

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/10

URBROJ: 65-19-02

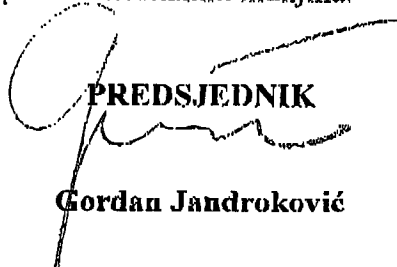
Zagreb, 17. siječnja 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, *Izješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu za potrebe nacionalnih manjina*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/10 i 93/11 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. siječnja 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Lovru Kuščevića, ministra uprave, dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, prof. dr. sc. Blaženku Divjak, ministricu znanosti i obrazovanja, dr. sc. Davora Božinovića, ministra unutarnjih poslova, dr. sc. Kristiana Turkalja, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa, Darka Nekića i Katicu Prpić, državne tajnike u Ministarstvu uprave, Krešimira Partla državnog tajnika u Ministarstvu kulture, prof. dr. sc. Branku Ramljak, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Žarka Katića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, dr. sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo, pomoćnicu ministricu kulture, Momira Karina, pomoćnika ministricu znanosti i obrazovanja, te Alena Tahirija, ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-14/14
Urbroj: 50301-23/21-19-3

Zagreb, 17. siječnja 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu za potrebe nacionalnih manjina

Na temelju članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/10 i 93/11 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu za potrebe nacionalnih manjina.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Lovru Kuščevića, ministra uprave, dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, prof. dr. sc. Blaženku Divjak, ministricu znanosti i obrazovanja, dr. sc. Davora Božinovića, ministra unutarnjih poslova, dr. sc. Kristiana Turkalja, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa, Darka Nekića i Katicu Prpić, državne tajnike u Ministarstvu uprave, Krešimira Partla državnog tajnika u Ministarstvu kulture, prof. dr. sc. Branku Ramljak, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Žarka Katića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, dr. sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo, pomoćnicu ministricu kulture, Momira Karina, pomoćnika ministricu znanosti i obrazovanja, te Alena Tahirija, ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Andrej Plenković

**IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH
U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2017. GODINU
ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA**

SADRŽAJ

UVOD	4
I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA.....	5
II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA.....	8
III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA.....	9
IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA.....	32
V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA.....	33
VI. KULTURNA AUTONOMIJA	36
VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA.....	40
VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.....	47
IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE.....	51
X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK	58
XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU	64
XII. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2020. GODINE	71
XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE.....	94
XIV. BILATERALNA SURADNJA	99
XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI	102
ZAKLJUČAK.....	109

PRILOZI

Prilog 1.	Pregled jedinica u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine jednu trećinu stanovnika i koje su dužne statutom urediti pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina (<i>Ministarstvo uprave</i>).....	114
Prilog 2.	Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osobai događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine (<i>Ministarstvo uprave</i>).....	116
Prilog 3.	Uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina (<i>Ministarstvo uprave</i>).....	117
Prilog 4.	Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2017. godinu (<i>Agencija za elektroničke medije</i>)	120
Prilog 5.	Financiranje programa nacionalnih manjina u području kulture u 2017. godini: zaštita kulturne baštine; investicije i informatizacija; glazbena i kazališna djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam; izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga te vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja (<i>Ministarstvo kulture</i>)	122
Prilog 6.	Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulture autonomije za 2017. godinu (<i>Savjet za nacionalne manjine</i>)	127
Prilog 7.	Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2017. godini (<i>Grad Zagreb</i>).....	128
Prilog 8.	Pregled planiranih, dodijeljenih i utrošenih sredstava za funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2017. godini u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (<i>Ministarstvo uprave</i>).....	133
Prilog 9.	Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2017. godinu u: tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravosudnim tijelima (<i>Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa</i>)	136

UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

U cilju daljnjeg unaprjeđenja postojeće razine zaštite prava nacionalnih manjina Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 24. kolovoza 2017. godine usvojila Operativne programe za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020. godine.

Navedenim Operativnim programima utvrđeni su rokovi i nositelji provedbenih aktivnosti a dokument se sastoji od Operativnog programa za zaštitu i unaprjeđenje prava nacionalnih manjina, koji se odnosi se na sve nacionalne manjine navedene u Izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske, te od posebnih operativnih programa koji su, polazeći od specifičnosti pojedinih nacionalnih manjina, izrađeni za srpsku, talijansku, češku, slovačku, mađarsku, albansku i romsku nacionalnu manjinu.

Sastavni dio ovog Izvješća su i obrasci za jedinstveno statističko praćenje zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji daju prikaz stanja zastupljenosti za 2017. godinu te komparativnu analizu u odnosu na stanje u 2016. godini.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu ovog Izvješća, a u njegovoj izradi sudjelovala su sljedeća nadležna ministarstva i druga nadležna tijela: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo uprave, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ured komisije za odnose s vjerskim zajednicama, Savjet za nacionalne manjine, Agencija za elektroničke medije i Državna škola za javnu upravu.

Prema zaprimljenim podacima ministarstava i drugih nadležnih tijela u svrhu provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2017. godini utrošeno je ukupno 144.191.391,85 kuna.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Usklađivanje statuta jedinica lokalne samouprave s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Sukladno službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine, zakonski preduvjet za uvođenje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine (u jedinicama lokalne samouprave u kojima pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice), ispunjen je u ukupno 27 jedinica lokalne samouprave i to u općinama: Končanica (češki), Krnjak, Vojnić, Donji Lapac, Vrhovine, Udbina, Šodolovci, Jagodnjak, Erdut, Dvor, Gvozd, Donji Kukuruzari, Biskupija, Civiljane, Kistanje, Ervenik, Markušica, Trpinja, Negoslavci, Borovo, Gračac i Plaški (srpski), Punitovci (slovački), Grožnjan-Grisignano (talijanski), Kneževi Vinogradi (mađarski), te u gradovima Vukovaru i Vrbovskom (srpski).

Navedene jedinice izvještavale su putem e-Sustava o uređenosti statutima pojedinih prava sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 51/00 i 56/00 - ispravak) te njihovoj primjeni u praksi (Tablica se prilaže uz Izvješće – *Prilog 1.*). (Više o navedenom e-Sustavu nalazi se na stranici 50. ovog Izvješća.)

Iz dostavljenih podataka se može zaključiti da su u prethodnom razdoblju te jedinice uglavnom ispunile ovu obvezu usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama Ustavnog zakona, bilo da se radi o potpunoj usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama ili pak samo propisivanju statutima opće odredbe o pravu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

Ministarstvo uprave napominje da je Općina Gračac izvijestila da se u članku 57. alineji 5. Statuta Općine Gračac samo načelno propisuje ravnopravna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, odnosno da je propisano da vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Općini Gračac imaju pravo, između ostaloga, na ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, sukladno zakonu, no ta odredba je vrlo općenita, te se ne navodi niti da se radi o pripadnicima srpske manjine, niti o srpskom jeziku i ćirilичnom pismu niti se razrađuje način ostvarivanja tih prava i dvojezičnost u pravom smislu.

Nadalje Ministarstvo uprave navodi da je Općina Plaški na sjednici općinskog vijeća održanoj 7. ožujka 2017. godine donijela Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Općine Plaški te je Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji, u postupku nadzora navedene Statutarne odluke utvrdio da je ista donesena u skladu s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kao i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Vezano uz ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u Gradu Vukovaru nije bilo promjena u odnosu na prethodnu 2016. godinu, odnosno postupak ocjene suglasnosti s Ustavom i zakonom Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara od 17. kolovoza 2015. godine i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske manjine od 17. kolovoza 2015. godine, koji je pokrenut pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, još je uvijek u tijeku.

U pojedinim jedinicama u kojima ne postoji zakonski preduvjet za uvođenje ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina od najmanje trećine stanovnika pripadnika nacionalne manjine, navedeno pravo uređeno Statutima za područje cijele jedinice ili samo u odnosu na pojedina naselja u tim jedinicama. O navedenome su izvijestile slijedeće jedinice: Istarska županija (talijanski), gradovi: Poreč-Parenzo, Pula-Pola, Buje-Buie, Novigrad-Cittanova, Rovinj-Rovigno, Umag-Umago, Vodnjan-Dignano (talijanski), Daruvar (češki), te općine Bale-Valle, Brtonigla-Verteneglio, Funtana-Fontane, Fažana-Fasana, Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica, Ližnjan-Lisignano, Motovun-Montona, Oprtalj-Portole, Tar Vabriga-Torre Abrega, Višnjan-Visignano, Vižinada-Visinada, Vrsar-Orsera (talijanski), Dežanovac (češki), Ernestinovo (mađarski), Bilje, Tordinci (mađarski), Kneževi Vinogradi (mađarski i srpski) i Bogdanovci (rusinski).

Stanje ostvarivanja prava

Iz dostavljenih podataka korisnika e-Sustava (općina i gradova), u slučajevima kada se pojedina prava uređena statutom ne primjenjuju u praksi, razlozi su uglavnom neiskazivanje interesa nacionalnih manjina za ostvarivanje navedenih prava, zatim tehničke nemogućnosti za njihovo ostvarivanje te nedostatak financijskih sredstava.

Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji, izvještava da, kao i u ranijim godinama, na područjima jedinica pojedinih jedinica lokalne samouprave (općini Borovo, Markušica, Negoslavci i Trpinja) ostaje problem vezan uz primjenu odredbu članka 10. st.1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojim je, između ostaloga, propisano da se u općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, istom veličinom slova, ispisuju pisani prometni znakovi i druge pisane oznake u prometu. Također izvještava da Gradu Vukovaru i drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nije bilo promjena u odnosu na ranije godine.

Razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2017. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva. Iznimka su slijedeće jedinice: Grad Rovinj-Rovigno koji je izvijestio da je vođeno 504 upravna postupka na talijanskom jeziku, Grad Buje-Buie – 30 postupaka, Općina Brtonigla-Verteneglio – 4 postupka te Višnjan-Visignano i Istarska županija koji su vodili po jedan upravni postupak na talijanskom jeziku.

Nadalje, zbog neiskazivanja interesa, pripadnici nacionalnih manjina nisu ostvarivali pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i središnjim tijelima državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Uredi državne uprave u županijama nisu, kao ni u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvijestili niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2017. godine.

Nadzor zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Tijekom 2017. godine Ministarstvo uprave nije provodilo mjere ciljanog upravnog nadzora nad statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadzora njihove usklađenosti s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

U dijelu koji se odnosi na primjenu odredbe članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim je uređena ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, sljedeća tablica prikazuje podatke o broju sudskih postupaka koji su vođeni na jeziku nacionalnih manjina kao i broju predmeta u kojima su stranke odbile vođenje postupka na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u 2017. godini.

IZVJEŠĆE O PREDMETIMA KOJI SU VOĐENI ILI SU MOGLI BITI VOĐENI NA MANJINSKOM JEZIKU od 01.01.2017. do 31.12.2017.

MANJINSKI JEZIK	VRSTA SUDSKOG POSTUPKA												UKUPNO VOĐENIH	UKUPNO STRANKA ODBILA PRAVO
	KAZNENI		PARNIČNI		VANPARNIČNI		OSTAVINSKI		ZEMLIŠNOKNJIZNI		PREKRŠAJNI			
	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO		
TALIJANSKI JEZIK		1	1	1		1					5	5	6	8
MAĐARSKI JEZIK	3												3	0
ČEŠKI JEZIK													0	0
SLOVAČKI JEZIK													0	0
RUSINSKI JEZIK	1												1	0
UKRAJINSKI JEZIK	3												3	0
SRPSKI JEZIK		2									12	11	12	13
UKUPNO	7	3	1	1	0	1	0	0	0	0	17	16	25	21

Iz dostavljenih podataka može se zaključiti kako je u 2017. godini pred tijelima sudbene vlasti ukupno vođeno 25 postupaka na jeziku nacionalne manjine, što predstavlja pad u odnosu na prošlu godinu kada je vođeno 47 postupaka na jeziku nacionalne manjine. Ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila to pravo iznosi 21, što također predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 43.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa u okviru redovnog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Člankom 9. stavkom 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine br. 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) propisano je da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo da se obrazac osobne iskaznice tiska i popunjava i na jeziku i pismu kojim se služe.

Sukladno odredbi članka 7. stavka 2. i 3. Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine br. 62/15), kada je to utvrđeno posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorima, obrazac osobne iskaznice za osobu pripadnika nacionalne manjine, tiska se i na jeziku nacionalne manjine, a popunjava na hrvatskom jeziku latiničnim pismom i jeziku i pismima pripadnika nacionalnih manjina.

Pripadnicima nacionalnih manjina je u 2017. godini izdan sljedeći broj osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu pripadnika nacionalnih manjina:

manjina	Nacionalna	Broj izdanih iskaznica
	Talijanska	2721
	Srpska	118
	Mađarska	27
	Češka	30
	Rusinska	4
	Slovačka	1
	UKUPNO:	2901

U razdoblju od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2017. godine policijske uprave s pripadajućim policijskim postajama ukupno su izdale 453 dvojezična uvjerenja na talijanskom jeziku (Policijska uprava istarska s pripadajućim policijskim postajama je izdala 447 dvojezičnih uvjerenja na talijanskom jeziku, dok je Policijska uprava primorsko-goranska u sjedištu izdala 6 dvojezičnih uvjerenja na talijanskom jeziku).

U 2017. godini u policijskim upravama i pripadajućim policijskim postajama nije vođen niti jedan upravni postupak na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Za provedbu navedenih postupaka (izdavanja osobnih iskaznica pripadnicima nacionalnih manjina i izdavanje dvojezičnih uvjerenja o prebivalištu) nisu bila potrebna novčana sredstva iz Državnog proračuna.

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izvješćuju da su prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj odnosno uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina propisana statutima pojedinih jedinica samouprave.

Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine, sukladno podacima iz e-Sustava, pravo je koje su statutom uredile 34 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Tablica se prilaže uz Izvješće – *Prilog 2.*).

Nadalje, uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina, sukladno dostavljenim podacima, pravo je koje je Statutom uredilo 65 jedinica lokalne i područne samouprave sukladno (Tablica se prilaže uz Izvješće – *Prilog 3.*).

Predstavnici nacionalnih manjina prava na uporabu znamenja i simbola ostvaruju posebice u prigodama kulturnih i svečanih događanja i sličnih aktivnosti.

U 2017. godini Ministarstvo nije zaprimilo ni jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina.

Slijedom navedenog, može se zaključiti da je stanje ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2016. godinu.

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Pravo pripadnika nacionalnih manjina na obrazovanje na svom jeziku i pismu zajamčeno je Ustavom Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14), Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) te Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00 i 56/00). Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike odnose i na ovaj segment obrazovnog sustava. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisan posebnim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina svoje ustavno pravo na odgoj i obrazovanje ostvaruju prema tri osnovna modela školovanja:

1. **Model A** – nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina (cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalne manjine)
2. **Model B** – dvojezična nastava (nastava prirodoslovne skupine predmeta izvodi na hrvatskome jeziku, a društvene skupine predmeta na jeziku pripadnika nacionalne manjine)
3. **Model C** – njegovanje jezika i kulture (uz redovitu nastavu na hrvatskome jeziku, na manjinskom jeziku izvodi se nastava jezika i kulture nacionalne manjine)

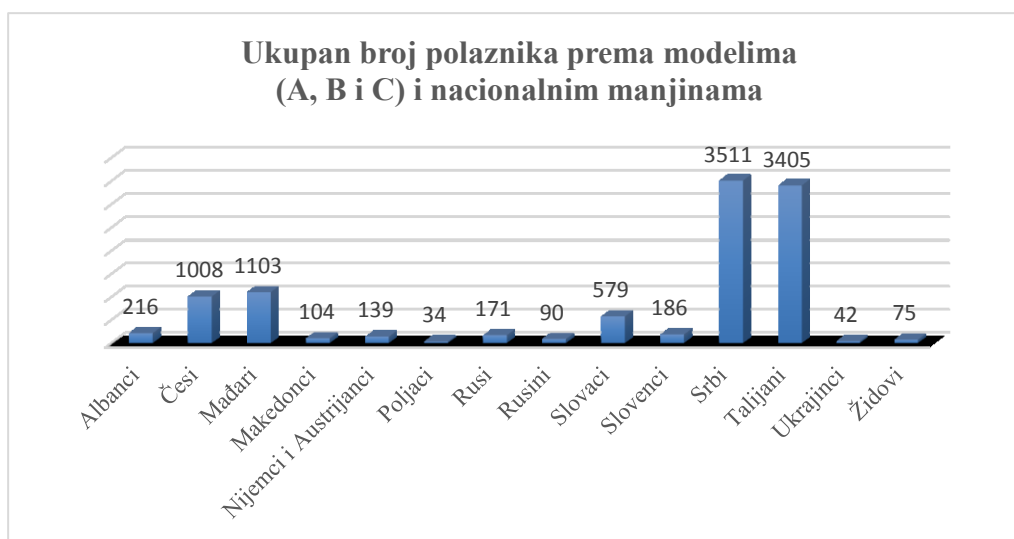
U modelu A obrazuju se u osnovnoj i srednjoj školi: talijanska nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina te češka nacionalna manjina u osnovnoj školi.

U modelu B obrazuje se mađarska i srpska nacionalna manjina u osnovnoj školi te češka nacionalna manjina u srednjoj školi.

U modelu C obrazuju se u osnovnoj školi: albanska nacionalna manjina, češka nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina, slovačka nacionalna manjina, slovenska nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina, makedonska nacionalna manjina, njemačka i austrijska nacionalna manjina, ukrajinska nacionalna manjina, rusinska nacionalna manjina, ruska nacionalna manjina, židovska nacionalna manjina i poljska nacionalna manjina te u srednjoj školi albanska, češka, makedonska, mađarska, ruska, slovačka, slovenska, srpska i talijanska nacionalna manjina.

Uz navedene modele odgoja i obrazovanja ostvaruju se posebni oblici nastave: ljetna škola, zimska škola, dopisno-konzultativna nastava te posebni programi za uključivanje učenika romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovni sustav. Pripadnici nacionalne manjine sami predlažu i odabiru model i program u skladu s postojećim zakonima i svojim mogućnostima za realizaciju programa. Svi modeli i oblici školovanja u redovitom su odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske.

Grafikon 1.

Broj polaznika prema modelima (A, B, C) i po nacionalnim manjinama

U školskoj godini 2017./2018. ukupno je 10.663 učenika (5.118m/5.545ž), u 235 odgojno-obrazovnih ustanova, 1.098 razrednih odjela/skupina te 1.579 odgajatelja/učitelja/nastavnika (Tablica 1.)

Tablica 1.

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Br. dj. DV, uč OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika	Br. dj. DV, uč OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika
Albanci	239 121/118	18	33	17	216 107/109	18	35	16
Česi	1.025 458/565	29	101	88	1.008 428/580	29	98	89
Mađari	1.096 498/598	38	174	156	1.103 507/596	39	179	155
Makedonci	101 47/54	9	16	7	104 46/58	9	16	7
Nijemci i Austrijanci	124 55/69	1	8	7	139 63/76	2	9	2
Poljaci	36 16/20	1	3	1	34 19/15	1	2	1
Rusi	100 39/61	5	9	4	171 65/106	6	17	5
Rusini	122 63/59	4	16	5	90 51/39	3	14	4
Slovaci	564 265/299	16	62	9	579 278/301	16	66	9
Slovenci	168 67/101	7	19	6	186 82/104	7	15	8
Srbi	3.607 1809/1798	67	337	679	3.511 1755/1756	70	390	689
Talijani	3.361 1620/1741	31	220	584	3.405 1660/1745	31	241	589

Ukrajinci	45 16/29	3	8	3	42 15/27	3	8	3
Židovi	69 42/27	1	8	2	75 42/33	1	8	2
UKUPNO DV, OŠ, SŠ (A, B, C)	10. 657 5116/5541	230	1014	1568	10.663 5118/5545	235	1098	1579

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

U pedagoškoj godini 2017./2018. ukupno 79 dječjih vrtića provode program javnih potreba za djecu pripadnike nacionalnih manjina s ukupno 2.507 djece rane i predškolske dobi za koje je u Državnom proračunu Republike Hrvatske u 2017. godini izdvojeno ukupno 1.756.100,00 kuna, u skladu s člankom 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine, broj 10/97., 107/07. i 94/13.); (Tablica 2.).

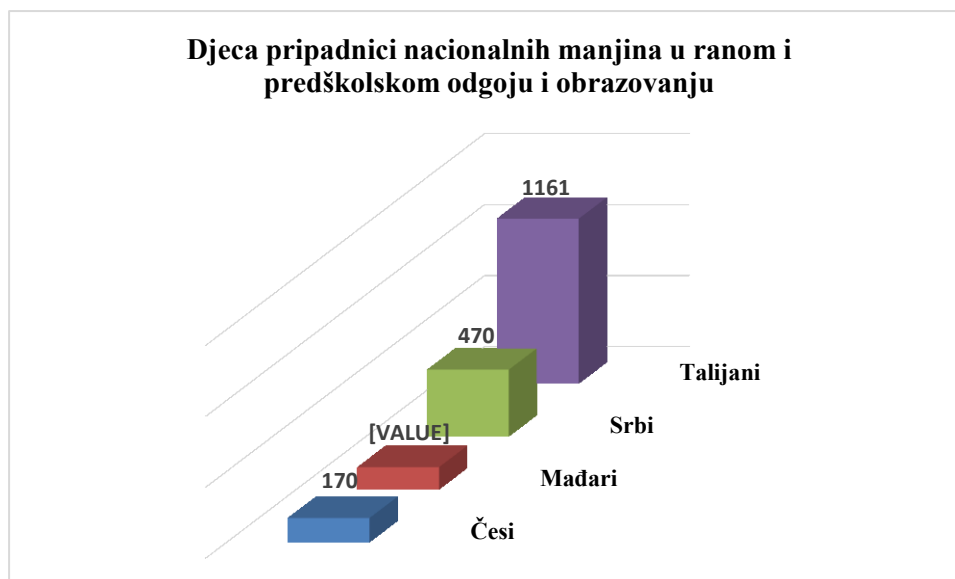
Sredstva su strogo namjenska i potrebno ih je uložiti u nabavu didaktičkih sredstava, stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika te u programe za nabavu suvremene literature radi povećanja kvalitete provedbe tih programa.

Tablica 2.

DJEČJI VRTIĆI – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO					
2016./2017.			2017./2018.		
Broj djece	Broj dječjih vrtića	Utrošena sredstva u kn	Broj djece	Broj dječjih vrtića	Sredstva u kn
2.563	74	1.742.750, 00 kuna	2.507	79	1.756.100,00

Na početku pedagoške godine 2017./2018. u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 32 dječja vrtića i 3 osnovne škole koje imaju program predškolskog odgoja u 94 skupine obuhvaćeno je ukupno 1.957 djece od toga: 170 djece pripadnika češke nacionalne manjine, 156 djece pripadnika mađarske nacionalne manjine, 470 djece pripadnika srpske nacionalne manjine i 1.161 djece pripadnika talijanske nacionalne manjine; (Tablica 3.).

Grafikon 2.

Tablica 3. Predškolski odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja
Česi	166 91/75	3	8	16	170 72/98	3	8	16
Mađari	153 83/70	4	6	12	156 81/75	4	6	12
Srbi	489 227/262	10*	23	45	470 229/241	10*	23	45
Talijani	1.096 531/565	15	57	111	1.161 584/577	15	57	111
UKUPNO	1.904 932/972	32	94	184	1.957 966/991	32	94	184

Napomena: U tablici 3. iskazani su podaci za djecu pripadnike nacionalnih manjina koja sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine, broj 10/97., 107/07. i 94/13.) ostvaruju pravo na sufinanciranje (bez djece pripadnika romske nacionalne manjine)

*Djeca pripadnici srpske nacionalne manjine imaju organizirani predškolski odgoj u 7 dječjih vrtića i pri tri osnovne škole.

Djeca pripadnici **srpske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na srpskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Cvrčak u Belom Manastiru, DV Radost, Darda, PO Tenja DV Osijek, Osijek, DV Mali princ, Višnjevac, DV Liliput u Boboti, DV Zlatokosa u Borovu, PO pri OŠ Negoslavci, PO pri OŠ Markušica, PO pri OŠ Ilača-Banovci i DV Vukovar II u Vukovaru.

Djeca pripadnici **mađarske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na mađarskom jeziku polaznici su sljedećih dječjih vrtića: DV Grlica u Bilju, DV Zeko u Kneževim Vinogradima, PKC Mađara-DV Bobita u Osijeku, DV Potočnica u Zagrebu.

Djeca pripadnici **talijanske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na talijanskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Rijeka u Rijeci, DV Cvrčak u Malom Lošinj, DV Opatija u Opatiji, DV Maslačak u Pakracu, Talijanski DV Pinokio u Zadru, DV Pjerina Verbanac u Labinu, DV Naridola u Rovinju, DV Petar Pan u Vodnjanu,

PU Rin Tin Tin u Puli, DV Medulin, Medulin, DV Suncokret u Novigradu, TDV Mrvica u Bujama, DV Paperino u Poreču, DV Duga u Umagu, TDV Girotondo Vrtuljak u Umagu i DV Sunce u Fažani.

Djeca pripadnici češke nacionalne manjine obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na češkom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Kutina u Kutini, Češki DV Ferde Mravenca i Češki DV Končanica.

U sustavu ranog i predškolskog sustava odgoja i obrazovanja, prema podacima samih dječjih vrtića i osnovnih škola, uključeno je ukupno 2507 djece pripadnika nacionalnih manjina u 2017./2018. godini, i to u kraćim, poludnevnim i cjelodnevnim programima.

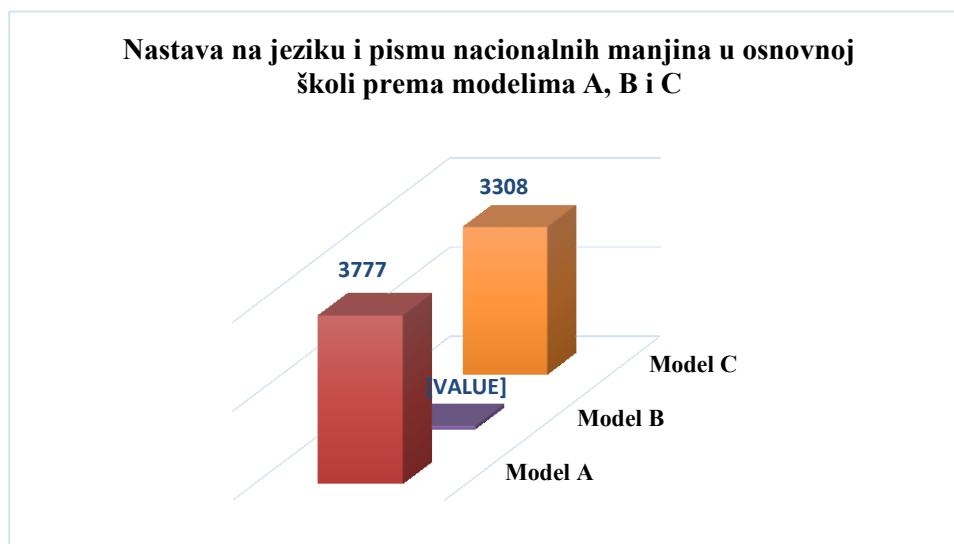
Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2017./2018. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima obrazovanja (A, B i C) obuhvaćeno je ukupno 7.159 učenika (3.413m/3.746ž) u 172 osnovne škole, 821 razrednom odjelu/obrazovnoj skupini sa 987 učitelja/nastavnika; (Tablica 4.).

Tablica 4.

OSNOVNE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO							
2016./2017.				2017./2018.			
Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/skupina	Broj učitelja
7.112 3388/3724	168	755	988	7.159 3413/3746	172	821	987

Grafikon 3.

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije: 308 učenika (154m/154ž) na češkom, 143 učenika (73m/70ž) na mađarskom, 1.620 učenika (824m/796ž) na srpskom i 1.706 učenika (822m/884ž) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A obuhvaćeno 3.777 (1.873m/1.904ž) učenika, u 34 osnovne škole, 318 razrednih odjela te 800 učitelja; (Tablica 5.).

Tablica 5.

MODEL A

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	297 145/152	3	18	49	308 154/154	3	25	51
Mađari	138 67/71	4	24	57	143 73/70	4	22	58
Srbi	1.679 850/829	16	148	351	1.620 824/796	16	155	364
Talijani	1.711 831/880	11	99	331	1.706 822/884	11	116	327
Ukupno Model A	3.825 1893/1932	34	289	788	3.777 1873/1904	34	318	800

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 3 županije 74 učenika (38m/36ž) u 3 osnovne škole, 17 razrednih odjela te 42 učitelja; (Tablica 6.).

Tablica 6.

MODEL B

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Mađari	61 31/30	2	9	29	59 30/29	2	13	28
Srbi	11 6/5	1	4	13	15 8/7	1	4	14
Ukupno Model B	72 37/35	3	13	42	74 38/36	3	17	42

Modelom C* u 18 županija i 135 osnovnih škola obuhvaćeno je ukupno 3.308 učenika (1502m/1806ž) i to: 193 učenika (92m/101ž) na albanskom jeziku, 466 učenika (185m/281ž) na češkom, 75 (42m/33ž) učenika na hebrejskom, 706 učenika (301m/405ž) na mađarskom, 79 učenika (40m/39ž) na makedonskom, 139 učenika (63m/76ž) na njemačkom, 34 učenika (19m/15ž) na poljskom, 147 učenika (19m/15ž) na ruskom, 90 učenika (51m/39ž) na rusinskom, 500 učenika (242m/258ž) na slovačkom, 121 učenika (60m/61ž) na slovenskom, 716 učenika (335m/381ž) na srpskom jeziku i 42 učenika (15m/27ž) na ukrajinskom jeziku; (Tablica 7.).

Tablica 7.

MODEL C

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja
Albanci	207 101/106	17	32	16	193 92/101	17	34	15
Česi	485 195/290	17	66	15	466 185/281	17	57	16
Mađari	692 292/400	26	122	28	706 301/405	27	125	27
Makedonci	73 33/40	7	12	5	79 40/39	7	12	5
Nijemci i Austrijanci	124 55/69	1	8	7	139 63/76	2	9	2
Poljaci	36 16/20	1	3	1	34 19/15	1	2	1

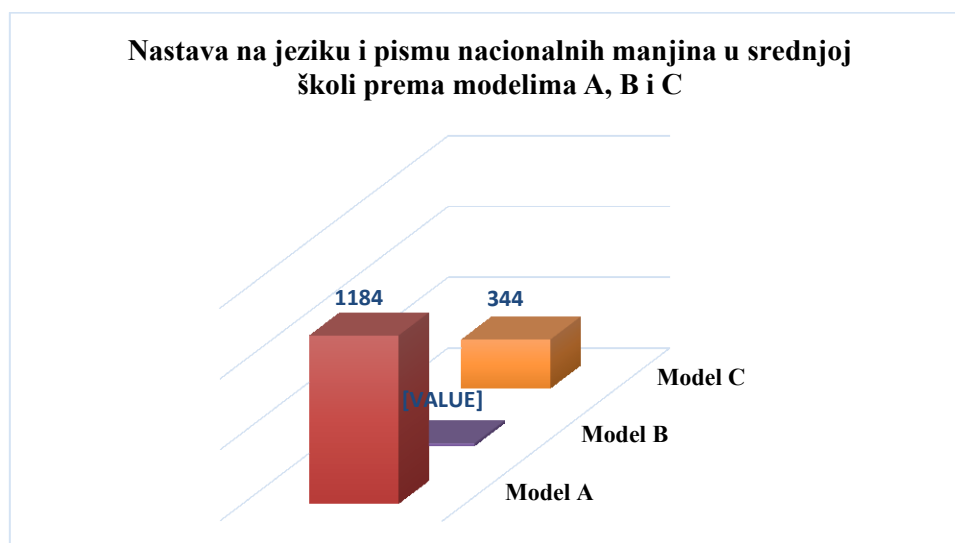
Rusi	76 31/45	4	8	3	147 57/90	5	13	4
Rusini	122 63/59	4	14	5	90 51/39	3	14	4
Slovaci	495 238/257	14	58	7	500 242/258	14	59	7
Slovenci	89 44/45	4	12	3	121 60/61	4	7	4
Srbi	702 334/368	32	104	62	716 335/381	34	138	55
Ukrajinci	45 16/29	3	6	3	42 15/27	3	8	3
Židovi	69 42/27	1	8	2	75 42/33	1	8	2
Ukupno Model C	3.215 1458/1757	131	453	158	3.308 1502/1806	135	486	145

* Ukupni podaci za šk. god. 2017./2018. temelje se na podacima dobivenim od osnovnih škola u kojima se provodi model C

Za školsku godinu 2017./2018. odobren je ustroj nastave po Modelu C u 4 osnovne škole, za pripadnike triju nacionalnih manjina i to: srpskog jezika i kulture u OŠ Srdoči u Rijeci i OŠ Laslovo u Laslovu, njemačkog jezika i kulture u OŠ Josipovac u Josipovcu i mađarskog jezika i kulture u Češkoj osnovnoj školi Jana Amosa Komenskoga u Daruvaru.

Srednjoškolsko obrazovanje

Grafikon 4.

Na početku 2017./2018. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) bilo je obuhvaćeno 1.547 učenika (740m/807ž) u 31 srednjoj školi, u 183 razreda odjela/skupine te 408 zaposlenih nastavnika; (Tablica 8.).

Tablica 8.

SREDNJE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO							
2016./2017.				2017./2018.			
Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/skupina	Broj nastavnika
1.641	30	161	396	1.547	31	183	408

794/847				740/807			
---------	--	--	--	---------	--	--	--

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 1.184 učenika (603m/581ž), od toga 33 učenika na mađarskom (18m/15ž), 633 učenika na srpskom (335m/298ž) i 518 učenika na talijanskom (250/268ž); (Tablica 9.).

Tablica 9.

MODEL A

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Mađari	38 19/19	1	11	29	33 18/15	1	11	29
Srbi	674 373/301	6	54	206	633 335/298	6	62	208
Talijani	539 257/282	4	60	141	518 250/268	4	64	150
Ukupno Model A	1.251 649/602	11	125	376	1.184 603/581	11	137	387

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 1 županiji 19 učenika na češkom (1m/18ž) u 1 školi, u 3 razredna odjela te s 2 nastavnika; (Tablica 10.).

Tablica 10.

MODEL B

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Česi	18 4/14	1	3	2	19 1/18	1	3	2
Ukupno Model B	18 4/14	1	3	2	19 1/18	1	3	2

Modelom C* bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 344 učenika (135m/208ž), od toga 45 učenika (16m/19ž) na češkom, 65 učenika (22m/43ž) na slovenskom, 79 učenika (36m/43ž) na slovačkom, 57 učenika (24m/33ž) na srpskom, 20 učenika (4m/16ž) na talijanskom, 25 učenika (7m/18ž) na makedonskom, 6 učenika (4m/2ž) na mađarskom, 23 učenika (8m/16ž) na albanskom te 24 učenika (8m/16ž) na ruskom jeziku; (Tablica 11.).

Tablica 11.

MODEL C

Nacionalne manjine	2016./2017.				2017./2018.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika
Česi	59 23/36	5	6	5	45 16/29	5	5	4
Slovenci	79 23/56	3	7	3	65 22/43	3	8	4
Slovaci	69 27/42	2	4	2	79 36/43	2	7	2
Srbi	52 19/33	2	4	2	57 24/33	3**	8	3
Talijani	15 1/14	1	4	1	20 4/16	1	4	1
Makedonci	28 14/14	2	4	2	25 7/18	2	4	2
Mađari	14 6/8	1	2	1	6 4/2	1	2	1
Albanci	32 20/12	1	1	1	23 15/8	1	1	1

Rusi	24 8/16	1	1	1	24 8/16	1	4	1
Ukupno model C	372 141/231	18	33	18	344 136/208	19	43	19

* Ukupni podaci za šk. god. 2017./2018. temelje se na podacima dobivenim od srednjih škola u kojima se provodi model C

** U Srednjoj školi Dalj provodi se i model A i model C

Državna matura

Elektronička prijava i upis učenika u I. razred srednje škole

Odredbama članka 22. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13 i 152/14) propisano je da pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju svi kandidati nakon završenog osnovnog obrazovanja, pod jednakim uvjetima u okviru broja utvrđenog odlukom o upisu. Također, prema odredbama članka 7. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 51/00 i 56/00) upis u školsku ustanovu, razredni odjel ili obrazovnu skupinu na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja se pod istim uvjetima kao i upis u školsku ustanovu s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu, u skladu s odlukom o upisu.

Sukladno odredbama članka 21. Pravilnika o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u I. razred srednje škole (Narodne novine, broj 49/15, 47/17) kandidatu za upis koji je pripadnik romske nacionalne manjine, a živi u uvjetima koji su mogli nepovoljno utjecati na njegov školski uspjeh u osnovnoj školi, dodaju se dva boda na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Za ostvarivanje dodatnih bodova kandidat prilaže preporuku Vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane romske udruge.

Prema evidenciji u Nacionalnom informacijskom sustavu prijava i upisa u srednje škole, o provedenom izboru kandidata za upis u prvi razred srednjih škola Republike Hrvatske u upisnom roku za školsku godinu 2017./2018., pravo iz članka 21. gore navedenog Pravilnika ostvarilo je 229 kandidata, a od toga je 190 kandidata ostvarilo pravo upisa.

Polaganje državne mature

U skladu s odredbama članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 01/13), učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature, uz ispit iz Hrvatskoga jezika, obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Iznimno, učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine, mogu polagati obvezni dio državne mature sukladno stavku 1. ili 3. istoga članka, odnosno u sklopu obveznoga dijela polažu Hrvatski jezik, Matematiku i strani jezik ili odabiru isti izbor koji je ponuđen ostalim nacionalnim manjinama.

Ispitima državne mature na jeziku nacionalnih manjina imaju pravo pristupiti učenici koji su u školskoj e-Matici evidentirani kao pripadnici nacionalne manjine i koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine.

U tablici 12. prikazan je broj pristupnika nacionalnih manjina koji su prijavili polaganje ispita državne mature na materinskome jeziku u ljetnome roku u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 12.

Status učenika/ca (m/ž)	Predmet	Broj prijava
Gimnazija	Mađarski jezik (materinski)	3
Strukovni	Mađarski jezik (materinski)	2
UKUPNO		5
Strukovni	Talijanski jezik (materinski) A razina	13
Gimnazija	Talijanski jezik (materinski) A razina	51
Strukovni	Talijanski jezik (materinski) B razina	31
Gimnazija	Talijanski jezik (materinski) B razina	26
UKUPNO		121
Gimnazija	Srpski jezik (materinski)	51
Strukovni	Srpski jezik (materinski)	70
UKUPNO		121
SVEUKUPNO		247

U tablici 13. prikazan je broj pristupnika nacionalnih manjina koji su prijavili polaganje ispita državne mature na materinskome jeziku u jesenskome roku u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 13.

Status učenika/ca (m/ž)	Predmet	Broj prijava
Strukovni	Talijanski jezik (materinski) A razina	2
Gimnazija	Talijanski jezik (materinski) A razina	1
Strukovni	Talijanski jezik (materinski) B razina	3
UKUPNO		6
Gimnazija	Srpski jezik (materinski)	4
Strukovni	Srpski jezik (materinski)	2
UKUPNO		6
SVEUKUPNO		12

U niže navedenim tablicama prikazani su podatci o prijavama ispitima državne mature pristupnika nacionalnih manjina po predmetima.

➤ Ljetni rok

U tablici 14. prikazani su podatci o prijavama ispitima državne mature pristupnika nacionalnih manjina po predmetima za ljetni rok državne mature u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 14.

Predmet	Mađarski	Srpski	Talijanski	Ukupno
Biologija	0	10	15	25
Engleski jezik (A)	1	24	58	83
Engleski jezik (B)	3	78	58	139
Filozofija	0	0	1	1

Fizika	0	10	10	20
Francuski jezik (A)	0	0	2	2
Informatika	0	11	2	13
Kemija	0	7	10	17
Likovna umjetnost	0	0	3	3
Matematika (A)	0	14	18	32
Matematika (B)	5	87	96	188
Njemački jezik (A)	0	0	1	1
Njemački jezik (B)	1	5	0	6
Politika i gospodarstvo	0	0	3	3
Povijest	0	4	1	5
Psihologija	1	7	4	12
Sociologija	0	0	1	1
Španjolski jezik (A)	0	0	4	4
Ukupno	11	257	287	555

➤ Jesenski rok

U tablici 15. prikazani su podaci o prijavama ispitima državne mature pristupnika nacionalnih manjina po predmetima za jesenski rok državne mature u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 15.

Predmet	Mađarski	Srpski	Talijanski	Ukupno
Biologija	0	2	0	2
Engleski jezik (A)	0	1	1	2
Engleski jezik (B)	0	4	1	5
Fizika	0	0	1	1
Kemija	0	2	1	3
Matematika (A)	0	2	1	3
Matematika (B)	3	6	6	15
Povijest	0	1	0	1
Psihologija	1	1	0	2
Ukupno	4	19	11	34

Prikaz aktivnosti i utrošak financijskih sredstava u 2017. godini

a) Izrada ispitnih inačica

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja prema Odluci o imenovanju stručnih radnih skupina za izradu ispita državne mature u školskoj godini 2016./2017. i naknadi, rad na ispitnim materijalima podijelio je u deset kategorija.

Poslovi stručnih radnih skupina iz Srpskoga, Mađarskoga, Talijanskoga i Češkoga materinskog jezika raspoređeni su u različite kategorije:

- Srpski materinski jezik svrstan je u II. kategoriju koja je podrazumijevala izradu 4 nove inačice ispita.
- Talijanski materinski jezik svrstan je u III. kategoriju koja je podrazumijevala izradu 4 nove inačice ispita.

- Češki i Mađarski materinski jezik svrstani su u VI. kategoriju koja je podrazumijevala izradu 2 nove inačice ispita i korištenje s dvjema postojećim inačicama ispita koje je bilo potrebno pregledati i unijeti manje izmjene.

U tablici 16. prikazan je trošak financijskih sredstava za izradbu ispita na jezicima nacionalnih manjina (Češki, Mađarski, Srpski i Talijanski materinski jezik).

Tablica 16.

PREDMET	Iznos
Češkoga jezika	30.000,00 kn
Mađarskoga jezika	30.000,00 kn
Srpskoga jezika	55.000,00 kn
Talijanskoga mat. jezika	100.000,00 kn
Neto iznos	215.000,00 kn
Bruto iznos	290.250,00 kn

b) Recenzija ispitnih materijala

Nakon predaje inačica od strane stručnih radnih skupina izvršena je metodološka i sadržajna recenzija ispitnih materijala. Metodološku recenziju izvršili su djelatnici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (psihometričari), a sadržajnu recenziju izvršili su stručnjaci s visokih učilišta.

U tablici 17. prikazan je financijski trošak recenzije ispita državne mature iz Češkoga, Mađarskoga, Srpskoga i Talijanskoga materinskoga jezika za školsku godinu 2016./2017.

Tablica 17.

PREDMET	Iznos
Češki materinski jezik	2.000,00 kn
Mađarski materinski jezik	2.000,00 kn
Srpski materinski jezik	2.000,00 kn
Talijanski materinski jezik	4.000,00 kn
Neto iznos	10.000,00 kn
Bruto iznos	13.500,00 kn

c) Prijevod i lektura ispita državne mature na jezike nacionalnih manjina

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku te uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina pristupa se prijevodu ispita na jezike nacionalnih manjina za sve one predmete koje su učenici prijavili. Ispiti se prevode i ako se radi o samo jednoj prijavi učenika nacionalne manjine za određeni predmet.

- Za svaki prijavljeni predmet prevode se sve inačice ispita.
- Za prijevode ispita na jezike nacionalnih manjina angažiraju se vanjski suradnici Centra (najčešće predmetni profesori).
- Nakon prijevoda ispita, ispiti idu na lekturu koju također obavljaju vanjski suradnici Centra. Lekturu ne mogu obavljati osobe koje su ispitate prevodile.
- Nakon što je ispit preveden te lektoriran radi se grafički prijelom ispita.

- Po završetku grafičkoga prijeloma ispiti idu na korekturu.
- Nakon obavljene korekture ispiti su spremni za tisak.

U tablici 18. prikazani su ispiti iz predmeta prevedenih na jezike nacionalnih manjina u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 18.

Predmet	Prijevod, lektura, korektura i grafička obrada ispita prevedenih na jezike nacionalnih manjina		
	Talijanski materinski	Srpski materinski	Mađarski materinski
Matematika	DA	DA	DA
Engleski jezik	DA	DA	DA
Njemački jezik	DA	DA	DA
Francuski jezik	DA		
Španjolski jezik	DA		
Psihologija	DA	DA	
Filozofija	DA		
Povijest	DA	DA	
Politika i gospodarstvo	DA	DA	
Fizika	DA	DA	
Logika	DA		
Informatika	DA	DA	
Likovna umjetnost	DA	DA	

U tablici 19. prikazani su financijski troškovi za prijevod ispitnih materijala i uputa na jezike nacionalnih manjina za državnu maturu u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 19.

Prijevod na jezike nacionalnih manjina	Neto iznos	Bruto iznos
Prijevod ispita DM 2016-2017. na jezike nacionalnih manjina	92.409,43 kn	124.752,73 kn
Prijevod ispita iz Mađarskoga jezika na hrvatski jezik	4.407,24 kn	5.949,77 kn
Prijevod izmjena u ispitnom katalogu - s hrvatskoga na srpski jezik	590,80 kn	797,58 kn
Prijevod općih uputa	3.534,30 kn	4.771,31 kn
Prijevod sažetaka prikaza promjena u ispitnim katalozima 2016./2017.	765,90 kn	1.033,97 kn
Prijevod uputa i vremenika 2016-2017.	13.367,70 kn	18.046,40 kn
Prijevod Ispita iz Talijanskoga materinskog na hrvatski jezik	9.300,00 kn	12.555,00 kn
Ukupno	124.375,37 kn	167.906,75 kn

U tablici 20. prikazani su financijski troškovi za lekturu prevedenih ispitnih materijala i uputa na jezike nacionalnih manjina za državnu maturu u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 20.

Posao	Neto iznos	Bruto iznos
Lektura ispita - jezici nacionalnih manjina	7.644,29 kn	10.319,79 kn
Lektura prevedenih ispita DM 2016./2017.	20.174,86 kn	27.236,06 kn
Ukupno	27.819,15 kn	37.555,85 kn

d) Prilagodba ispitne tehnologije

Za jednog učenika talijanske nacionalne manjine vršila se prilagodba ispitne tehnologije i to za predmete: Hrvatski jezik A, Talijanski jezik (materinski) A, Matematika B, Engleski jezik A i Psihologija.

e) Tisak ispitnih materijala

Tisak ispita za ljetni rok državne mature 2016./2017. iz Srpskoga, Talijanskoga i Mađarskoga materinskog jezika izvršen je u Agenciji za komercijalnu djelatnost. U tablici 21. prikazan je broj tiskanih materijala u Agenciji za komercijalnu djelatnost i financijski trošak.

Tablica 21.

Predmet	Tisak AKD	Iznos za tisak
Mađarski materinski jezik	10	116,75 kn
Srpski materinski jezik - Esej	130	1.517,75 kn
Srpski materinski jezik - Test	130	1.517,75 kn
Talijanski materinski jezik (A)	75	875,63 kn
Talijanski materinski jezik (B)	65	758,88 kn
Ukupno	410	4.786,75 kn

Tisak ispita iz Srpskoga, Talijanskoga i Mađarskoga materinskog te ispiti prevedeni na jezike nacionalnih manjina izvršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Ocjenjivanje ispita izvršeno je u prostorima Zagrebačkoga velesajma.

U tablici 22. prikazan je ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina.

Tablica 22.

Poslovi	Iznos
Izrada ispitnih inačica	290.250,00 kn
Recenzija ispita	13.500,00 kn

Prijevod ispita	167.555,85 kn
Lektura ispita	37.555,85 kn
Tisak ispitnih materijala	14.103,41 kn
Ocjenjivanje ispita	36.260,03 kn
UKUPNO	559.225,14 kn

Zaključno, na ljetnome roku u školskoj godini 2016./2017. ispite državne mature prijavilo je 247 pristupnika nacionalnih manjina, a na jesenskome roku prijavilo ih je 12. Pripisnici koji polažu ispite na jezicima nacionalnih manjina prijavili su na ljetnome roku 555, a na jesenskom 34 ispita državne mature. Svim pristupnicima omogućeno je pristupanje ispitima kako je propisano Pravilnikom o polaganju državne mature. U školskoj godini 2016./2017. utrošeno je 559.225,14 kune (bruto iznos).

Visokoškolsko obrazovanje

Na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli može se upisati stručni studij *Predškolski odgoj na hrvatskom ili talijanskom jeziku* te integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij *Učiteljski studij na hrvatskom ili talijanskom jeziku*.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku studenti mogu studirati na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik*, a na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje*.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu ustrojen je diplomski sveučilišni studij *Romistike* pri Odsjeku za indologiju i dalekoistočne studije. U Upisniku visokih učilišta pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja akreditiran je kao jednopredmetni studij.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine prema Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina i Državnim pedagoškim standardima (Narodne novine, broj 63/08), uz opći dio obvezno sadrži i dio čiji je sadržaj povezan s posebnošću nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine – likovnu i glazbenu kulturu). Dio nastavnog plana i programa, čiji je sadržaj povezan s posebnošću nacionalne manjine, utvrđuje i donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja nakon pribavljenoga mišljenja udruge nacionalne manjine.

U okviru Cjelovite kurikularne reforme, kojom je 2015. godine započela realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine, broj 124/14), izrađeni su :

- Prijedlog Kurikuluma češkog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na češkom jeziku i pismu (model A),
- Prijedlog Kurikuluma srpskog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na srpskom jeziku i ćirilicom pismu (model A)
- Prijedlog Kurikuluma talijanskog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na talijanskom jeziku i pismu (model A)

- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja češkog jezika i kulture u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C)
- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja srpskog jezika i kulture u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C)
- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja jezika i kulture romske nacionalne manjine u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C).

Prijedlozi kurikuluma poslani su recenzentima (13 recenzenata) prema čijim recenzijama su stručne radne skupine od listopada 2017. godine doradivale dokumente. Nakon dorade, slijede stručna i javna rasprava, prevođenje te međunarodna recenzija dokumenata.

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

U skladu s člankom 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koriste udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U skladu s člankom 16. istog Zakona sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je tijekom 2017. godine za školovanje učenika osnovnih i srednjih škola koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplatilo iznos od 1.211.087,00 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćirilичnom pismu, 600.000,00 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku i pismu i 36.589,29 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na češkom jeziku i pismu. Ukupno je u navedene svrhe do 31. prosinca 2017. godine isplaćeno 1.847.676,29 kuna; (Tablica 23.).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja ispunilo je sve obveze te osiguralo udžbenike za učenike osnovnih i srednjih škola koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u školskoj godini 2017./2018.

Tablica 23.

Nacionalna manjina	Manjinski nakladnik	Isplaćena sredstva u 2014.	Isplaćena sredstva u 2015.	Isplaćena sredstva u 2016.	Isplaćena sredstva u 2017.	Povećanje/smanjenje u 2017. u odnosu na 2016.
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	37.300,00	-	-	36.589,29	+36.589,29
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara Osijek	246.762,60	-	-	-	-
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	1.104.771,00	1.097.143,61	665.532,06	1.211.087,00	+ 545.554,94

Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	-	74.558,39	608.946,00	600.000,00	- 8.946,00
	UKUPNO:	1.388.883,60	1.171.713,00	1.274.478,06	1.847.676,29	+ 573.198,23

Za rad stručnih povjerenstava (15 članova) za prosudbu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplaćeno je ukupno 17.400,00 kuna.

Pokrenut je postupak odobravanja udžbenika za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku – Chimica inorganica, Fisica 3, Biologia 4 - Genetica Evoluzione Ecologia za gimnazije te Matematica 7 i Matematica 8 za osnovne škole. Pokrenut je i postupak odobravanja udžbenika za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćirilicom pismu - Čitanka sa književnoteorijskim pojmovima za 4. razred gimnazija i strukovnih škola, Gramatika srpskog jezika za 4. razred gimnazija i strukovnih škola i Radna bilježnica za srpski jezik i književnost za 4. razred gimnazija i strukovnih škola.

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Prema članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju učitelji pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine. U skladu sa zahtjevima škola Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je 7 stručnih savjetnika: u Agenciji za odgoj i obrazovanje zaposlena su 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom i 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira rad 1 savjetnika za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnika za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnika za srpsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena.

U 2017. godini za plaće učitelja i nastavnika materinskog jezika za učenje materinskog jezika i kulture isplaćeno je ukupno 17.572.335,40 kuna.

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju.

Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija za odgoj i obrazovanje organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

U 2017. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 40 stručnih skupova za odgajatelje, učitelje i nastavnike koji nastavu izvode na jeziku i pismu nacionalnih manjina, i to:

- mađarska nacionalna manjina; 3 stručna skupa (za obrazovanje po modelu A, B i C) na kojem je sudjelovalo 84 učitelja/nastavnika,
- češka nacionalna manjina; 9 stručnih skupova (od čega 4 skupa za obrazovanje prema modelu A, B i C, 2 skupa za obrazovanje po modelu A i B, 1 za obrazovanje po modelu C te 2 županijska stručna vijeća za učitelje predmetne nastave koji predaju na češkom jeziku. Na navedenim skupovima bilo je ukupno 215 učitelja/nastavnika
- srpska nacionalna manjina; 9 stručnih skupova na kojem je sudjelovalo 380 odgajatelja, učitelja/nastavnika koji izvode nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- talijanska nacionalna manjina; 19 stručnih skupova na kojima je sudjelovalo ukupno 351 odgojno-obrazovni djelatnik. Od ukupnog broja stručnih skupova 5 skupova s ukupno 75 sudionika bili su namijenjeni učiteljima i nastavnicima talijanskog jezika – materinski jezik te 14 stručnih skupova s ukupno 276 sudionika bili su namijenjeni odgojiteljima i svim ostalim učiteljima i nastavnicima u odgojno-obrazovnom sustavu talijanske nacionalne manjine.

Osim navedenog tijekom 2017. godine održani su stručni skupovi za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Tijekom 2017. godine Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je 8 stručnih skupova za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine **s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te 3 stručna skupa na temu *Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti*.**

Namjenski utrošena sredstva za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2017. godini: sredstva iz redovitog programa rada Agencije za odgoj i obrazovanje na aktivnosti A733003 - Nacionalni programi. Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, Ministarstva znanosti i obrazovanja i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.

Ocjena stanja

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu i uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema Modelu A, dok se sve više učenika u osnovnim školama uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina prema Modelu C. U 2017./2018. školskoj godini model C u osnovnim školama pohađa 93 učenika više nego školske godine 2016./2017., dok je u srednjim školama 28 učenika manje no prethodne školske godine.

Za školsku godinu 2017./2018. odobren je ustroj nastave po Modelu C u 4 osnovne škole i to za pripadnike 3 nacionalnih manjina: srpskog jezika i kulture u OŠ Srdoči u Rijeci i OŠ Laslovo u Laslovu, njemačkog jezika i kulture u OŠ Josipovac u Josipovcu i mađarskog jezika i kulture u Češkoj osnovnoj školi Jana Amosa Komenskoga u Daruvaru te je stoga vidljivo povećanje broja škola koje provode model C. Model C provodi se u 19 srednjih škola uz napomenu kako se u Srednjoj školi Dalj provodi i model A i model C.

U 2017. godini donesen je Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji te javnim ispravama u školskim ustanovama (NN 47/2017.). Navedenim Pravilnikom se, po prvi put,

od kada se provodi nastava po Modelu C, propisuje korištenje Knjige evidencije učenika u nastavi materinskoga jezika i kulture (Model C) kao pedagoške dokumentacije.

Tijekom provedbe Cjelovite kurikularne reforme kojom je 2015. godine započela realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, osnovane se stručne radne skupine izradu nastavnih planova i programa za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina te su izrađeni sljedeći materijali:

- Prijedlog Kurikuluma češkog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na češkom jeziku i pismu (model A),
- Prijedlog Kurikuluma srpskog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na srpskom jeziku i ćirilicnom pismu (model A)
- Prijedlog Kurikuluma talijanskog jezika za osnovne i srednje škole s nastavom na talijanskom jeziku i pismu (model A)
- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja češkog jezika i kulture u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C)
- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja srpskog jezika i kulture u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C)
- Prijedlog Kurikuluma Njegovanja jezika i kulture romske nacionalne manjine u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske (model C), za dva ravnopravna modula; romski (romani čhib) i bajaški rumunjski (Ijimba dă băjaș).

Prijedlozi kurikuluma poslani su recenzentima (13 recenzenata) prema čijim recenzijama su stručne radne skupine od listopada 2017. godine doradivale dokumente. Nakon dorade, slijede stručna i javna rasprava, prevođenje te međunarodna recenzija dokumenata.

Odgaj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine

Provedbom mjera i aktivnosti za ispunjenje ciljeva *Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine* postignut je daljnji napredak u području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine njihovim uključivanjem na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Ministarstvo znanosti i obrazovanja kontinuirano poduzima napore za ostvarivanje definiranih zadataka i mjera, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost postavljenih ciljeva za unapređenje obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine uključujući odgoj i obrazovanje djece u ranom djetinjstvu, ali i osnovnom, srednjem i sveučilišnom obrazovanju te obrazovanju odraslih.

S ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj i u 2017. godini provodile su se aktivnosti na području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine.

Tijekom 2017. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem djece i učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava. Za djecu romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe

predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Uključivanje djece u programe predškolskog odgoja/predškole te program predškolskog odgoja/predškole daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu djecu romske nacionalne manjine. Mjere odgovaraju potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, redukciju izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje emocionalnog, socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.

Od 2013. godine, provedbom aktivnosti i mjera za ostvarenje ciljeva Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2020. vidljivo je postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine, a što je osobito vidljivo u ranom predškolskom odgoju i obrazovanju pripadnika romske nacionalne manjine.

Tablica 24.

Pripadnici romske nacionalne manjine	Rani predškolski odgoj i obrazovanje		Osnovno-školsko obrazovanje	Srednjoškolsko obrazovanje	Visokoškolsko obrazovanje	Obrazovanje odraslih
	Predškolski odgoj	Predškola				
Početak šk. god. 2016./2017.	652 351m/301ž	466 249m/217ž	5.263 2640m/2623ž	820 433m/387ž	16 9m/7ž	367 255m/112ž
Početak šk. god. 2017./2018.	488 270m/218ž	532 265m/267ž	5.134 2589m/2545ž	805 446m/359ž	19 11m/8ž	382 258m/124ž

Rani predškolski odgoj i obrazovanje

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.

Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj.

U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.

U odnosu na prethodne godine iz podataka je vidljivo kako je u 2016./2017. školskoj godini došlo do povećanja broja djece koja su uključena u programe predškolskog odgoja/predškole. U 2016./2017. pedagoškoj godini u programe predškolskog odgoja i predškole uključeno je 1.118 (600m/518ž) djece, a od toga 652 (351m/301ž) predškolskim odgojem te 466 (249m/217ž) predškolom dok je početkom 2017./2018 godine bilo uključeno ukupno 1.020 (535m, 485ž) djece od čega 488 (270m, 218ž) predškolskim odgojem te 532 (265m, 267ž) predškolom.

Iz Državnog proračuna, u 2017. godini utrošeno je za predškolski odgoj/predškolu ukupno 3.352.125,52 kune, od toga 2.642.223,04 kuna za predškolski odgoj i 709.902,48 kuna za predškolu.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku 2016./2017. školske godine bilo je 5.263 učenika (2640m/2623ž), dok ih je početkom 2017./2018. školske godine 5.134 (2589m/2545ž). Istodobno podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje nakon višekratnih ponavljanja pokazuju da je završnost osnovnog obrazovanja na niskoj razini. Tako je npr. u 2015./2016. osnovnu školu napustilo 205 (107m/98ž) učenika dok je tijekom 2016./2017. osnovnoškolsko obrazovanje prekinuo 161 (93m,68ž) učenik. U ukupan zbroj onih koji su prekinuli školovanje uključeni su i učenici koji su navršili 15 godina života, a nisu završili osnovnu školu.

Kada je u pitanju ponavljanje razreda, podaci pokazuju da je početkom 2016./2017. školske godine bilo 343 (203m/140ž) učenika ponavljača do ih je početkom 2017./2018. školske godine prema podacima iskazano 382 (209m, 173ž) učenika ponavljača.

U osnovnim školama zaposleno je 24 suradnika pomagača (13m/12ž) i njihov rad se financira iz Državnog proračuna. Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2017. godini.

Tijekom 2017. godine Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je sljedeće stručne skupove za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine **s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine:**

- *Osposobljavanje romskih pomagača – Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja (NN, 104/2014): Ravnopravnost između muškarca i žene ključ kvalitetnih obiteljskih i društvenih odnosa, 24.2.2017., Čakovec, 22 sudionika*
- *[Osposobljavanje romskih suradnika pomagača - Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija](#), 23. 8. 2017., Čakovec, 30 sudionika*
- *[Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija](#), 26. 6. 2017., Orehovica, 30 sudionika*
- *[Webinar: Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija](#), 27. 6. 2017., Orehovica, 40 sudionika*
- *[Odgojno-obrazovni rad s inojezičnim učenicima](#), 29. 8. 2017., Split 151 sudionik*
- *[Osposobljavanje romskih pomagača-Uzroci i posljedice razvojnih problema kod učenika](#), 17. 11. 2017., Čakovec, 40 sudionika*

- *Stručni skup učitelja razredne nastave Međimurske županije* - Teme: Složeno poučavanje – radionica; Razvoj pozitivne slike o sebi – radionica; 30. 10. 2017., Ivanovec, 59 sudionika
- *8. Simpozij učitelja i nastavnika hrvatskoga jezika: Izazovi nastave hrvatskoga jezika na početku 21. stoljeća*, Teme: Odgojno-obrazovni kontekst uključivanja inojezičnih učenika, Inojezični učenici oni su kojima je hrvatski drugi jezik: a) pripadnici manjina, b) oni kojima je hrvatski jezik nasljedni jezik, ali su odrasli u inozemstvu i c) roditelji koji dolaze kao izbjeglice. Procjena jezično-komunikacijskih sposobnosti inojezičnih učenika hrvatskoga jezika, Procjena inojezičnog učenika za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, Pristup izradi individualiziranoga odgojno-obrazovnog programa za inojezičnog učenika, Učenje, podučavanje i praćenje inojezičnog učenika u nastavi hrvatskoga jezika; od 16. do 18. studenoga 2017. godine, Sv. Martin na Muri, 400 sudionika

Osim navedenog održani su stručni skupovi na temu Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti:

- *Učenje i poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti*, 24.01.2017., Koprivnica, 17. 1. 2017., 46 sudionika
- *Šoa akademija - Holokaust, ljudska prava, obrazovanje*, 26. 1.2017, Zagreb, 68 sudionika
- *Holokaust kao polazišna točka*, 25. 4. 2017., Sarajevo, Republika Bosna i Hercegovina, 12. 4. 2017., 15 sudionika

Agencija za odgoj i obrazovanje dionik je projekta PEARLS Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija – **Konzorcij KA1 projekt u okviru programa Erasmus+ za 2016. godinu za Ključnu aktivnost 1 u području općeg obrazovanja**. U okviru projekta PEARLS Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija Projekt br. NI-2014-1-DE03-KA201-001573), a u kojem je dionik Agencija za odgoj i obrazovanje, kao predstavnik Hrvatske, održano je stručno usavršavanje učitelja (tečaj) u Budimpešti od 24. do 30. travnja 2017. U projektu PERLS sudjeluju i organizacije iz Njemačke, Rumunjske, Mađarske i Turske.

Cilj je projekta PERLS osposobiti odgojno-obrazovne djelatnike za rad u školama da bi se na temelju upotrebe metoda i načina rada za prevenciju ranog napuštanja školovanja poboljšali uvjeti rada u školama za učenike i za učitelje, ravnatelje i stručne suradnike. Agencija za odgoj i obrazovanje stoga je organizirala konzorcij s OŠ Kuršanec, OŠ Orehovica i OŠ dr. Ivana Novaka Macinec radi usavršavanja njihovih učitelja i stručnih suradnika.

Konzorcij je u cjelini kroz ovo međunarodno stručno usavršavanje, između ostaloga, pospješio provođenje mjera iz Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013-2020.: Mjera 1.1.1. Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine i Mjera 1.3.3. Osposobljavanje suradnika pomagača: Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja osigurava učenje hrvatskoga jezika tj. osigurava učiteljima razredne nastave i hrvatskog jezika prekovremeni rad za pružanje posebne pomoći učenju hrvatskog jezika za učenike koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, a koji

rade s učenicima romske nacionalne manjine te se osigurava produženi boravak za učenike pripadnike romske nacionalne manjine. Osiguranje produženog boravka iznimno je važno kao preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine te je ostvaren znatan napredak djece na području učenja jezika, stjecanja higijenskih navika i socijalizacije djece.

Za odgojno-obrazovne programe, maturlna putovanja, školu u prirodi/izvanučioničku nastavu, smještaj u dom, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2017. godini isplaćeno je ukupno 3.179.616,40 kuna.

Srednjoškolsko obrazovanje

Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjoškolske programe početkom 2017./2018. školske godine uključeno je 805 (446m/359ž) učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Od toga je 223 učenika (146m/77ž) upisano u prve razrede 3-godišnjih strukovnih škola, a 45 učenika (13m/33ž) u prve razrede 4-godišnjih srednjih škola.

Početkom 2017./2018. školske godine učenici pripadnici romske nacionalne manjine pohađaju: gimnazije 11 (6m/5ž), 4-godišnje strukovne škole 133 (34m/99ž), 3-godišnje strukovne škole 540 (330m/210ž), programe niže stručne sprema 17 (17m/0ž) učenika, programi za učenike s teškoćama u razvoju 103 (58m/45ž), glazbene škole 1 (1m, 0ž).

Početkom 2017./2018. školske godine od ukupno 805 (446m/359ž) učenika bilo je 55 (31m/24ž) učenika ponavljača. Tijekom 2016./2017. školske godine 124 (69m/55ž) učenika prekinulo je školovanje, dok je krajem iste školske godine bilo 62 (33m/29ž) učenika ponavljača.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kuna godišnje po učeniku, odnosno 500 kunu mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno. Od školske godine 2014./2015. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljačima.

Broj učenika kojima je osigurana stipendija je 689 (373m/316ž) u školskoj godini 2016./2017. U 2017. godini iz Državnog proračuna za isplatu stipendija učenicima srednjih škola utrošeno je 3.488.411,44 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira i smještaj učenika romske nacionalne manjine u učeničke domove. Tako je u 2017. godini iz Državnog proračuna utrošeno 386.720,92 kuna za osiguravanje smještaja u učeničke domove što je, uz stipendije, jedan od preduvjeta za povećanje broja romskih učenika oba spola koji uspješno završavaju srednju školu.

Visokoškolsko obrazovanje

Kako bi se smanjila razlika između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost visokog obrazovanja na razini Republike Hrvatske u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – do 2020. godine nužno je povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kuna mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kuna godišnje. U akademskoj godini 2016./2017. dodijeljena je stipendija za 19 (11m/8ž) studenata pripadnika romske nacionalne manjine. U 2017. godini iz Državnog proračuna za studentske stipendije utrošeno je 190.000,00 kuna.

Obrazovanje odraslih

U Republici Hrvatskoj kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja te povećanje društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U programe obrazovanja odraslih u 2017. godini bilo je uključeno 382 (258m/124ž) pripadnika romske nacionalne manjine, od toga za program opismenjavanja 366 polaznik, dok je programe za osposobljavanje za prvo zanimanje polazilo 16 pripadnika romske nacionalne manjine. Ukupan iznos sredstava utrošenih za aktivnosti opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje u 2017. godini je 794.000,00 kuna.

Za ostvarenje mjera i aktivnosti za postizanje ciljeva Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2020. godine, u 2017. godini iz Državnog proračuna utrošeno je ukupno 11.058.921,76 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja i nadalje će provedbom posebnih mjera i aktivnosti ulagati napore za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog obrazovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost svih resursa, ali i angažman svih dionika koji je nužno potreban za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim s vjerskim zajednicama navedenima u tabličnom prikazu, Republika Hrvatska obvezala se davati godišnje iz Državnog proračuna iznose koji se izračunavaju na temelju umnoška koeficijenta, utvrđenog

navedenim Ugovorima, i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika.

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 91 Ured Komisije Aktivnost A 872003 - Poticaji prema ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica.

Na gore navedenoj poziciji, financijska sredstva za 2017. godinu iznosila su nakon Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcija za 2018. i 2019. godinu („Narodne Novine“, broj 113/2017) 20,740.900,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega 71,63 % otpada na one vjerske zajednice koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Financijski pokazatelji za 2017. godinu (u odnosu na 2016. godinu):

Vjerske zajednice	2016.	2017.
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	9.655.708 kuna	9.964.385,70 kuna
Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.942.692 kuna	3.036.765,48 kuna
Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj	551.754 kuna	569.393,84 kuna
Židovska vjerska zajednica Bet Israel	408.708 kuna	421.772,73 kuna
Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	158.375 kuna	163.436,80 kuna
Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	679.476 kuna	701.197,26 kuna
UKUPNO	14.396.713 kuna	14.856.951,81 kuna

Uvećanje isplaćenih iznosa u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu je rezultat povećanja iznosa osnovice za izračun plaća državnih službenika i namještenika te osnovice za službenike i namještenike u javnim službama.

U Republici Hrvatskoj dosegnuta je visoka razina prava na očitovanje svoje vjere, kao i prava na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere. I u narednoj godini će se u okviru financijskih mogućnosti sredstvima iz Državnog proračuna sufinancirati vjerske zajednice.

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

U ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima ostvaren je daljnji pozitivan pomak sklapanjem Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2022. godine, kojim su, između ostalog, ugovorene programske obveze Hrvatske radiotelevizije na proizvodnju, suproizvodnju i objavljivanje programa namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na jezicima nacionalnih manjina, uključujući i programe za djecu na jezicima nacionalnih manjina.

Nadalje, sukladno članku 63. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, broj 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13) Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija je Fond Agencije, a izvor financijskih sredstava Fonda su sredstva osigurana

odredbama Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji - 3% mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe koje uplaćuje Hrvatska radiotelevizija.

Također sukladno Zakonu o elektroničkim medijima, jedna od kategorija Fonda za koju pružatelji medijskih usluga mogu prijavljivati programe je kategorija *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*. Agencija je u 2017. godini raspisala 2 javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda. Za Fond 1/17 i 2/17 sredstva su dodijeljena za 2017. i 2018. godinu. Iznos ukupno dodijeljenih sredstava u svim kategorijama ovisi, između ostalog, o broju i kvaliteti prijavljenih programa.

Nakladnicima televizije i radija te neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija za kategoriju programa *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* za 2017. godinu dodijeljeno je ukupno 1.852.972,00 kuna. Od tog iznosa dodijeljeno je 855.193,86 kuna za ukupno 34 radio emisije na navedenu temu, 90.606,99 kuna za sadržaje elektroničkih publikacija koje se odnose na nacionalne manjine te 907.172,44 kuna za ukupno šest televizijskih emisija.

Tablični pregled navedenih emisija/sadržaja koji sadrži naziv pružatelja medijske usluge, financirane emisije iz kategorije *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* te iznos sredstva koja su dodijeljena za 2017. godinu nalazi se u prilogu ovog Izvješća – Prilog 4.

Nadalje, Agencija za elektroničke medije, u sklopu svojih redovitih aktivnosti, svake godine organizira edukacije za nakladnike o temama koje oni mogu prijaviti na Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti. Ciklus edukacija na temu *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*, održan je u organizaciji stručnog tima *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću. U četiri grada (Zagreb, Split, Lovran i Osijek) održano je pet dvodnevni radionica na kojima je sudjelovalo 126 novinara i urednika iz 80 medija. Iz tih radionica proizašao je priručnik, koji obuhvaća temu *Medijske politike i nacionalne manjine u Hrvatskoj*, analize dobrih i loših radijskih i televizijskih praksi s preporukama, praktične savjete za rad s nacionalnim manjinama, sinopsise emisija nastalih na radionicama, popis relevantnih tema te mapu i adresar relevantnih institucija i osoba.

Na radionicama je višekratno isticana i potreba mijenjanja novinarsko-uredničkog pristupa: ocijenjeno je da u medijima dominira reaktivni pristup te je predloženo da novinari i urednici imaju više proaktivni pristup i da sami otvarajući važna pitanja. Naglašeno je da je potrebno više terenskog, reportažnog rada, istraživačkog pristupa, kao i povratnog praćenja raznih tema i priča. U poglavlju posvećenom sinopsisima emisija radijski i televizijski novinari i urednici, uz vodstvo stručnjaka, pisali su *idealni* sinopsis radijske, odnosno televizijske emisije o nacionalnim manjinama – vodeći se stvarnim događanjima u vrijeme održavanja radionica. Priručnik donosi sve završne sinopsise radijskih i televizijskih grupa te sinopsis tematskog serijala za elektroničke publikacije nastalog na zadnjoj radionici u Zagrebu, na kojoj su sudjelovali i novinari internetskih portala. Cilj je da ti sinopsisi služe kao inspiracija novinarima i urednicima za stvaranje kvalitetnijih emisija o nacionalnim manjinama te da ujedno posluži i kao izvor ideja, tema i pristupa izvještavanju.

Navedeni Priručnik nalazi se na našoj internetskoj stranici na ovo poveznici <https://www.e-mediji.hr/hr/novosti/objavljen-prirucnik-mediji-i-nacionalne-manjine/>

Zaključno, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 16. svibnja 2017. godine u Opatiji seminar pod nazivom

„Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva“.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinosti promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja. Na seminaru se raspravljalo o pitanjima zastupljenosti manjinskih tema u programima radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i tiskanim medijima, te važnosti uloge medija u očuvanju društveno-kulturnih vrijednosti manjinskoga identiteta, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu. U sklopu seminara prezentiran je i dokumentarni film Hrvatske radiotelevizije „Pravda“.

Iz Izvješća Grada Zagreba – primjer dobre prakse - suradnja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s lokalnim radijskim i televizijskim postajama

U cilju realizacije prava iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ostvarena je komunikacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te manjinskih udruga s lokalnim radijskim i televizijskim postajama.

Vijeća i predstavnici te Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su u svojim programima rada u 2017. planirali i proveli ukupno 325 aktivnosti.

Može se istaknuti nastavak dobre suradnje Vijeća i predstavnika te Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2017. sa sljedećim medijima:

Z1 televizija je emitirala polusatnu emisiju tjedno o manjinama. Uz odličnu suradnju s urednicom emisije postigao se sveobuhvatni prikaz manjinskih događanja. U skladu sa svojim mogućnostima pratili su se i snimali događaji. Na prijedlog Koordinacije, koja je sudjelovala i u organizaciji, u emisijama su se izmjenjivale manjinske udruge i predstavnici.

Mreža TV je ukinula mjesečno emitiranje u polusatnoj emisiji tjedno, ali se u sklopu mjesečnih redovitih emisija, prikazuju priloge o aktivnostima nacionalnih manjina. **Jabuka TV** je redovitije pratila događanja nacionalnih manjina kroz dnevno praćenje aktualnih događanja u vremenski udarnim terminima kroz program „Svakodnevice“. Redovito su izlazili na teren i snimali reportaže sa događanja nacionalnih manjina.

Radio Martin je redovito pratio događaje nacionalnih manjina, uz vrlo dobru suradnju Koordinacije i urednice programa oko emisije, koja se već kontinuirano odvija nekoliko godina. Izlazili su na događaje i radili reportaže sa licu mjesta, konstantno su pratili rad udruga, vijeća i predstavnika pojedinih manjina i u gradu Zagrebu i u županiji. Najaktivnije su pratili događaje nacionalnih manjina i kroz tjednu emisiju „Rodna gruda“, kao i kroz same informativne emisije.

Radio Antena je objavljivala informacije i izvještavala o događajima nacionalnih manjina u informativnim emisijama.

3. program Hrvatskog Radija nastavio je aktivnu i konstruktivnu suradnju vezanu za događaje nacionalnih manjina i planove o emitiranju pojedinih događaja. Snimljeno je i emitirano više reportaža sa događanja i razgovori vezani uz pitanje nacionalnih manjina.

Portal mojzagreb.info je nastavio suradnju i objavljivao obavijesti o nacionalnim manjinama na stranicama.

Radio Sljeme je aktivnije surađivao i objavljivao događanja nacionalnih manjina i uključivao iste u emisije.

Radio Marija je emitirala jedanput mjesečno serije emisija o nacionalnim manjinama Grada Zagreba u jednosatnoj emisiji, u kojima gostuju predstavnici nacionalnih manjina kao i predstavnici gradskih ureda zaduženih za pitanja vezana za nacionalne manjine.

VI. KULTURNA AUTONOMIJA

Ministarstvo kulture kontinuirano i sustavno osigurava i potiče kulturnu autonomiju nacionalnih manjina kroz koju pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet, ali ostvaruju i aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu.

Ministarstvo kulture će i u narednom razdoblju objavljivati Pozive za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, u sklopu kojih će sukladno svome djelokrugu i osiguranim sredstvima sufinancirati programe nacionalnih manjina i time ispunjavati svoju ustavnu i zakonsku obvezu očuvanja njihovog nacionalnog identiteta.

U privitku ovog Izvješća nalazi se detaljan pregled sufinanciranih programa u 2017. godini, s pozicije Ministarstva kulture (*Prilog 5*).

Ostvarivanju programa kulturne autonomije doprinosi i sufinanciranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina iz sredstava državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine. U 2017. godini putem Savjeta, programi za ostvarivanje kulturne autonomije, financijska pomoć sukladno bilateralnom ugovoru sa Republikom Italijom, troškovi informacijskog sustava – internetske aplikacije za podnošenje izvješća udruga i ustanova nacionalnih manjina i ostali troškovi programa kulturne autonomije nacionalnih manjina financirani su iznosom od 31.839.500,00 kuna. U privitku ovog Izvješća nalazi se pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta iz područja kulturne autonomije za 2017. godinu (*Prilog 6*).

Financiranje programa nacionalnih manjina u 2017. godini putem Ministarstva kulture

Plaće i materijalni troškovi

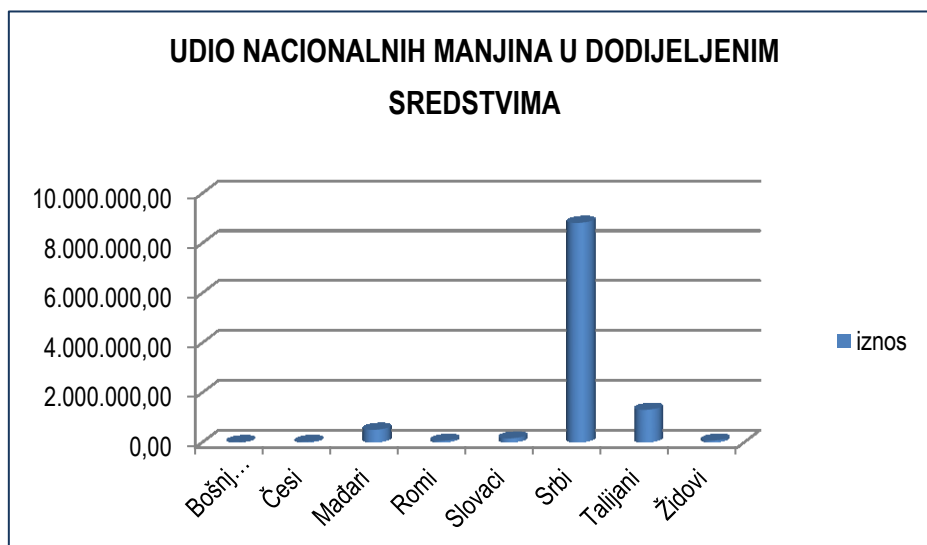
U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina i to po 1 djelatnika pri knjižnicama nacionalnih manjina Albanaca, Austrijanaca, Bošnjaka, Čeha, Mađara, Rusina i Ukrajinaca, Slovaka, Slovenaca i Talijana te 2 djelatnika u Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta“. Ministarstvo kulture u 2017. godini osiguralo je sredstva i za 2 djelatnika u Slovačkom kulturnom centru u Našicama. Sredstva za plaće i materijalne troškove osigurana su u ukupnom iznosu od 1.705.373,17 kuna, a plaćena sa pozicije A784002 - Matične službe knjižnica.

nacionalna manjina	plaće	materijalni troškovi	ukupno
Albanci	105.788,16	15.000,00	120.788,16
Austrijanci	103.918,32	15.000,00	118.918,32
Bošnjaci	103.487,89	15.000,00	118.487,89
Česi	115.684,45	15.000,00	130.684,45
Mađari	100.173,50	15.000,00	115.173,50
Rusini i Ukrajinci	108.219,25	15.000,00	123.219,25
Slovaci	148.644,80	15.000,00	163.644,80
Slovenci	115.234,63	15.000,00	130.234,63
Srbi	209.824,45	40.000,00	249.824,45
Talijani	112.213,58	15.000,00	127.213,58
Slovački Kultumi Centar Slovaci	307.184,14	0,00	307.184,14
ukupno	1.530.373,17	175.000,00	1.705.373,17

Zaštita kulturne baštine

U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 78 programa na području zaštite kulturne baštine u ukupnom iznosu od 8.210.069,75 kuna. Od toga se na Zaštitu nepokretnih spomenika kulture odnosi 66 programa (85%) u ukupnom iznosu od 7.772.256,75 kuna. Svi programi u zaštiti nepokretnih spomenika kulture odnose se na srpsku nacionalnu manjinu. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti A565010 Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture.

Za Zaštitu pokretnih spomenika kulture isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 437.813,00 kuna, i to 407.813,00 kuna za 11 programa srpske nacionalne manjine te 30.000,00 kuna za 1 program za Židove. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na poziciji A565036 Zaštita pokretnih spomenika kulture.

Programi investicijske potpore i informatizacija

U 2017. godini Ministarstvo kulture je za programe investicijske potpore izdvojilo sredstva u ukupnom iznosu od 1.250.000,00 kuna za ukupno 4 programa: 1 program odnosi se na Mađare u iznosu od 500.000,00 kuna, 1 program odnosi se na Slovake u iznosu od 150.000,00 kuna dok se preostala 2 programa odnose na Srbe u iznosu od 600.000,00 kuna. Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je na poziciji K565018 - Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture.

Za programe informatizacije, Ministarstvo kulture osiguralo je u 2017. godini sredstva u ukupnom iznosu od 14.959,00 kuna za 2 programa: 1 program za Slovake (5.000,00 kuna) i

1 program za srpsku nacionalnu manjinu (9.959,00 kuna). Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je u okviru proračuna Ministarstva kulture na poziciji K564016 - Informatizacija ustanova kulture.

Glazbena i kazališna djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je 4 programa u ukupnom iznosu od 28.386,00 kuna. U glazbenoj djelatnosti osigurana su sredstva u iznosu od 5.000,00 kuna za 1 program za talijansku manjinu. U kazališnoj djelatnosti osigurana su sredstva u iznosu od 9.886,00 kuna za 1 program za češku nacionalnu manjinu. U kulturno - umjetničkom amaterizmu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 13.500,00 kuna za 2 programa: 1 program za Bošnjake (3.500,00 kuna) te 1 program za Srbe (10.000,00 kuna). Sredstva za programe glazbene i kazališne djelatnosti te kulturno - umjetničkog amaterizma osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti A565030 - Programi kazališne i glazbeno - scenske djelatnosti.

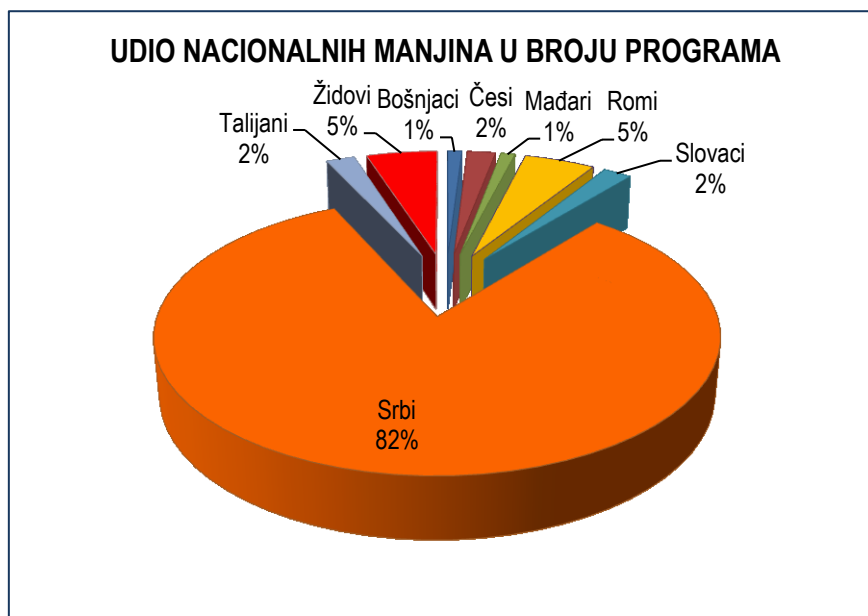
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga

U okviru izdavačke djelatnosti u 2017. godini Ministarstvo kulture dalo je potporu izdavačkoj kući Edit iz Rijeke (talijanska nacionalna manjina) u iznosu od 1.300.000,00 kuna. Sredstva za ovaj program osigurana su u okviru proračuna Ministarstva kulture na poziciji A729024 - Potpora izdavačkoj kući Edit.

Za književne manifestacije Ministarstvo je u 2017. godini izdvojilo 25.000,00 kuna za 3 programa: za 1 program za češku nacionalnu manjinu u iznosu od 5.000,00 kuna, za 1 program za romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 10.000,00 kuna te također za 1 program za Židove u iznosu od 10.000,00 kuna. Ovi programi financirani su s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

U sklopu knjižnične djelatnosti Ministarstvo je u 2017. godini izdvojilo sredstva u iznosu od 5.000,00 kuna za 1 program za srpsku nacionalnu manjinu. Program je financiran s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

Za otkup knjiga u 2017. godini Ministarstvo je izdvojilo 12.870,00 kuna za 1 program za romsku nacionalnu manjinu. Otkup je financiran s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja

U 2017. godini u sklopu vizualne djelatnosti Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 20.600,00 kuna i to 1 program za Srbe (5.000,00 kuna) i 2 programa za Židove (15.600,00 kuna). Ovi programi financirani su s aktivnosti A565027 - Programi muzejsko - galerijske djelatnosti.

U sklopu međunarodne kulturne suradnje Ministarstvo kulture je u 2017. godini financiralo 4 programa u ukupnom iznosu od 38.606,00 kuna: 3 programa odnose se na romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 30.606,00 kuna, a 1 program se odnosi na Židove u iznosu od 8.000,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u okviru proračuna Ministarstva kulture s aktivnosti A565034 - Međunarodna kulturna suradnja.

SVEUKUPNO MANJINE U 2017. GODINI		
djelatnost	broj programa	iznos
Zaštita kulturne baštine	78	8.210.069,75
Investicije i informatizacija	6	1.264.959,00
Glazbena, kazališna djelatnosti i kulturno - umjetnički amaterizam	4	28.386,00
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga	6	1.342.870,00
Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja	7	59.206,00
Plaće i materijalni troškovi		1.705.373,17
Ukupno	101	12.610.863,92

Usporedba podataka 2016. i 2017. godine

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je, na području zaštite kulturne baštine, 61 program u iznosu od 7.416.9403,50 kuna dok je u 2017. godini financiralo 78 programa u iznosu 8.210.069,75 kuna što je za 10% više nego u 2016. godini.

Na području programa investicija i informatizacije u 2016. godine Ministarstvo je financiralo 3 programa, a u 2017. godini 6 programa, za što je osiguralo 58% sredstava više nego u 2016. godini.

Na području glazbene, kazališne djelatnosti i kulturno - umjetničkog amaterizma u 2017. godini financiran je 1 više program nego u 2016. godini, što čini povećanje za 13%.

Na području izdavačke djelatnosti, književnih manifestacija i otkupa knjiga, Ministarstvo je u 2017. godini financiralo 18 programa manje nego u 2016. godini, ali je iznos sredstava ostao otprilike na istoj razini. Do takve situacije je došlo zbog povećane potpore izdavačkoj kući Edit iz Rijeke koja je 2017. godine bila za 300.000,00 kuna viša nego u 2016. godini.

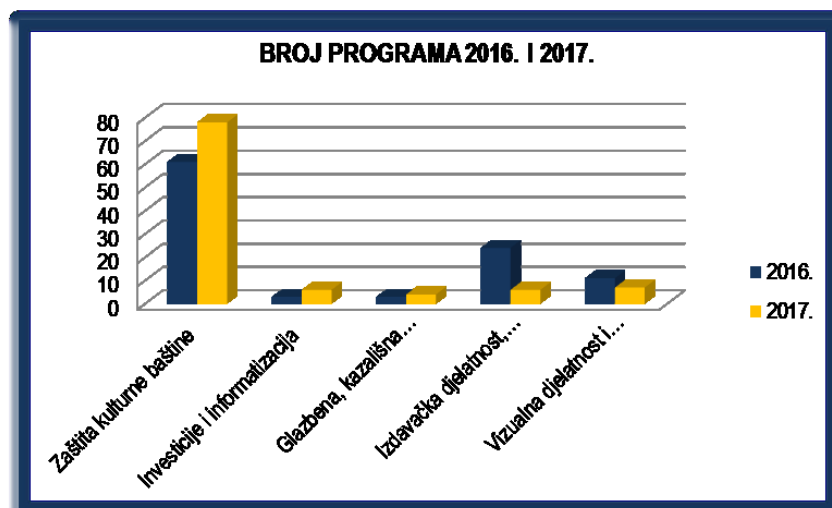
U okviru vizualne djelatnosti i međunarodne kulturne suradnje u 2017. godini financirano je 4 programa manje, što čini 63% manje sredstava nego u 2016. godini.

Na području plaća i materijalnih troškova nije bilo znatne promjene. Materijalni troškovi ostali su na razini 2016. godine, a sredstva za plaće neznatno su porasla u odnosu na 2016. godinu.

Programi svih djelatnosti, osim plaće i materijalnih troškova, birani su putem Javnog poziva te su odabrani temeljem kvalitete prijavljenih programa.

USPOREDBA PODATAKA ZA 2016. I 2017. GODINU

djelatnost	broj programa u 2016.	2016. godina	broj programa u 2017.	2017. godina	indeks
Zaštita kulturne baštine	61	7.416.940,50	78	8.210.069,75	110,69
Investicije i informatizacija	3	800.000,00	6	1.264.959,00	158,12
Glazbena, kazališna djelatnosti i kulturno - umjetnički amaterizam	3	25.000,00	4	28.386,00	113,54
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga	24	1.263.373,41	6	1.342.870,00	106,29
Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja	11	158.757,09	7	59.206,00	37,29
Plaće i materijalni troškovi		1.632.207,39		1.705.373,17	104,48
Ukupno	102	11.296.278,39	101	12.610.863,92	111,64

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru

Na prijevremenim izborima za zastupnike u Hrvatski sabor održanima u 2016. godini, ostvarena je potrebna zastupljenost zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, koji su birani u posebnoj, 12. izbornoj jedinici.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Na redovnim lokalnim izborima koji su održani 21. svibnja 2017. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 310 članova predstavničkih tijela, u ukupno 156 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnicima srpske manjine je jamčeno pravo na izbor ukupno 203 člana predstavničkih tijela jedinica samouprave; pripadnicima talijanske manjine 39 članova; pripadnicima mađarske manjine 18; pripadnicima bošnjačke i romske manjine po 13; pripadnicima češke manjine 12; pripadnicima slovačke manjine 7; pripadnicima rusinske manjine 3; te pripadnicima albanske i ukrajinske manjine po jedan član.

Budući da na redovnim lokalnim izborima nije osigurana odgovarajuća zastupljenost srpske nacionalne manjine u općinskom vijeću Općine Lasinja i Općine Polača, odnosno romske nacionalne manjine u općinskom vijeću Općine Petrijanec, Općine Kotoriba i Općine Podturen, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o raspisivanju dopunskih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina u tim općinama (Narodne novine, broj 84/17). Tom Odlukom za dan provedbe izbora određen je 1. listopada 2017. godine.

Na dopunskim izborima održanim dana 1. listopada 2017. godine, za Općinsko vijeće Općine Polača izabran je 1 predstavnik srpske nacionalne manjine, a za općinska vijeća Općine Petrijanec i Općine Podturen po 1 pripadnik romske nacionalne manjine.

Kako u Općini Lasinja i Općini Kotoriba nije bilo zaprimljenih kandidacijskih lista, u tim općinama dopunski izbori nisu održani.

Stoga je na izborima izabrano ukupno 308 zakonom i statutima zajamčenih članova predstavničkih tijela u ukupno 154 jedinica samouprave.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pripadnici nacionalnih manjina su na lokalnim izborima 2017. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, imali pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 61 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 60 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 49 općina i gradova te 11 županija. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imali su pravo predložiti kandidate i birati 39 zamjenika; pripadnici talijanske manjine 7 zamjenika; pripadnici češke i mađarske manjine po 4 zamjenika; pripadnici bošnjačke, romske i rusinske manjine po 2 zamjenika; te pripadnici slovačke manjine jednog zamjenika, odnosno predstavnika u izvršnom tijelu općine, grada ili županije.

Na izborima je izabrano ukupno 49 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske

Stanje ostvarivanja prava

Godina	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih nacionalnih manjina	Postotni udio nacionalnih manjina
2016.	49.697	1.689	3,40 %
2017.	49.602	1.658	3,34%

Na dan 31. prosinca 2017. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bila su zaposlena 49.602 službenika i namještenika, od kojih je 1.658 ili 3,34% bilo pripadnika nacionalnih manjina (Tablica – Prilog 9.).

Usporedbe radi, na dan 31. prosinca 2016. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 49.697 službenika i namještenika, od kojih je 1.689 ili 3,40% bilo pripadnika nacionalnih manjina.

Iz navedenih je podataka razvidno da je u jednogodišnjem razdoblju (31. prosinca 2016. do 31. prosinca 2017.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 95, odnosno 0,19%, dok je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2017. godine bio manji za 31 zaposlenika ili za 0,06% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2016. godine.

Što se tiče zaposlenih službenika namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u navedenim je tijelima, prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2017. godine, najviše bilo zaposleno Srba – 1.084, koji čine 2,19% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka – 97, koji čine 0,20% zaposlenih, Mađara – 96, koji čine 0,19% zaposlenih, Talijana – 90, koji čine 0,18% zaposlenih, Čeha – 84, koji čine 0,17% zaposlenih, Slovenaca – 39, koji čine 0,08 % zaposlenih, Albanaca – 17, koji čine 0,03% zaposlenih te 8 Roma, koji čine 0,02% zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnilo 143 službenika i namještenika koji čine 0,29% od ukupnog broja službenika i namještenika.

Ministarstvo uprave napominje da je i u 2017. godini na snazi bila Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 70/16 i 74/17) od 27. srpnja 2016. godine. Navedeno se odrazilo na mogućnosti zapošljavanja u državnoj službi općenito, pa tako i za nacionalne manjine.

Mjere u cilju unapređenja ostvarivanja prava

Sva državna tijela obvezna su objavljivati raspisane javne natječaje za prijam u državnu službu na neodređeno vrijeme u Narodnim novinama, na svojoj web stranici i na web stranici Ministarstva uprave. Obavijest o raspisivanju javnog natječaja dostavlja se i nadležnoj službi za zapošljavanje. Oglasi za prijam u državnu službu na određeno vrijeme objavljuju se na web stranici tijela koje ih raspisuje, web stranici Ministarstva uprave te putem nadležne službe za zapošljavanje.

Ministarstvo uprave kontinuirano, prije objave javnih natječaja i oglasa, provodi kontrolu zakonitosti dostavljenih tekstova natječaja i oglasa za zapošljavanje te ukazuje državnim tijelima na obvezu navođenja dijela teksta vezanog za pravo prednosti pod jednakim uvjetima pripadnika nacionalnih manjina pri zapošljavanju.

Također, pripadnicima nacionalnih manjina ukazuje se da imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti. O navedenom pravu Ministarstvo uprave pripadnike nacionalnih manjina informira putem odgovora na upite zaprimljene putem elektroničke pošte, telefonski, kao i putem objave na svojoj web stranici.

Kao i prethodnih godina, poštujući odredbe propisa koji reguliraju navedeno područje, tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika

nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Stoga su od navedenih tijela, prilikom izrade Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2017. godinu, zatraženi podaci o popunjenosti radnih mjesta pripadnicima nacionalnih manjina na dan 1. siječnja 2017. godine te o planiranom zapošljavanju državnih službenika, pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na ukupno planirano zapošljavanje tijekom 2017. godine.

Planiranje zapošljavanja

Plan prijama u državnu službu tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2017. godinu donesen je 14. lipnja 2017. godine (Narodne novine, broj 58/17) i njime je planiran prijam u državnu službu za ukupno 95 pripadnika nacionalnih manjina.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

U svrhu povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, tijekom 2017. godine provodila se mjera redovnog informiranja mogućih kandidata koji su pripadnici nacionalnih manjina na postojanje odredbe o prednosti pri zapošljavanju, upućivanjem na Internet stranice Ministarstva, prilikom svakog raspisanog natječaja za zapošljavanje te mjera edukacije članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa, o pravu na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima sukladno članku 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Napominjemo da za provedbu navedenih mjera, ovo Ministarstvo nema financijskih izdataka.

Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13, 1/15, 138/15 i 61/17), te Planom prijama utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina i planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

Također, natječaj za upis polaznika/polaznica u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka predviđa pozivanje na pravo prednosti pod jednakim uvjetima pri upisu u program sukladno članku 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U Ministarstvu unutarnjih poslova je na dan 22. veljače 2018. godine bilo zaposleno ukupno 1.145 pripadnika nacionalnih manjina. Kao izvor podataka o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika ovog Ministarstva korišten je Jedinostveni registar osoba Ministarstva unutarnjih poslova, a prema kojem je za određeni broj zaposlenika ovog Ministarstva nacionalna pripadnost nepoznata ili su se izjasnili kao neopredijeljeni.

Na plaće i druga materijalna prava pripadnika nacionalnih manjina i osoba koje se nisu izjasnile o svojoj nacionalnoj pripadnosti, u 2016. godini utrošeno je ukupno 137.542.827,48 kn.

Sljedom svega navedenog, posebice pokazatelja o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2017. godini, te broju ukupno zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, vidljivo je da ovo Ministarstvo provodi odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koje se odnose na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno vodi računa o postizanja njihove veće zastupljenosti u ovom Ministarstvu.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima te službenicima, namještenicima i vježbenicima pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno. Tablica sa statističkim podacima vezanim za broj pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pravosudnim tijelima na dan 31. prosinca 2017. godine, kao i omjer zaposlenih u odnosu na 31. prosinca 2016. godine, nalazi se u *Prilogu 9.*

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa u okviru redovnog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo uprave izvršilo je analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2017. godine (Tablica u *Prilogu 9.*).

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2017. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 118 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima.

Nadalje, broj jedinica samouprave u kojima je potrebno, sukladno odredbama Ustavnog zakona, osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 58 (dvije više nego prethodne 2016. godine), dok u 20 jedinica nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2017. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.744 službenika i namještenika, od čega 455 ili 3,31% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 252 ili 1,83% neopredijeljenih te 6 ili 0,042% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2016. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika povećan je za 136, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 49.

Od 455 zaposlenih službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba – 257, zatim Talijana – 66, Bošnjaka – 39, Čeha – 21, Slovenaca – 14, Mađara – 19, Crnogoraca – 10, Makedonaca – 7, Nijemaca – 6, Slovaka – 5, Albanaca - 3, Rusina i Rumunja po - 2, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika bugarske, romske, ruske i židovske nacionalne manjine.

Pri tome napominjemo da Grad Pula-Pola za 2017. godinu nije izvijestio o nacionalnoj pripadnosti zaposlenih službenika i namještenika, već se očitovao da se pitanje zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, koje se pojavljuje i u ovom e-Sustavu za praćenje provedbe Ustavnog zakona, ne može adekvatno pratiti. Naime, ne može se reći da zapošljavanja pripadnika manjina u gradskoj upravi Grada Pule-Pola nema ali zbog nepostojanja obveze izjašnjavanja pojedinaca o njihovoj nacionalnoj pripadnosti takva pitanja nisu ni postavljena, te nema uvida u stanje zaposlenih po nacionalnoj pripadnosti.

Nadalje, Grad Zagreb je izvijestio da je, sukladno članku 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, broj 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12 - pročišćeni tekst koji je prestao važiti donošenjem Odluke o proglašenju Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, Narodne novine, broj 42/18), bilo zabranjeno prikupljanje i daljnja obrada osobnih podataka, između ostalih podataka o etničkom porijeklu, a iznimno su se takvi podaci mogli prikupljati uz privolu ispitanika odnosno osobe o čijim se podacima radi. S obzirom da iz navedenih razloga, niti jedan dokument novijeg datuma ne sadrži podatak o nacionalnosti, za 235 službenika/namještenika gradskih upravnih tijela podatak o nacionalnosti je nepoznat, te je o istima izvješteno u e-Sustavu, pod skupinom „neopredijeljeni“.

Stoga je, prema podacima za 2017. godinu, broj "neopredijeljenih" službenika i namještenika u Gradu Zagrebu veći nego prošle 2016. godine što se odrazilo i na znatno povećan ukupan broj „neopredjeljenih“ službenika i namještenika zaposlenih u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Konkretno ukupni broj „neopredjeljenih“ službenika i namještenika u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, povećan je sa 137 na 252 što predstavlja povećanje od 115 zaposlenih službenika i namještenika, odnosno 0,83 % u odnosu na ukupni broj zaposlenih u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Slijedom navedenoga te činjenice da, sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima (Narodne novine, broj 32/15), podatak o nacionalnoj pripadnosti ne predstavlja obvezan podatak u evidenciji o radnicima, sve više jedinica u svojim evidencijama o radnicima ne sadrži navedeni podatak što, kako je vidljivo i na spomenutim primjerima, može utjecati na umanjeње iskazanog broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Edukacija državnih i lokalnih službenika

Tijekom 2017. godine Državna škola za javnu upravu je u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provela:

- 6 radionica „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ koje je pohađalo 159 zaposlenih u tijelima u sustavima upravljanja i kontrole za provedbu Operativnog programa Konkurentnost i

kohezija 2014.-2020. (OPKK), Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. (OPULJP), Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. (PRR) i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020. te

- radionice „Antidiskriminacija i ESI fondovi“, „Promicanje prava osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ i „Ravnopravnost spolova i ESI fondovi“ namijenjene koordinatorima za nediskriminaciju u tijelima u sustavima upravljanja i kontrole za provedbu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (OPKK), Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. (OPULJP), Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. (PRR) i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020. koje je pohađalo 68 polaznika.

Provedba navedenih radionica financirana je iz sredstava Prioritetne osi 10: Tehnička pomoć, Operativnog programa Konkurentnosti i kohezija 2014.-2020.

Također, u 2017. godini Državna škola za javnu upravu započela je s provedbom programa za izabrane lokalne i regionalne dužnosnike i rukovodeće službenike u jedinicama lokalne i regionalne samouprave „Dobro upravljanje za lokalne i regionalne lidere“ kojima je u okviru modula „Etika, integritet i prevencija diskriminacije“ održanog 12.-13. prosinca 2017. godine prezentiran antidiskriminacijski sadržaj.

Za prezenataciju ovog sadržaja u okviru spomenutog programa utrošeno je 645,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.

U suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u Puli je organizirana i provedena 1 radionica *Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava* koje je pohađalo ukupno 13 polaznika.

Za provedbu ove radionice utrošeno je iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge 5.160,00 kuna i 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (troškovi puta i smještaja trenera) 2.257,74 kuna.

Organizirane su i dvije radionice „Državni službenici u zaštiti ljudskih prava“ koje su otkazane radi nedovoljnog interesa.

Škola će u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nastaviti provoditi radionice u 2018. godini.

Škola je provela 5 seminara *Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita* kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Navedeni seminar je pohađalo 835 polaznika, a za provedbu je izdvojeno 20.962,50 kuna iz iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.

Na zahtjev Policijske uprave Dubrovačko-neretvanske i Splitsko-dalmatinske Škola je organizirala 3 inhouse seminara *Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita* koja je pohađalo 144 polaznika. Troškove provedbe ovih seminara snosila su spomenuta tijela. Provedba seminara predviđena je u 2018. godini.

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Stanje upisa subjekata u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održanima 31. svibnja 2015. godine izabrano je ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na dan 7. lipnja 2018. godine upisano je 155 predstavnika nacionalnih manjina, 276 vijeća nacionalnih manjina i 12 koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Vežano uz upis u navedeni Registar Ministarstvo uprave skreće pozornost da nakon upisa novih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te promjena nastalih nakon izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održanih 31. svibnja 2015. godine, redovito upisuje i novonastale promjene sjedišta, naziva vijeća, osoba ovlaštenih za zastupanje vijeća te ostalih podataka u Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2017. godini

Prema podacima iz e-Sustava, dostavljamo pregled sredstava osiguranih u proračunima lokalne i područne (regionalne) samouprave, koja su dodijeljena za funkcioniranje vijeća i predstavnika određenih nacionalnih manjina u 2017. godini:

I ZAGREBAČKA	2.105.593,72 kn
III. SISAČKO-MOSLAVAČKA	965.802,51 kn
IV. KARLOVAČKA	558.613,58 kn
V. VARAŽDINSKA	684.237,50 kn
VI. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	358.457,33 kn
VII. BJELOVARSKO-BILOGORSKA	539.196,66 kn
VIII. PRIMORSKO-GORANSKA	2.095.973,20 kn
IX. LIČKO-SENJSKA	285.128,14 kn
X. VIROVITIČKO-PODRAVSKA	204.894,12 kn
XI. POŽEŠKO-SLAVONSKA	191.194,76 kn
XII. BRODSKO-POSAVSKA	401.743,00 kn
XIII. ZADARSKA	333.500,00 kn
XIV. OSJEČKO-BARANJSKA	1.463.032,37 kn
XV. ŠIBENSKO-KNINSKA	703.941,99 kn
XVI. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	877.722,32 kn
XVII. SPLITSKO-DALMATINSKA	838.749,28 kn
XVIII. ISTARSKA	867.484,18 kn
XIX. DUBROVAČKO-NERETVANSKA	554.000,00 kn
XX. MEĐIMURSKA	81.380,21 kn
XXI. GRAD ZAGREB	10.730.154,36 kn

UKUPNO DODIJELJENA SREDSTVA:**24.840.799,23 kn**

Nadalje, u Tablici pod nazivom Pregled planiranih, dodijeljenih i utrošenih sredstava za funkcioniranje vijeća i predstavnika vijeća nacionalnih manjina u 2017. godini, koja se nalazi u *Prilogu 8.*, razdvojena su sredstva posebno po jedinicama područne (regionalne) samouprave (županijama) a posebno po jedinicama lokalne samouprave (općinama i gradovima) u pojedinim županijama te u odnosu na pojedine kategorije – planirana, dodijeljena i utrošena sredstva. Iz te tablice može se usporediti doprinos županija ostvarivanju prava nacionalnih manjina kroz financiranje njihovih djelatnosti i predstavnika, u usporedbi sa financijskim sredstvima koje izdvajaju jedinice lokalne samouprave.

Kada se zbroje planirana i ukupno utrošena sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na razini Republike Hrvatske u 2017. godini za potrebe funkcioniranja vijeća i predstavnika vijeća nacionalnih manjina, prema podacima dostavljenima u e-Sustav dobija se podatak da je planirano ukupno 25.813.315,15 kuna, a utrošeno 24.428.343,43 kuna, kao što je prikazano u tablici ispod.

Ukupni prikaz planiranih i utrošenih sredstava	ŽUPANIJE	GRAD ZAGREB	GRADOVI I OPĆINE	REPUBLIKA HRVATSKA
IZNOS PLANIRANIH SREDSTAVA	6.877.743,50	10.749.688,56	8.185.883,09	25.813.315,15
IZNOS UTROŠENIH SREDSTAVA	7.002.665,78	10.730.154,36	6.695.523,29	24.428.343,43

Razlozi za manje utrošenih od planiranih sredstava se, prema izvještajima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nalaze u nedovoljnom interesu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina odnosno neispunjavanju određenih preduvjeta koji su potrebni da ostvare pravo na financijska sredstva koja su planirana. Analizom prikupljenih odgovora razvidno je da neka vijeća i predstavnici u jedinicama samouprave tijekom 2017. godine, kao što je to bio slučaj i u prethodnom razdoblju, nisu pokazivala značajniji interes za funkcioniranjem i radom, da nisu izrađivali godišnje planove rada i podnosili zahtjeve za financiranjem iz proračuna jedinica lokalne samouprave, te da iz tog razloga nisu utrošena sredstva koja su planirala u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe nacionalnih manjina.

Seminari o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine, 13. rujna 2017. godine, održao je u Gradu Pula-Pola seminar o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Cilj seminara je bio informiranje i educiranje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, motiviranje i poticanje na bolju suradnju vijeća i predstavnika sa tijelima lokalnih jedinica, kao i razmjena informacija o svim specifičnim problemima pripadnika nacionalnih manjina na području Istarske županije.

Projekt Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina - IPA 2012 projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2016. i 2017. godine provodio aktivnosti u okviru prve komponente projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“ financiranog sredstvima IPA 2012 programa. U siječnju 2016. godine potpisan je ugovor s konzorcijem ugovaratelja WYG SAVJETOVANJE d.o.o. i TECHED SAVJETODAVNE USLUGE d.o.o.. Implementacija projekta započela je 01. veljače 2016. godine, a provedbeno razdoblje projekta je 18 mjeseci, do 1. kolovoza 2017. godine. Opći cilj projekta je osigurati cjelovito i učinkovito ostvarivanje ljudskih prava te poboljšanje aktivnog i potpunog sudjelovanja nacionalnih manjina u gospodarskom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, uz očuvanje njihova vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Svrha projekta je osigurati preduvjete za aktivnu participaciju vijeća nacionalnih manjina u provedbi praćenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i u razvoju vlastitih lokalnih zajednica na području Republike Hrvatske. Uvodna konferencija projekta održana je 31. ožujka 2016. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosi 567.489,28 eura, od čega su 90 % sredstva EU, a 10 % sredstva nacionalnog sufinanciranja osigurana na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (56.748,93 eura).

Glavne aktivnosti projekta su provedba GAP analize kapaciteta i potreba vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i razvijanje alata za povećanje učinkovitosti djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, koji uključuju izradu web-sučelja i priručnika. U okviru projekta su provedene edukacije trenera vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s naglaskom na umrežavanje s ostalim ključnim dionicima lokalnog razvoja u 5 regionalnih centara.

Tijekom srpnja 2017. godine održano je 5 regionalnih (završnih) konferencija (04. srpnja. u Osijeku, 05. srpnja. u Bjelovaru, 06. srpnja u Zagrebu, 11. srpnja u Rijeci i 13. srpnja u Zadru) s ciljem predstavljanja rezultata projekta te poticanja diskusije o istima s relevantnim dionicima: vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, tijelima lokalnih jedinica, manjinskim i drugim udrugama te akademskim stručnjacima.

U okviru projektnih aktivnosti provedeno je opsežno istraživanje tzv. GAP analiza (ili analiza jaza) kapaciteta i potreba vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz perspektive samih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te predstavnika organizacija civilnog društva. Rezultati istraživanja objedinjeni su u publikaciji „Finalna sinteza rezultata integrirane GAP analize“ (dostupnoj na stranicama Ureda:

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Rezultai%20Gap%20analize.pdf>

Tijekom projekta održano je 10 trodnevnih regionalnih edukacija članova vijeća i pojedinačnih predstavnika nacionalnih manjina za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i za jačanje njihove savjetodavne uloge i umrežavanje s ostalim ključnim dionicima lokalnog razvoja (poput lokalnih akcijskih grupa i udruga koje promiču održivi razvoj). U svrhu jačanja ove uloge izrađen i Priručnik za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina (također dostupan na stranicama Ureda:

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Priru%C4%8Dnik%20za%20vije%C4%87a%20i%20predstavnike%20nacionalnih%20analiza.pdf>

Konačno, s ciljem uključivanja perspektive vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u sustav praćenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na nacionalnoj razini, izrađen je web portal <https://pravanacionalnihmanjina.hr/> putem kojeg će vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u narednom periodu imati mogućnost izvještavati o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina onako kako je oni vide.

Projekt Ministarstva uprave - IPA TAIB 2012 "Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina"

Dana 9. svibnja 2017. godine završen je jednogodišnji projekt IPA TAIB 2012 "Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina", kojem je jedan od ciljeva bila cjelovita primjena prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i učinkovita primjena Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Vrijednost projekta je iznosila 196.367,23 eura, od kojih je 90% financirano iz programa IPA (176.730,50 eura), dok je 10% (19.636,73 eura) predstavljalo nacionalno sufinanciranje.

Projekt se sastojao od tri komponente:

1. uspostavljen i operativan elektronički sustav (e-Sustav) za nadzor i izvještavanje o pravima nacionalnih manjina na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
2. ojačani kapaciteti tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i vijeća nacionalnih manjina na lokalnoj razini;
3. povećana razina javne svijesti, uključujući i pripadnike nacionalnih manjina, o zaštiti manjinskih prava u Republici Hrvatskoj.

Uvođenjem i razvojem jedinstvenog e-Sustava osigurava se efikasno praćenje stanja u području primjene prava nacionalnih manjina iz djelokruga Ministarstva uprave koja se ostvaruju na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Novim e-sustavom omogućava se korisnicima da tražene obrasce ispune on-line i pošalju na verifikaciju uredu državne uprave u županiji putem e-Sustava. Pritom se objedinjavanje podataka radi automatski u e-Sustavu, a uredi državne uprave u županijama i Ministarstvo uprave imaju mogućnost praćenja napretka procesa popunjavanja obrazaca.

Podaci koji se unose u web obrasce, a koji su dio izgrađenog e-Sustava, isti su oni koji su se prikupljali dosadašnjih godina, a razlika je u tome što se sada objedinjavaju na strukturiran i uniformiran način putem e-Sustava, pri čemu je za svaki skup podataka izrađen jedan web obrazac putem kojeg se prikupljaju. Ti se podaci odnose na: ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina, zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave i financiranje rada, ukupni broj službenika i namještenika, te broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji su zaposleni u upravnim tijelima svake od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donošenje godišnjih planova prijma u službu i planiranje zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, analizu stanja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, nadzor i ostvarivanje prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u prvostupanjskim postupcima pred uredima državne uprave u županijama te dodatno statute jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo uprave naglašava da su ove godine, pri izradi Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava koji se osiguravaju u državnom proračunu za potrebe nacionalnih manjina za 2017. godinu, iz djelokruga Ministarstva uprave po prvi puta podaci prikupljeni putem navedenog e-Sustava te se može konstatirati da prikupljanje podataka putem e-Sustava predstavlja unaprjeđenje u procesu praćenja provedbe Ustavnog zakona iz djelokruga Ministarstva uprave.

Uz spomenuti e-Sustav, važan aspekt Projekta je bilo je i unapređenje trening sustava o Ustavnom zakonu i e-Sustavu za njegovo praćenje čime će se također uvelike doprinijeti održivoj i poboljšanoj provedbi samog Ustavnog zakona. Kroz projekt su educirani treneri za provedbu radionica o Ustavnom zakonu i njegovoj primjeni te korištenju nove aplikacije za praćenje Ustavnog zakona. Treneri su održali tri pilot-radionice na kojima je sudjelovalo 36 državnih i lokalnih službenika te deset jednodnevnih radionica u deset različitih hrvatskih gradova na kojima je sudjelovalo 236 državnih i lokalnih službenika.

Održano je i deset regionalnih predstavljanja e-Sustava na kojima je sudjelovalo 305 predstavnika ureda državne uprave u županijama, udruga nacionalnih manjina i udruga koje se bave pravima nacionalnih manjina, vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te predstavnika lokalnih medija.

Ciljane skupine radionica bili su državni službenici u tijelima državne uprave (Ministarstvo uprave, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina) i uredima državne uprave u županijama te službenici u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Po završetku radionica izrađena je konačna verzija metodologije, programa izobrazbe i materijala izrađenih u okviru navedenom Projekta te je projektnim aktivnostima predviđeno da će nakon završetka Projekta program izobrazbe provoditi Državna škola za javnu upravu.

Povećao se i broj programa na razini države kojima je cilj upoznati pripadnike nacionalnih manjina sa njihovim pravima. Kao primjer, sudionici u izradi Izvješća, navode korisnost projekta IPA 2012 „Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“, u odnosu na edukacije u okviru tog Projekta koje su pohađali službenici u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave i ureda državne uprave u županijama. U odnosu na romsku nacionalnu manjinu, korisnom se pokazuje i Nacionalna strategija za uključivanje Roma za razdoblje 2013. do 2020. godine.

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

U području ostvarivanja prava **na službenu i javnu uporabu jezika i pisma** nacionalnih manjina Savjet za nacionalne manjine konstatira da i dalje postoje prepreke i poteškoće u implementaciji.

Ravnopravna službena upotreba srpskog jezika i ćirilice u Gradu Vukovaru nije ni tijekom 2017. godine regulirana sukladno zakonu unatoč činjenici što je navršena peta godišnjica objave popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj (17. prosinca 2012. godine), prema kojemu pripadnici srpske nacionalne manjine u Gradu Vukovaru čine trećinu ukupnog stanovništva temeljem čega imaju pravo na službenu uporabu srpskoga jezika i ćirilice u pismu.

Člankom 5. Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara, Klasa: 012-03/09-01/01, Urbroj: 2196/01-01-15-47, od 17. kolovoza 2015. godine, propisano je da se u skladu s člankom 8. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a u vezi s člankom 6. stavkom 2. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, individualna prava građana pripadnika srpske nacionalne manjine koji žive na području Grada Vukovara zajamčena tim zakonom postupno osiguravaju posebnom Statutarnom odlukom o ostvarivanju ravnopravne službene uporabe jezika i pisma na području Grada Vukovara. Obje statutarne odluke i dalje su na snazi iako je još 14. travnja 2016. godine Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora podnio Ustavnom sudu Republike Hrvatske prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti predmetnih akata s Ustavom i zakonom, što do danas nije riješeno.

Gradsko vijeće Grada Vukovara je postupajući po tako donesenim izmjenama i dopunama Statuta na sjednici 31. listopada 2016. godine, usvojilo Zaključak o dostignutom stupnju razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Grada Vukovara pripadnicima hrvatskog naroda i pripadnicima srpske nacionalne manjine kako bi ocijenilo ima li potrebe da se između ostalog srpski jezik i ćirilčno pismo uvede u službenu uporabu gradske uprave. Iako se Gradsko vijeće Grada Vukovara obvezalo svake godine u listopadu ocjenjivati dostignuti stupanj razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga, u 2017. godini nije ispunjena ta obveza.

Savjet za nacionalne manjine također ističe da tijekom 2017. godine postojeće dvojezične ploče suda u Gradu Vukovaru (Županijski, Općinski, Prekršajni), prelijepljene su hrvatskom zastavom. Razlog zašto su sudske ploče prekrivene je činjenica da na postojećim pločama uz latinični, stoji i ćirilčni ispis naziva suda. Savjet zaključuje da se je izvršitelj ovog čina dosjetio da se jednak učinak može postići i preljepljivanjem sadržaja tih ploča, što za razliku od njihova uništavanja nije tumačeno kao kazneno djelo. Takva atmosfera i nizak stupanj tolerancije na različitosti, prema mišljenju Savjeta, utjecala je na pripadnike srpske manjine i stvarala osjećaj nelagode.

Općina Plaški uskladila je svoj statut sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina vezano uz uporabu srpskog jezika i ćirilčnog pisma za razliku od Općine Gračac koja ni u 2017. godini, unatoč ispunjenju zakonskih uvjeta (45% pripadnika srpske nacionalne manjine), još uvijek nije izvršila takvo usklađivanje niti je primijenila zakon postavljanjem dvojezičnih ploča na zgradu općine.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina i u postupcima pred upravnim tijelima na niskoj je razini i nepromijenjena je u odnosu na prethodno razdoblje. Poseban problem predstavlja činjenica da su imena općina i naselja na ulazu u općine i naselja unatoč zakonskim i statutarnim odredbama o uporabi manjinskog jezika i pisma i dalje isključivo na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

U suradnji s Centrom za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i Zakladom Friedrich Ebert, Savjet je od 18. do 21. svibnja 2017. organizirao 21. znanstveni skup na Brijunima naziva Nacionalne manjine, migracije i sigurnost u demokratskim društvima. Na skupu su sudjelovali znanstvenici i stručnjaci iz Republike Hrvatske i inozemstva koji se bave pitanjem prava nacionalnih manjina, suvremenim migracijama i sigurnošću. Cilj skupa bio je razmatranje tema koje se odnose na pomoć u rješavanju međuetničkih napetosti prvenstveno u svjetlu aktualnih zbivanja, te

izazova migracijskih tokova i izbjegličke krize, na postizanje suradnje u razmjeni strategija, iskustava i politika za uključivanje, te na upravljanje različitostima i sigurnosnim rizicima.

U ostvarivanju programa **kulturne autonomije nacionalnih manjina** postignut je najveći stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Savjet je 22. studenoga 2017. temeljem članka 35. stavka 4. Ustavnog zakona objavio u Narodnim novinama 114/17 Javni poziv udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima Državnog proračuna za 2018. godinu; potpore za programe ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina.

Svojom je Odlukom donesenom na sjednici 8. prosinca 2017. Savjet imenovao Povjerenstvo za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije za 2018. godinu na temelju članka 36. stavka 10. Ustavnog zakona i članka 2. Kriterija financiranja i ugovaranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina i metodologije praćenja i vrednovanja provedbe financiranih programa (Narodne novine, broj 105/16). Povjerenstvo imenovano kao stručna radna skupina ovlaštena za vrednovanje predloženih programa sastavljeno je od stručnih osoba iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, a sastoji se od dva člana Savjeta i tri vanjska člana.

U skladu s Kriterijima, članovi Povjerenstva potpisali su izjavu kojom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću izjavljuju da nemaju osobnih interesa kojima mogu utjecati na nepristranost rada Povjerenstva. Prije donošenja godišnje odluke o rasporedu sredstava i članovi Savjeta pod materijalnom i kaznenom odgovornošću izjavljuju da neće utjecati na nepristranost rada Povjerenstva, kako u postupku odabira programa koji će se sufinancirati proračunskim sredstvima, tako ni u postupku određivanja visine iznosa sredstava za sufinanciranje odabranih programa.

Također, Savjet je 8. prosinca 2017. godine imenovao Komisiju za otvaranje prijave prijedloga programa pristiglih na Javni poziv sastavljen od djelatnika Stručne službe Savjeta koja je bila dužna otvoriti pristigle prijave programa te pravodobne i potpune prijave proslijediti na postupanje Povjerenstvu odnosno administrativno obraditi kod internetske prijave putem aplikacije. Komisija je zadužena i za pripremu Bodovne liste kojom se Povjerenstvo vodi kako pri vrednovanju programa izvršenih u prethodnoj godini, tako i pri odabiru novoprijavljenih programa i pri određivanju visine sredstava koja će se dodijeliti za njihovo ostvarenje.

Aplikacija putem koje udruge i ustanove na Javni poziv internetski prijavljuju prijedloge programa kulturne autonomije bila je objavljena na službenim stranicama Savjeta — www.savjet.nacionalne-manjine.info. Ako uz prijavu nisu bili dostavljeni svi obvezni i ispravni prilozi u pdf formatu, kao i obvezni prilozi u papirnatom obliku, smatralo se da nije prijedben bodovni prag. Minimalni bodovni prag iznosio je 9 bodova, dok je maksimalni broj bodova koji udruga ili ustanova može dobiti iznosio 36 bodova. Bodovna je lista integrirana u aplikaciju i automatski vrši bodovanje u skladu s podacima u prijavi. Konačan broj bodova Povjerenstvo verificira — povećava ili smanjuje u rasponu do najviše 4 boda ovisno o izvješćima o utrošku sredstava za 2017. godinu odnosno povećava ili smanjuje u rasponu do najviše 2 boda u zavisnosti od priloga broj 10 za udruge i ustanove koje se nisu sufinancirale

putem Savjeta zadnje tri godine. Pri sastavljanju prijedloga Odluke o rasporedu sredstava za 2018. godinu, Povjerenstvo će primjenjivati Bodovnu listu i rukovoditi se isključivo Kriterijima Savjeta, kao i izvješćima udruga i ustanova o utrošku sredstava za 2017. godinu.

Vezano uz **ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima**, predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli su na sjednici Savjeta 29. lipnja 2017. godine Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2016. godini.

U tehničkom i stručnom smislu članovi su Savjeta Izvješće ocijenili *kvalitetnim dok su* vezano uz zastupljenost proizvedenog odnosno emitiranog programa namijenjenog pripadnicima manjina u cjelokupnom programu Hrvatske radiotelevizije, zaključili da još uvijek nije ostvaren napredak u željenom pravcu. Istaknuli su nezadovoljstvo kvalitetom i kvantitetom programa namijenjenog pripadnicima manjina, te načinom izvještavanja o njihovoj ulozi u društvu.

Naime, prema metodologiji koju je sama Hrvatska radiotelevizija primjenila pri izračunu zastupljenosti u tv programu, nacionalne su manjine u 2016. godini bile zastupljene sa svega 5 sati i 15 minuta (osim emisije Manjinski mozaik koja je emitirala 585 minuta programa i emisije Prizma s 39 sati i 12 minuta programa), i to; prilozi u popodnevnom dnevniku 45 minuta i 20 sekundi, prilozi u središnjem dnevniku 1 sat i 42 minute, prilozi u Dnevniku 3 - 38 minuta, prilozi u emisiji Hrvatska uživo 1 sat i 8 minuta, prilozi u emisiji Labirint 0 minuta, prilozi u emisiji Panorama 24 minute i 50 sekundi, te prilozi u regionalnim dnevnicima 36 minuta i 14 sekundi. Slijedom navedenoga, nacionalne su manjine koje u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske čine 7,67%, u 2016. godini bile na sva četiri programa Hrvatske radiotelevizije zastupljene s tek 54 sata, 12 minuta i 17 sekundi odnosno s 0,37% od ukupnog programa.

Članovi su Savjeta izdvojili emisiju Prizma kao iznimno profesionalnu i edukativnu te iskazali zadovoljstvo njezinim repozicioniranjem u nekadašnji termin prikazivanja.

Savjet je izrazio nezadovoljstvo kontinuiranim napadima u emisijama informativnog programa na predstavnike nacionalnih manjina odnosno na način raspodjele proračunskih sredstava za programe kulturne autonomije putem Savjeta a sve bez poziva na očitovanje od strane predstavnika Savjeta. Navedeno je podcrtano kao neprofesionalno s obzirom na to da su pretplatnici javnog servisa na taj način bili lišeni nepristrane, vjerodostojne i sveobuhvatne informacije koja bi im trebala pomoći u stvaranju jasnih i argumentiranih stajališta jer bi upravo javna televizija trebala imati najveći utjecaj na oblikovanje javnog mijenja.

Članovi Savjeta nadalje su u raspravi istaknuli potrebu rješavanja problema izostanka edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima s obzirom da zbog nedostatka novinara i tv voditelja iz reda manjina te nedovoljne edukacije novinara i urednika za manjinska pitanja, manjine u tv sadržajima nisu vizualno prepoznatljive.

Vezano uz govor mržnje, članovi su Savjeta istaknuli edukaciju ključnom kako bi urednici i novinari bili u stanju senzibilizirati javnost o negativnim utjecajima govora mržnje te spriječiti širenje stereotipa i predrasuda. Zabrinjava što je količina takvog sadržaja sve prisutnija i na Hrvatskoj radioteleviziji kao javnom servisu. Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji koji regulira obaveze HRT-a kao javne televizije zabranjuje se širenje netr-

peljivosti i poticanje na nasilje na jednak način kao što je to učinjeno Zakonom o elektroničkim medijima.

Današnja manjinska produkcija ne uključuje manjine u mainstream sadržaje te su još uvijek u programu Hrvatske radiotelevizije getoizirane u tek dvije emisije tjedno (Prizmu i Manjinski mozaik). O pripadnicima manjina često se izvještava na rubu skandala, senzacije i netolerancije koju mnogi od gostiju HTV-ovih programa javno iskazuju dok je premalo mogućnosti da predstavnici manjina na takve istupe odgovore. Posebno zabrinjava mali broj afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera političkog, društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda.

Radijski program uglavnom ispunjava programske obveze koje HRT ima na temelju zakona i ugovora sa Vladom Republike Hrvatske, dok je televizijski program još uvijek daleko od realizacije programa na jezicima nacionalnih manjina, kao i od adekvatne zastupljenosti nacionalnih manjina u svojem programu. Neophodno je stoga da javni servis, u trenutku kada padaju novinarski standardi, etika i profesionalizam, zajedno s manjinskim predstavnicima intenzivno radi na otklanjanju i rješavanju navedenih nedostataka.

Predstavnici Hrvatske radiotelevizije istaknuli su spremnost poduprijeti formiranje manjinske redakcije odnosno upotpunjavanje novinarskog kadra koji bi se bavio isključivo manjinskim pitanjima. Vezano uz regionalni tv program odnosno provedeni preustroj dopisništava, izvijestili su da se u skoroj budućnosti očekuje ponovno jačanje regionalnih centara što nije moguće bez povećanja broja zaposlenih djelatnika, pa tako i onih koji bi se bavili manjinskim temama. Vezano uz manjinski dječji program, predložili su ostvarivanje kontakta s javnim televizijama matičnih zemalja nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj radi ustupanja dječjih serija i emisija, kojem su prijedlogu članovi Savjeta dali potporu.

Ono što je razvidno nakon višegodišnjeg podnošenja izvješća od strane urednika koji predstavljaju HRT na sjednicama Savjeta jest da iako svoju dužnost obavljaju profesionalno, isti ne mogu biti odgovorni za strategiju programa HRT-a. Upravo zbog toga, a u skladu s člankom 18. Ustavnog zakona koji HRT-u propisuje obvezu omogućavanja institucijama manjina sudjelovanja u stvaranju manjinskog programa, odgovornost je glavnog ravnatelja i ravnateljstva HRT-a neposredna suradnja sa Savjetom u navedenim pitanjima. Iz toga je razloga utvrđena obveza održavanja sastanaka predstavnika Savjeta s Ravnateljstvom i Programskim vijećem Hrvatske radiotelevizije radi osiguranja kontinuiteta u razmjeni mišljenja o ostvarivanju prava manjina na pristup javnim medijima i iznošenja prijedloga o sadržaju i udjelu programa namijenjenih manjinama u cjelokupnom programu, radi rješavanja problema izostanka edukacije novinara koji se bave manjinskim pitanjima, kao i pitanja emitiranja i proizvodnje programa na jezicima nacionalnih manjina.

Vezano uz aktivnosti **vijeća i predstavnika nacionalnih manjina** na lokalnoj razini, Savjet je utvrdio kako manjkavosti važećih zakonskih rješenja rezultiraju time da u praksi još uvijek nije ostvarena njihova puna uloga kroz sudjelovanje u javnom životu i upravljanje lokalnim poslovima propisana člankom 31. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a koja je bila intencija zakonodavca.

Člankom 24. Ustavnog zakona propisano je da u jedinicama samouprave na čijem području pripadnici pojedine manjine sudjeluju s najmanje 1,5% u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, u jedinicama lokalne samouprave na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine manjine, te u jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem

području živi više od 500 pripadnika manjine, pripadnici svake takove manjine mogu izabrati vijeće manjina. Praksa je pokazala da bi trebalo razmotriti primjenu ovoga članka u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici pojedine manjine čine većinu stanovništva budući da im je u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave već osigurana zastupljenost na temelju općeg biračkog prava odnosno drugih instituta zajamčenih Ustavnim zakonom.

Također, potrebno je razmotriti koliki je realno potreban broj članova vijeća nacionalnih manjina da bi vijeća mogla ostvarivati svoju ulogu, obzirom da je člankom 24. Ustavnog zakona propisano da se u vijeća općine bira 10 članova, u vijeća grada 15, a u vijeće županije čak 25 članova pripadnika manjine.

Nadalje, Savjet godinama skreće pozornost nadležnom Ministarstvu uprave kako je nužno rješavanje problematike pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina s obzirom na to da su Ustavnim zakonom instituciji predstavnika dana sva prava i obveze kao i vijećima, osim pravne osobnosti i OIB-a pravne osobe. Utvrđena je obveza predstavnika otvaranja računa sredstava koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, te obveza donošenja financijskog plana korištenja i završnog računa sredstava. Budući da se ovrha provodi po svim računima prema OIB-u ovršenika bez njegove suglasnosti, nedostatak ovoga zakonskog rješenja manifestira se opterećenjem ovrhama žiro-računa za ostvarivanje manjinskih prava kojima se prisilno naplaćuju tražbine od dužnika predstavnika kao fizičke osobe.

Navedeno je protivno članku 29. Ustavnog zakona koji propisuje da se sredstva Državnog proračuna ili proračuna jedinice samouprave koriste isključivo za namjene određene proračunom, zakonom i odlukom kojima se uređuje izvršenje proračuna, kao i za namjene koje odredi Savjet za nacionalne manjine. Slijedom navedenoga, potrebno je u cilju dodjele pravne osobnosti predstavnicima inicirati izmjene i dopune Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina odnosno Zakona o registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Prateći aktivnosti vijeća i predstavnika na lokalnoj razini, razvidno je da njihove propisane zadaće imaju isključivo savjetodavni karakter i često nisu ispoštovane od držanih tijela i tijela jedinica samouprave.

Ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2017. godini

Provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2017. godini Savjet ocjenjuje zadovoljavajućom u području ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, dok u područjima ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma, prava na pristup javnim medijima, te uloge vijeća i predstavnika, postoje i daljnje prepreke i poteškoće u implementaciji.

Savjet je posebno zabrinut činjenicom da su i u 2017. godini nastavljene aktivnosti pojedinih konzervativnih udruga i inicijativa kojima se poziva na oduzimanje prava nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, zakonima i međunarodnim dokumentima. Jedan u nizu takvih primjera jest pokretanje inicijative za održavanjem referenduma o izmjeni izbornog zakona prema kojoj bi se u Hrvatski sabor osam zastupnika manjina biralo temeljem općeg prava glasa na način da bi se manjinske stranke natjecale na općim listama zajedno sa ostalim političkim strankama čime bi se pripadnici manjina stopili s ostatkom biračkog tijela.

Namjera inicijatora jest da se izmjenama izbornog sustava pripadnicima manjina onemogućiti poseban izbor njihovih zastupnika čime bi izgubili izbornu jedinicu rezultat čega bi bio da bi se njihovi predstavnici u Hrvatskom saboru birali glasovima većinskog naroda. Takve ideje o promjeni izbornog sustava na štetu manjina direktno zadiru u današnje ustavno uređenje Republike Hrvatske, te bi se njihovom realizacijom urušila stečena prava definirana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Vezano uz zahtjev udruge *U ime obitelji* za prestankom sufinanciranja tjednika *Novosti* iz Državnog proračuna putem Savjeta odnosno Izvješće navedene udruge u kojem su, kako se navodi, izneseni primjeri izražavanja netolerancije prema većinskom hrvatskom stanovništvu te ispunjeni elementi iz članka 349. Kaznenog zakona, Savjet se u nekoliko navrata očitovao.

Navedena udruga u više se navrata putem sredstava javnog priopćavanja pozivala na članak 28. Kriterija Savjeta koji propisuje da se udrugama i ustanovama za koje se utvrdi da radom i aktivnostima potiču netolerantnost unutar svoje i prema drugim manjinama ili pripadnicima većinskog naroda, te za koje se utvrdi da javno iznose neprovjerene i netočne informacije o ostvarivanju programa kulturne autonomije i radu Savjeta, prijave programa neće uzeti u razmatranje odnosno može im se obustaviti daljnje financiranje, naložiti da sredstva vrate u Državni proračun ili na temelju bjanko zadužnice zatražiti ovrha, te mogu izgubiti pravo na sufinanciranje putem Savjeta na tri godine.

Istim je Kriterijima propisano da će Savjet pri utvrđivanju financijske potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije podupirati programe koji doprinose promicanju vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske. Vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske jesu sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav.

Sukladno Ustavu Republike Hrvatske svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Zatvaranjem prostora za izražavanje političkih, kulturnih i ostalih uvjerenja u uski nacionalni krug sprječava se kulturni razvoj društva i protivno je Ustavom zagaraniranim pravima pojedinca.

Tako je i Rješenjem Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 10. veljače 2017., Broj: K-DO-175/15, KPO-DO-29/15, a vezano uz objavu teksta u tjedniku *Novosti* „Lijepa naša haubico“, odbačena kaznena prijava zbog kaznenog djela povrede ugleda Republike Hrvatske, s obrazloženjem da sporni tekst predstavlja oblik slobode izražavanja zajamčene člankom 38. Ustava Republike Hrvatske po kojem se jamči sloboda mišljenja i izražavanja misli.

Slijedom navedenoga, Županijsko je državno odvjetništvo u Zagrebu, provodeći test razmjernosti sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava, kaznenu prijavu za istovjetno kazneno djelo odbacilo s obrazloženjem da nisu ostvareni elementi prijavljenog kaznenog djela, niti bilo kojeg drugog kaznenog djela za koje se postupak provodi po službenoj dužnosti.

Zadaća Savjeta kao nadstranačkog tijela jest osigurati uvjete za poštivanje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona koji uređuju pitanja manjina, te podupirati primarni cilj promanjinjske politike — borbu protiv predrasuda, marginalizacije i stereotipa.

Ukidanje potpore tjedniku *Novosti* kao glasilu pripadnike srpske nacionalne manjine imalo bi dalekosežne implikacije i otvorilo sve moguće kritike o gašenju prava na slobodu govora i izričaja najbrojnije nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Savjet kao tijelo javne vlasti nema pravo miješanja u uređivačku politiku manjinskih tiskovina te, vezano uz navedeno, može jedino pozvati na postupanje u skladu s Zakonom o medijima (Narodne novine, 59/04, 84/11 i 81/13).

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

Prema informacijama kojima raspolaže Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje ukupni broj zahtjeva za stambeno zbrinjavanje temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi (godišnji Javni poziv) u 2017. godini iznosio je 6.477 što je za 301 više u odnosu na 2016. godinu. Također, tijekom 2017. godine riješeno je 1.199 zahtjeva bivših nositelja stanarskog prava odnosno za rješavanje je ostalo 1.121 zahtjev.

U 2017. godini, sukladno listama prvenstva, uredi državne uprave te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba rješavali su zahtjeve po modelima kako slijedi:

- za model A/C (davanje u najam obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu), u Planu za rješavanje bilo je predviđeno riješiti 326 zahtjeva o pravu na stambeno zbrinjavanje. Ukupno je izdano 478 rješenja o pravu na najam kuće ili stana dok je 2016. godine izdano 404 pozitivna rješenja o pravu na najam kuće ili stana.

- za model B (davanje u najam oštećene obiteljske kuće u državnom vlasništvu i darovanje građevinskog materijala za obnovu iste) od planiranih 80 riješeno je 27 (manji broj zaprimljenih zamolbi u odnosu na raspoloživi broj stambenih jedinica).

- za model D (darovanje građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i dodjela građevinskog materijala za izgradnju obiteljske kuće) od planiranih 15 te dopunom Plana još 2, doneseno je 9 rješenja, odnosno povećanje je u odnosu na 2017. godinu, za 4 rješenja.

- za model E (darovanje materijala za popravak, obnovu i nadogradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu podnositelja) od planiranih 531 te dopunom plana za još 6 rješenja, doneseno je 549 pozitivnih rješenja.

Tijekom 2017. godine, ukupno je doneseno 576 rješenja u drugom stupnju, koja se odnose na zahtjeve za obnovu, stambeno zbrinjavanje te utvrđivanje statusnih prava izbjeglica, prognanika i povratnika:

- 178 drugostupanjskih rješenja o obnovi,
- 380 drugostupanjskih rješenja o stambenom zbrinjavanju,
- 14 drugostupanjskih rješenja o statusnim pravima izbjeglica, prognanika i povratnika,
- 4 drugostupanjska rješenja o šutnji administracije

Drugostupanjska rješenja				
Vrsta	Početno Stanje (01.01.2017.)	Primljeno (01.01.-31.12.2017.)	Riješeno (2017.)	Stanje 31.12.2017.
Status prognanika, povratnika i izbjeglica	1	15	14	2
Obnova	313	72	200	207
Stambeno zbrinjavanje	362	126	1138	108
Šutnja uprave	0	5	2	1
UKUPNO	676	510	1354	318

Prema podacima iz elektroničke baze, sukladno članku 7. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica, u statusu prognanika, povratnika i izbjeglice, evidentirano je još 112 osoba, od toga 58 prognanika, 6 povratnika i 48 izbjeglica.

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje kontinuirano provodi upis i evidenciju rješenja donesenih po uredima državne uprave u županijama i upravnom tijelu Grada Zagreba, donesenih u reviziji statusa sukladno odredbi članka 12. Uredbe o uvjetima za utvrđivanje i gubitak statusa izbjeglice, prognanika odnosno povratnika (Narodne novine, broj 133/13), kao i rješenja donesenih po zahtjevima za utvrđivanje statusa povratnika.

Shodno tome, tijekom 2017. godine, upisano je i evidentirano ukupno 68 rješenja ureda državne uprave donesenih u reviziji statusa prognanika, povratnika ili izbjeglice te 19 rješenja donesenih po zahtjevima za priznavanje statusa povratnika.

Tijekom 2017. godine status povratnika je priznat 26 osoba, a onima koji temeljem toga statusa ostvaruju pravo isplaćena je novčana potpora u ukupnom iznosu od 31.566,00 kuna, dok je osobama u statusu prognanika isplaćena potpora u ukupnom iznosu od 194.295,65 kuna.

Temeljem odredbe članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 76/14) Središnjem državnom uredu je omogućeno sklapanje nagodbe s vlasnikom kojemu je objekt vraćen u posjed na temelju Programa povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba (Narodne novine, broj 92/98) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 88/02). Sukladno navedenom Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u dva predmeta, koja su preostala za riješiti u 2017. godini, potpisao je nagodbe s vlasnicima radi stupanja u pravni položaj vlasnika.

Naziv aktivnosti kojom se ostvaruje plan stambenog zbrinjavanja	Model	2017. godina						2016. godina		Usporedba 2016.-2017.	
		Ukupno zahtjeva za STZB	Plan STZB-a, izdavanje rješenja	Dopuna plana	Ukupno plan	Izdano rješenja	Negativna rješenja	Plan STZB-a, izdavanje rješenja	Izdano rješenja	Plan	Izdano rješenja
0	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=5-7	10=5-8	
Stambeno zbrinjavanje davanjem u najam oštećenih obiteljskih kuća u državnom vlasništvu i dodjelom građevnog materijala	B	136	80		80	27	7	86	28	Smanjenje u 2017. -6	Smanjenje u 2017. -1
Stambeno zbrinjavanje darovanjem građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i građevnog materijala za izgradnju obiteljske kuće	D	254	15	2	17	9	8	2	5	Povećanje u odnosu na 2016. 15	Povećanje u odnosu na 2016. 4
Stambeno zbrinjavanje darovanjem građevinskog materijala za popravak, obnovu i nadogradnju obiteljske kuće ili stana, odnosno izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu podnosioca	E	3390	531	6	537	549	156	202	169	Povećanje u odnosu na 2016. 335	Povećanje u odnosu na 2016. 380
UKUPNO		3780	626	8	634	585	171	290	202	344	383

U 2017. godini po modelima B, D i E ukupno je bilo 3780 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje, od toga broja na model B odnosi se 136 zahtjeva, na model D 254 i model E 3390 zahtjeva. Koristimo priliku napomenuti da se, sukladno članku 12., stavku 8. Zakona o

područjima posebne državne skrbi u slučaju zahtjeva uvrštenih na liste prvenstva za koje u tekućoj godini nije doneseno rješenje o ostvarivanju prava, (rješenja se donose do raspoloživog broja stambenih jedinica po jedinici lokalne samouprave ili raspoloživih sredstava za model E), neriješeni zahtjevi s Liste prvenstva prenose na Listu prvenstva za iduću kalendarsku godinu.

Plan stambenog zbrinjavanja sa dopunom Plana za stambeno zbrinjavanje u 2017. godini za sva tri modela iznosio je 634 , za model B 80, za model D 17 i za model E 537.

U 2017. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje zaprimio je 585 pozitivnih rješenja o pravu na stambeno zbrinjavanje darovanjem građevnog materijala i 171 negativno rješenje. Po modelima: B - 27 pozitivnih rješenja i 7 negativnih rješenja, D - 9 pozitivnih rješenja i 8 negativnih rješenja, E - 549 pozitivnih rješenja (u brojkama su uračunata rješenja koja su dostavljena na osnovu ispravaka suglasnosti za darovanje građevnog materijala) i 171 negativno rješenje.

Plan stambenog zbrinjavanja u 2016. godini bio je po modelima: B - 86, što je za 6 više nego je u Planu stambenog zbrinjavanja za 2017. godinu (80), Plan stambenog zbrinjavanja za model D u 2017. godini bio je 17, što je za 15 rješenja o ostvarivanju stambenog zbrinjavanja po navedenom modelu više nego u 2016. godini., Plan stambenog zbrinjavanja po modelu E u 2017. godini je 537, povećanje u odnosu na 2016. godinu je 335.

U 2016. godini izdano je 28 rješenja o ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje po modelu B, a u 2017. godini 27, što je za jedan manje u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Za model B u 2016. godini izdano je 5 rješenja, a u 2017. godini 9 rješenja, što je povećanje za 4 rješenja u odnosu na 2017. godinu. Za model E u 2016. godini izdano je 169 rješenja, a 2017. godine 549 rješenja, što je za 380 rješenja više nego u 2016. godini. Iz navedenog razvidan je strateški cilj Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje za intenziviranjem modela darovanja građevinskog materijala kao vrlo učinkovite mjere demografske revitalizacije područja posebne državne skrbi.

Ukupni broj zahtjeva za stambeno zbrinjavanje za modele A/C odnosno stambeno zbrinjavanje davanjem u najam obiteljskih kuća i stanova u državnom vlasništvu u 2016. godini iznosio je ukupno 2.339 što je za 358 manje od broja zahtjeva za 2017. godinu koji je iznosio 2.697.

Tijekom 2017. godine sklopljeno je 622 ugovora o darovanju nekretnina, 166 ugovora o prodaji stambenih jedinica na području posebne državne skrbi sukladno Uredbi o uvjetima za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj 19/11, 56/11 i 03/13) te 107 ugovora o kupoprodaji izvan područja posebne državne skrbi po Odluci o prodaji stanova u državnom vlasništvu koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 2013. godine. Također je sklopljeno 11 ugovora o kupoprodaji nekretnina u Hrvatskom Podunavlju temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 01/14).

Vezano za rokove za zatvaranje svih objekata organiziranog smještaja iz nadležnosti Središnjeg državnog ureda, na dan 31.12. 2016. godine Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje imao je evidentirano ukupno 339 osoba u organiziranom smještaju i to:

1. Golubić, Knin -17
2. Dom Kamenjak, Pula 42
3. Dom Matija, Varaždin 16
4. Kovačec, Slavonski Brod 17
5. Mala Gorica, Petrinja 204
6. Caritas, Zadar 39
7. Samački hotel, Zagreb 2
8. Hotel Medena, Split 2

Nakon intenzivnih aktivnosti tijekom 2017. godine, ista je zaključena sa ukupno 58 korisnika u organiziranom smještaju i to kako slijedi:

1. Knin, Golubić - 0
2. Pula, Kamenjak -18 (korisnici čekaju prelazak u Dom u Glinu)
3. Varaždin, Dom Matija - 0
4. Nova Gradiška, Kovačevac - 2 (korisnici čekaju prelazak u Dom u Glinu)
5. Petrinja, Mala Gorica - 0
6. Zadar, Caritas - 10 obitelji (36 članova) planirano ih je useliti u organizirane stambene jedinice početkom 2018. godine
7. Zagreb, Samački Hotel - 2 (1 osoba na organiziranoj ugradnji dok je 2 korisnik na popisu za korisnike Doma u Glinu)
8. Split, Hotel Medena - 0

Središnji državni ured ujedno obavještava da se je 10 obitelji odnosno 36 osoba koje su bile smještene u zadarskom Caritasu tijekom siječnja 2018. godine preselilo u zgradu u Benkovcu koja je sagrađena preko programa Regionalnog stambenog zbrinjavanja, 1 osoba je u postupku organizirane ugradnje građevinskog materijala a izgradnja je u tijeku.

Središnji državni ured naglašava kako je u odnosu na 2016. godinu napravljen veliki pomak u postupku zatvaranja objekata organiziranog smještaja budući da su svi davno započeti projekti došli u svoju završnu fazu te su za većinu njih ishodne sve potrebne dozvole.

Regionalni program stambenog zbrinjavanja

Regionalni program stambenog zbrinjavanja (RHP) je višegodišnji program s ciljem trajnog rješavanja stambenih potreba najugroženijih kategorija izbjeglih i interno raseljenih osoba, a rezultat je zajedničke inicijative Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Crne Gore i Republike Srbije, utemeljen na zajedničkoj deklaraciji koju su potpisali ministri vanjskih poslova zemalja partnera u Beogradu 2011. godine. Republika Hrvatska i Razvojna banka Vijeća Europe potpisale su dana 3. prosinca 2013. godine Okvirni sporazum kojim je definiran pravni okvir za korištenje financijskih sredstava iz Fonda RHP-a. Okvirni sporazum stupio je na snagu 1. lipnja 2014. godine

U okviru Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, Republici Hrvatskoj je do sada odobreno financiranje šest projekata kroz bespovratna donacijska sredstva kojima se planira stambeno zbrinuti ukupno 328 obitelji. Do današnjeg dana je stambeno zbrinuto ukupno 180 obitelji. Tijekom 2017. godine, završeni su svi projekti osim dijela projekta HR4 i projekta HR6, koji će se nastaviti i u 2018. godini.

Tijekom 2017. godine Republika Hrvatska nastavila je provoditi projekte u okviru Regionalnoga programa stambenog zbrinjavanja. Tako smo uspješno završili tri projekta: Dom za starije i nemoćne osobe u Glini, izgradnju dvije stambene zgrade u Kninu i izgradnju stambene zgrade u Benkovcu. U Završnoj fazi projekta „Kupnja 101 stana“ potrebno je kupiti još četiri stana. Težište je preneseno na provedbu projekta „Organizirana obnova, rekonstrukcija i izgradnja 62 obiteljske kuće“. Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje i u sljedećim godinama potpuno je posvećen nastavku provedbe Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja pomoću novih projekata koji su u pripremnj fazi.

I. Završeni projekti u 2017. godini

HR2-Izgradnja dviju višestambenih zgrada u Kninu za smještaj 40 obitelji

Planirana vrijednost projekta: 3.475.781,00 eura

Vrijednost donacije: 2.587.037,00 eura

Planirana nacionalna kontribucija: 888.744,00 eura

Realizacijom projekta osigurano je stambeno zbrinjavanje za 40 obitelji bivših nositelja stanarskog prava i osoba iz organiziranog smještaja. Izgradnja je završena krajem lipnja 2017. godine, nakon čega je 6. srpnja 2017. godine održan tehnički pregled, a 18. kolovoza 2017. su izdane pravomoćne uporabne dozvole. Useljenje 36 obitelji korisnika je bilo 4. listopada 2017. godine, dok su 3 obitelji korisnika useljene naknadno.

HR3-rekonstrukcija i dogradnja doma za starije i nemoćne osobe u glini

Planirana vrijednost projekta: 4.259.039,00 eura

Vrijednost donacije: 3.085.525,00 eura

Planirana nacionalna kontribucija: 1.173.514,00 eura

Dom za starije i nemoćne osobe u Glini, planiran je i zamišljen kao trajno rješenje za stambeno zbrinjavanje osoba u statusu izbjeglica, povratnika i prognanika koji se trenutno nalaze u objektima organiziranog smještaja (Polikarpa, Prognaničko naselje Kovačevac), te ostalih povratnika, koji zbog visoke životne dobi nisu sposobni za samostalan život. Tehnički pregled je održan 12. svibnja 2017. godine te je dana 19. lipnja 2017. godine izdana uporabna dozvola. Nakon dobivanja uporabne dozvole, Sisačko-moslavačka županija je 5. srpnja 2017. godine preuzela brigu o navedenom Domu. Popis od 80 potencijalnih korisnika je poslan u nadležno Ministarstvo na utvrđivanje prava na smještaj.

HR5-Izgradnja višestambene zgrade za 21 obitelj u Benkovcu

Planirana vrijednost projekta: 1.323.103,00 eura

Vrijednost donacije: 999.721,00 eura

Planirana nacionalna kontribucija: 323.382,00 eura

Tehnički pregled održan je 4. prosinca 2017. godine, a uporabna dozvola je izdana 19. prosinca 2017. godine. Izgradnjom zgrade u Benkovcu osigurano je stambeno zbrinjavanje za 21 obitelj bivših nositelja stanarskog prava i osoba koje su imale izbjeglički status, u skladu s kriterijima ranjivosti UNHCR-a. Useljenje 21 obitelji korisnika je bilo 7. veljače 2018. godine.

II. Projekti u tijeku

HR4-Kupnja 101 stana na i izvan PPDS-a:

Planirana vrijednost projekta: 5.717.140,00 eura

Vrijednost donacije: 4.287.855,00 eura

Planirana nacionalna kontribucija: 1.429.258,00 eura

U sklopu RHP-a predviđena je i kupnja stambenih jedinica na području cijele Republike Hrvatske za potrebe bivših nositelja stanarskih prava i osoba koje se još uvijek nalaze u organiziranom smještaju. Do sada je na temelju pet javnih poziva realizirana kupnja ukupno 97 stambenih jedinica na i izvan područja posebne državne skrbi. Za sve kupljene stanove do sada, odabrani su potencijalni korisnici. U Završnoj fazi projekta potrebno je kupiti još četiri stana.

HR6- Obnova, rekonstrukcija ili izgradnja 62 obiteljske kuće

Planirana vrijednost projekta: 2.666.670,00 eura

Planirana nacionalna kontribucija: 666.670,00 eura

Cilj projekta je osigurati trajno stambeno zbrinjavanje 62 obitelji, koje ispunjavaju kriterije socijalne ranjivosti iz Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, čije su kuće oštećene i koje od tada nisu mogle osigurati trajno rješenje stambenog pitanja. Kraj projekta planiran je do kraja 2018. godine. Trenutno je u fazi uvođenje prvih izvođača radova.

III. Projekti u pripremi:

Uz prvotno definirani cilj za koji je odobreno stambeno zbrinjavanje 328 obitelji korisnika u sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, postoje puno veće potrebe za dodatnim zbrinjavanjem osoba koje ni nakon 26 godina još nisu uspjeli riješiti vlastito stambeno pitanje. Sukladno tome, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je kontinuirano predlagao projekte, te sukladno povratnim informacijama od strane CEB-a vezano za dostavljene prijedloge, krajem siječnja ove godine Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje dostavio je izrađene PAF-ove za tri nova projekta: izgradnja višestambene zgrade u Vukovaru, kupnja 38 stanova i obnova/izgradnja 25 kuća, u ukupnoj vrijednosti 4 milijuna EUR. Vrijednost donacije je 2.704.000,00 eura.

U 2017. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika, iz Državnog proračuna osigurao 163.230.215,00 kuna uključujući i proračunsku aktivnost *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava* koja je 2017. godine iznosila 2.430.000,00 kuna.

S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine. Za ostale pripadnike nacionalnih manjina nemamo podatke.

Iznos vrijednosti stanova koje je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) kupila svojim sredstvima a Središnji državni ured preuzeo na upravljanje u 2017. godini iznosio je 21.611.405,00 kuna (49 stambenih jedinica).

U narednom razdoblju planira se zatvaranje preostalih objekata organiziranog smještaja te nastavak kontinuiranog rješavanja zahtjeva za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi (I i II skupina) tijekom 2017. godine i usporedba sa istim razdobljem 2016. godine

Područja posebne državne skrbi (PPDS) Republike Hrvatske i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvitak utvrđuju se Zakonom o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine broj 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15).

Kod određivanja PPDS uzimane su u obzir okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine) te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina).

Ova područja utvrđena su radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva, koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Ujedno, ovo su i područja u kojima je u odnosu na ostale nacionalne manjine na tim područjima, prisutnija populacija srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

Područja od posebne državne skrbi I. i II. skupine utvrđena su na područjima 11 policijskih uprava i to: bjelovarsko - bilogorskoj, brodsko - posavskoj, karlovačkoj, ličko - senjskoj, osječko - baranjskoj, požeško - slavonskoj, sisačko - moslavačkoj, šibensko - kninskoj, virovitičko - podravskoj, vukovarsko - srijemskoj i zadarskoj.

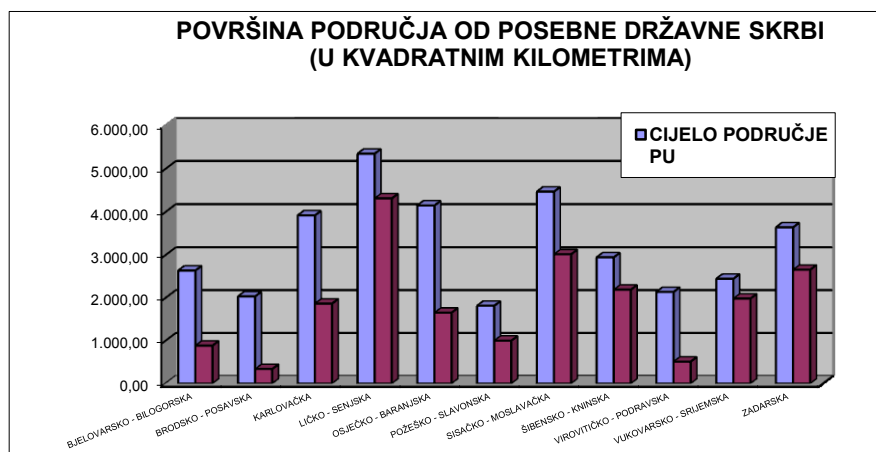
POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	POVRŠINA		
	(u kvadratnim kilometrima)		%
	CIJELOG PODRUČJA PU	PPDS	UDIO PPDS U CIJELOM PODRUČJU PU
BJELOVARSKO – BILOGORSKA	2.636,67	883,76	33,52
BRODSKO – POSAVSKA	2.034,00	338,00	16,62
KARLOVAČKA	3.918,65	1.864,90	47,59
LIČKO – SENJSKA	5.350,50	4.312,94	80,61
OSJEČKO – BARANJSKA	4.149,00	1.652,60	39,83
POŽEŠKO – SLAVONSKA	1.815,00	1.000,00	55,10
SISAČKO – MOSLAVAČKA	4.470,17	3.016,79	67,49
ŠIBENSKO – KNINSKA	2.946,00	2.191,00	74,37
VIROVITIČKO – PODRAVSKA	2.136,67	509,25	23,83
VUKOVARSKO – SRIJEMSKA	2.444,23	1.982,24	81,10

ZADARSKA	3.643,00	2.655,43	72,89
UKUPNO	35.543,89	20.406,91	57,41

S obzirom da se ne prostiru cijelim područjima navedenih 11 policijskih uprava, stanje sigurnosti razmatrano je zasebno za PPDS i na cijelim područjima navedenih policijskih uprava, kao što je vidljivo iz pokazatelja koji slijede.

Kod određivanja PPDS uzimane su u obzir okolnosti stanja okupiranosti i posljedica agresije na Republiku Hrvatsku, kao i kriteriji ekonomske razvijenosti, demografske slike i strukturalnih poteškoća.

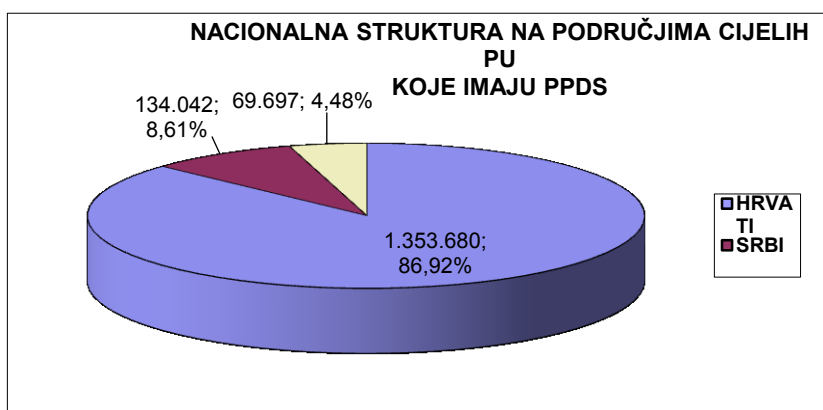
Ova su područja utvrđena radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva koje je prebivalo na tim područjima prije domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske.

PPDS obuhvaćaju površinu od 20.406,91 km², a prostiru se na 57,41% ukupne površine područja gore navedenih policijskih uprava koja iznosi 35.543,89 km². Najveći udio PPDS bilježimo na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske i to 81,10%, a najmanji na području Policijske uprave brodsko-posavske 16,62%.

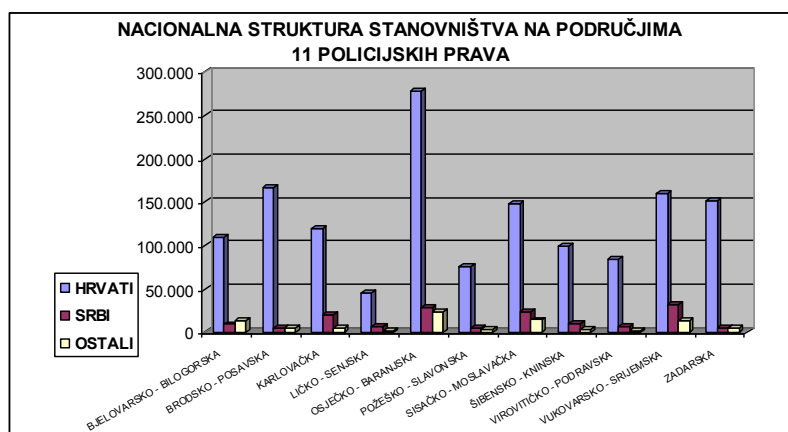
Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na područjima 11 policijskih uprava koje imaju PPDS živi ukupno 1.557.419 stanovnika. Od toga, po nacionalnoj strukturi 1.353.680 stanovnika ili 86,92% su Hrvati, 134.042 stanovnika ili 8,61% Srbi, a 69.697 stanovnika ili 4,48% su pripadnici ostalih nacionalnosti.

Napomena: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine – izvor je Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.

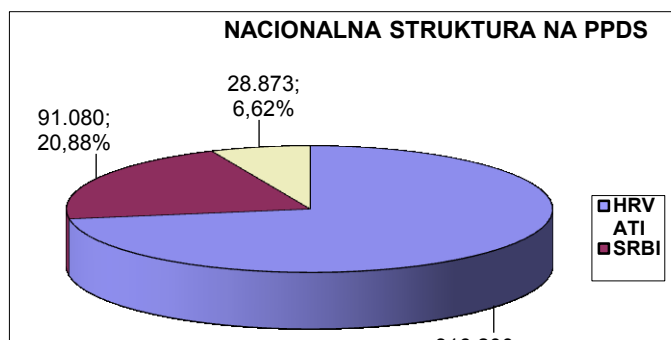
POLICIJSKE UPRAVE (sa PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA CIJELIH POLICIJSKIH UPRAVA SA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	119.764	101.582	84,82	7.552	6,31	10.630	8,88
BRODSKO - POSAVSKA	158.575	150.632	94,99	4.124	2,60	3.819	2,41
KARLOVAČKA	128.899	110.996	86,11	13.408	10,40	4.495	3,49
LIČKO - SENJSKA	50.927	42.857	84,15	6.949	13,65	1.121	2,20
OSJEČKO - BARANJSKA	305.032	262.004	85,89	23.657	7,76	19.371	6,35
POŽEŠKO - SLAVONSKA	78.034	70.529	90,38	4.680	6,00	2.825	3,62
SISAČKO - MOSLAVAČKA	172.439	142.077	82,39	21.002	12,18	9.360	5,43
ŠIBENSKO - KNINSKA	109.375	95.582	87,39	11.518	10,53	2.275	2,08
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	84.836	77.897	91,82	5.144	6,06	1.795	2,12
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	179.521	142.135	79,17	27.824	15,50	9.562	5,33
ZADARSKA	170.017	157.389	92,57	8.184	4,81	4.444	2,61
UKUPNO	1.557.419	1.353.680	86,92	134.042	8,61	69.697	4,48

NAPOMENA: PODACI O BROJU STANOVNIKA ODOSE SE NA STANJE PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2011. GODINE.

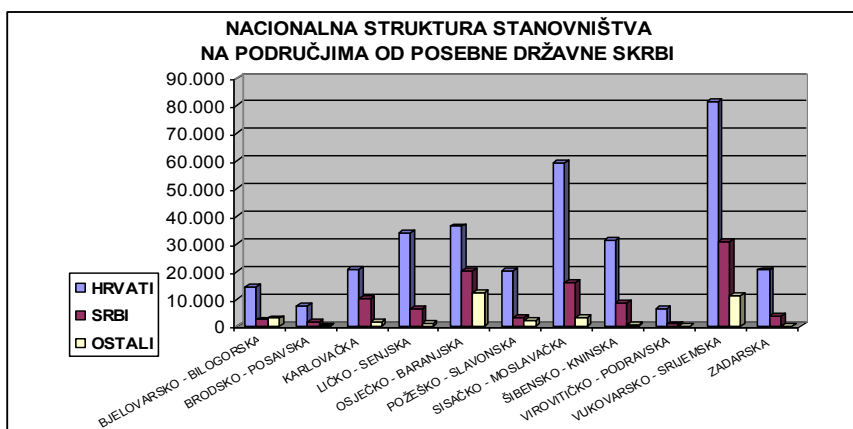
Na samim Područjima od posebne državne skrbi živi ukupno 436.153 stanovnika (27,98% stanovništva na područjima promatranih 11 policijskih uprava). Od toga, po nacionalnoj strukturi 316.200 stanovnika ili 72,50% su Hrvati, 91.080 stanovnika ili 20,88% Srbi, a 28.873 stanovnika ili 6,62% pripadnici ostalih nacionalnosti.

Napomena: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine – izvor je Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.

POLICIJSKE UPRAVE (samo PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	19.479	14.216	72,98	2.059	10,57	3.204	16,45
BRODSKO - POSAVSKA	8.146	6.644	81,56	1.333	16,36	169	2,07
KARLOVAČKA	28.498	20.693	72,61	6.184	21,7	1.621	5,69
LIČKO - SENJSKA	33.271	26.094	78,43	6.434	19,34	743	2,23
OSJEČKO - BARANJSKA	65.078	40.863	62,79	13.530	20,79	10.685	16,42
POŽEŠKO - SLAVONSKA	23.963	19.547	81,57	2.697	11,25	1.719	7,17
SISAČKO - MOSLAVAČKA	79.183	59.534	75,19	16.627	21	3.022	3,82
ŠIBENSKO - KNINSKA	38.617	28.303	73,29	9.757	25,27	557	1,44
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	10.146	9.253	91,2	703	6,93	190	1,87
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	82.373	50.091	60,81	26.026	31,6	6.256	7,59
ZADARSKA	47.399	40.962	86,42	5.730	12,09	707	1,49
UKUPNO	436.153	316.200	72,5	91.080	20,88	28.873	6,62

Napomena: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje po Popisu stanovništva iz 2011.g.

Stanje i kretanje kriminaliteta

Tijekom 2017. godine na područjima od Posebne državne skrbi zabilježeno je 4.051 kazneno djelo, što u odnosu na isto razdoblje 2016. godine predstavlja smanjenje za 139 kaznenih djela, odnosno 3,3%, kada je zabilježeno 4.190 kaznenih djela.

S tim u vezi, zabilježena je i nešto veća razriješenost kaznenih djela. Naime, tijekom 2017. godine razriješeno je 2.455 kaznenih djela, što predstavlja porast razriješenosti za 98 kaznenih djela, odnosno 4,2% u odnosu na prethodnu godinu (tijekom 2016. godine razriješeno je 2.357 kaznenih djela).

Naknadna otkrivenost kaznenih djela nešto je smanjena obzirom je tijekom 2017. godine naknadno otkriveno 1.058 kaznenih djela, odnosno za 203 manje (16,1%), u odnosu na 2016. godinu kada je otkriveno 1.261 kazneno djelo.

Najveći porast broja zabilježenih kaznenih djela tijekom 2017. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi šibensko-kninskoj i to za 64 kaznena djela ili 35,6%, dok je najveći pad zabilježen u Policijskoj upravi vukovarsko-srijemskoj za 151 kazneno djelo ili 15,4%.

Stanje javnog reda i mira

Tijekom 2017. godine na PPDS zabilježena su ukupno 1.542 prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, što predstavlja pad od 289 prekršaja ili 15,8% u odnosu na isto razdoblje 2016. godine, kada ih je zabilježeno 1.831.

Najveći porast broja prekršaja tijekom 2017. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi brodsko-posavskoj za 9 prekršaja ili 39,1%, dok je najveći pad broja prekršaja u 2017. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježen u Policijskoj upravi osječko-baranjskoj za 158 prekršaja ili 38,8%.

Nadalje, tijekom 2017. godine na Područjima od posebne državne skrbi zabilježeno je ukupno 9 događaja koji imaju obilježja međuetničke netrpeljivosti te su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti i to:

Broj događaja	Nacionalnost počinitelja	Nacionalnost osoba na štetu kojih je počinjen događaj ili zaštićeno pravno dobro
0	NN	Srpska i opće društvene vrijednosti
6	Hrvatska	Srpska i opće društvene vrijednosti
0	Srpska	Opće društvene vrijednosti
1	NN	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
1	Hrvatska	Opće društvene vrijednosti
0	Srpska	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
1	Srpska i Hrvatska	Srpska i Hrvatska
0	Hrvatska	Srpska

Napomena: Za usporedbu, tijekom 2016. godine zabilježeno je ukupno 20 događaja koji su imali obilježja međuetničke netrpeljivosti, te su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti.

Povratak raseljenih osoba

Tijekom 2017. godine na PPDS nije zabilježen povratak raseljenih osoba. Ukupno se do sada na PPDS vratilo 102.547 osoba – izvor su izvješća 11 policijskih uprava.

Analizirajući stanje sigurnosti u 2017. godini na PPDS, u usporedbi sa istim razdobljem 2016. godine, može se konstatirati da je stanje kaznenih djela u padu za 3,3%, te da je broj prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira također u padu za 15,8%.

Također, iz priloženih se podataka može konstatirati da se kaznena i prekršajna problematika na PPDS-u u smislu brojčanih pokazatelja kaznenih djela i prekršaja protiv javnog reda i mira i njihovog kretanja u promatranom periodu bitno ne razlikuje i ne odstupa

od podataka na cjelokupnim područja policijskih uprava na kojima su zakonom utvrđena PPDS.

Preventivni projekti, programi i akcije

Ministarstvo unutarnjih poslova tijekom 2017. godine provelo je sljedeće preventivne projekte, programe i akcije:

„Živim život bez nasilja“ – je nacionalni preventivni projekt koji Ministarstvo unutarnjih poslova provodi već sedmu godinu za redom, a usmjeren je na sprječavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnje kulture nenasilja i tolerancije.

Tijekom 2017. godine projekt je proveden kroz preventivnu aktivnost upriličenu u Županji kao podsjetnik na tragični događaj nasilnog stradavanja mladića Miroslava Tunjića naziva „In memoriam Miroslav Tunjić“ u okviru koje su javno nagrađeni „Promotori nenasilja“ odnosno učenici osnovnih i srednjih škola odabrani od strane svojih vršnjaka. U navedenoj preventivnoj aktivnosti sudjelovalo je 500 učenika osnovnih i srednjih škola. Aktivnost je provedena u suradnji s lokalnom upravom i samoupravom, odgojno-obrazovnim ustanovama, glazbenim umjetnicima te drugim društveno odgovornim osobama iz javnog života. Tijekom 2016. aktivnost je provedena na području 7 županija s učenicima iz ukupno 16 osnovnih škola čime je obuhvaćeno 1579 učenika u dobi od 13 i 14 godina.

Također, u Maloj Subotici je, prigodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 24. studenoga 2017. godine, u okviru navedenog Projekta, akcent stavljen upravo na osnaživanje mladih u smislu nediskriminacije, tolerancije i poštivanja različitosti, te je u sklopu istog prikazan i edukativno-dokumentarni film „Udaj se kad si spremna“ koji obuhvaća problematiku ranih i/ili prisilnih brakova unutar romske nacionalne manjine.

Program je proveden u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova.

„Imam izbor“ - nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“ provodio se svake školske godine u jednoj odgojno-obrazovnoj ustanovi na području Međimurske županije uz koordinaciju Službe prevencije Ravnateljstva policije i neposrednu provedbu Policijske uprave međimurske i partnera, a po istom obrascu provest će se i tijekom školske godine 2017./2018. na području iste županije, za ukupno 56 učenika petih razreda jedne odgojno-obrazovne ustanove. Kroz ovaj Projekt policija je uspostavila kvalitetnu suradnju s romskim udrugama, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem provedbe zajedničkih aktivnosti. Projekt je tematski usmjeren na osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu, s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije i sprječavanja svih oblika mržnje.

Ciljana skupina u projektu su djeca u dobi od 10 i 11 godina, a u 2016./2017. godini projektom su bila obuhvaćena 42 učenika. Provedena evaluacija potvrđuje prihvaćenost projekta među djecom te partnerima u projektu.

Program je proveden u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova

„Zajedno više možemo“ – namijenjen je učenicima 4., 5. i 6. razreda osnovnih škola uključujući i roditelje djece. Projekt je ciljano usmjeren na prevenciju zlouporabe sredstava ovisnosti, posebice zlouporabe droga, prevenciju vandalizma, vršnjačkog nasilja i svih ostalih oblika rizičnog ponašanja djece, a provodi ga policija kroz suradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama te ostalim društveno odgovornim subjektima. Projekt odnosno pojedine njegove komponente su tijekom 2017. godine provedene u 12 županija od strane nadležnih policijskih uprava uz koordinaciju Službe prevencije Ravnateljstva policije, a istim je obuhvaćeno 8422 roditelja te više od 37745 učenika u ukupno 319 škola. Tijekom 2016. godine proveden u 11 županija od strane nadležnih policijskih uprava uz koordinaciju Službe prevencije Ravnateljstva policije, a istim je obuhvaćeno 10 000 roditelja, te više od 40 000 učenika.

Program je proveden u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna MUP-a, dok dio sredstava osiguravaju Vijeća za prevenciju odnosno lokalna uprava i samouprava.

„Poštujte naše znakove“- preventivna akcija policije i partnera koja se provodi već više od 20 godina, primarno je usmjerena na sigurnost djece u prometu, a osobito prati „prvašice u njihovim prvim tjednima odlaska u školu“. Akcija se temelji na aktivnostima iz Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog programa i u skladu s ciljevima Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Prošle godine, aktivnost je provodilo Ravnateljstvo policije zajedno s brojnim partnerima. Tijekom 2017. godine u sklopu akcije „Poštujte naše znakove“ provedeno je ukupno 20 preventivno-edukativnih aktivnosti (2016. godine provedeno je ukupno 11 preventivno-edukativnih aktivnosti) usmjerenih na učenike nižih razreda osnovnih škola.

Akcija je, u sklopu prigodnog obilježavanja Međunarodnog dana Roma, provedena na području Policijske uprave varaždinske u osnovnoj školi „Cestica“, 7. travnja 2017. godine, kojom je obuhvaćeno ukupno 200 učenika među kojima su ciljano bili uključeni i učenici pripadnici nacionalnih manjina.

Financijska sredstva za aktivnost u Cestici namjenski su potrošena iz Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa.

„Zajedno“ – preventivna akcija koja za cilj ima da se kroz zajedničku suradnju sa svim nadležnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom (izložena zanimanja), lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima podigne svijest o prevenciji trgovanja ljudima, odnosno da potakne društvo na odgovornu reakciju kako bi pridonijeli smanjenju i sprječavanju trgovanja ljudima. Kroz senzibilizaciju, informiranje, educiranje i proaktivni pristup multipliciranja znanja o trgovanju ljudima i identificiranju potencijalnih kriminalnih žarišta sa svojim je fokusom, u smislu očekivanih rezultata, usmjerena na smanjenje kriminaliteta trgovanja ljudima u svim njegovim fazama (vrbovanje, transport i eksploatacija). Akcija se tijekom 2017. godine provodila na području 17 policijskih uprava, kao i 2016. godine (sve osim PU dubrovačko-neretvanske, PU virovitičko-podravske i PU zadarske), a ciljane skupine za provedbu preventivnih aktivnosti su birane sukladno procijeni policijske uprave o ranjivim skupinama koje je potrebno educirati, informirati i senzibilizirati. U sklopu akcije 2017. godine educirano je oko 5000 učenika završnih razreda

osnovnih i srednjih škola i oko 80 studenata, a među kojima je bilo obuhvaćen i dijelom određeni broj učenika pripadnika nacionalnih manjina. Tijekom 2016. godine educirano je blizu 700 učenika završnih razreda osnovnih škola, preko 6000 učenika završnih razreda srednjih škola, oko 120 studenata, te 36 djece u dječjim vrtićima.

Program je proveden u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova.

Revija preventivno edukativnih filmova o sigurnosti „Blue carpet“ - održana u razdoblju od 22. do 25. svibnja 2017. godine. U suradnji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske s policijom Baden-Württemberga, održana je prva Revija preventivno edukativnih filmova o sigurnosti u kinu „Europa“, Zagreb tijekom koje su uz njemačke edukativno preventivne filmove prikazivani i hrvatski filmovi. Tijekom održavanja revije provodile su se i debate ovisno o temi koja je bila obrađena u prikazanom filmu. U debatama su sudjelovale stručne osobe odnosno predstavnici znanstvenih organizacija, ministarstava, škola, nevladinih udruga, policije kao i predstavnici njemačke policije. Revija filmova bila je namijenjena učenicima srednjih škola, nastavnicima kao i svim drugima zainteresiranim građanima, a jedan je tematski dan bio posvećen upravo problematici trgovanju ljudima, diskriminaciji, ranim i/ili prisilnim brakovima te potrebi pružanja pomoći žrtvama kaznenih djela, a sve to kroz prizmu nacionalnih manjina.

Program je proveden u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova.

Ministarstvo unutarnjih poslova zaključno napominje da se nastavni sadržaji na Policijskoj akademiji, vezani uz diskriminaciju po nacionalnoj osnovi i zločine iz mržnje obrađuju u sklopu pravne skupine nastavnih predmeta, Kazneno i Prekršajno pravo u trajanju od 4 nastavna sata. Iz nastavnih predmeta Kriminalistika, Kriminalistička prevencija i Psihologija obrađuju se sadržaji vezani uz zločine iz mržnje u trajanju od 5 nastavnih sati.

XII. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2020. GODINE

Tijekom 2017. godine tijela državne uprave i drugi nositelji poduzimali su mjere i aktivnosti s ciljem provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (u daljnjem tekstu: NSUR) u sljedećim strateškim područjima: obrazovanje; zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život; zdravstvena zaštita; socijalna skrb; prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša; uključivanje romske nacionalne manjine u društveni i kulturni život; statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava; unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka te usklađenost programa s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje NSUR-a u 2017. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 25.607.617,33 kuna, čime se nastavio trend povećanja izdvajanja sredstava. Navedenim izdvajanjima treba pridodati i sredstva onih tijela državne uprave koja u svojim proračunima nemaju definirane posebne aktivnosti za provedbu NSUR-a a provode mjere u okviru svojih redovnih djelatnosti poput Ministarstva demografije, obitelji, mladih i socijalne politike,

Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva uprave, Ministarstva pravosuđa i dr., sredstva fondova Europske unije (IPA programi, ESI fondovi, FEAD i sl.) i ostalih donatora te sredstva koja se izdvajaju na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U području **obrazovanja** u 2017. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO) nastavilo je s provedbom relevantnih aktivnosti, povećavajući doseg mjera na nekim područjima. MZO kontinuirano poduzima napore za ostvarivanje definiranih zadataka i mjera, imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost postavljenih ciljeva za unaprjeđenje obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine uključujući odgoj i obrazovanje djece u ranom djetinjstvu, ali i osnovnom, srednjem i sveučilišnom obrazovanju te obrazovanju odraslih. Sve poduzete aktivnosti u 2017. godini temeljile su se na politici socijalnog uključivanja, što znači osiguravanje uvjeta za punu integraciju djece, mladih i odraslih sukladno njihovim potrebama i sposobnostima. Djeca pripadnici romske nacionalne manjine, kao i sva druga djeca imaju pravo na obrazovanje, zdravlje, život u obiteljskom okruženju i uvjetima koji stimuliraju njihov razvoj i napredak, pravo na jezik te pravo na kulturni identitet. Ranjivost djece i obitelji pripadnika romske nacionalne manjine, prepoznata je i u recentnim nacionalnim strategijama i preporukama međunarodnih dokumenata. Sve mjere i aktivnosti koje su se provodile u prethodnom razdoblju imale su za cilj poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju uključujući obrazovanje i skrb pruženu u ranom djetinjstvu, tijekom osnovnog, srednjeg i sveučilišnog obrazovanja, s posebnim naglaskom na uklanjanje moguće segregacije u školama, sprječavanje preuranjenog prekida školovanja i osiguravanja lakšeg prijelaza iz škole do zaposlenja.

MZO obrađuje tj. upotpunjuje bazu podataka za romsku nacionalnu manjinu jednom godišnje, uzimajući u obzir podatke na kraju prethodne školske/pedagoške godine i na početku tekuće školske/pedagoške godine. Baza podataka o školovanju pripadnika romske nacionalne manjine temelji se na podacima dobivenim od ureda državne uprave po županijama i Gradskog ureda za obrazovanje Grada Zagreba.

Nakon značajnog povećanja broja djece kojoj se osigurava uključivanje u programe predškolskog odgoja i predškole kako bi se premostio jaz između njihove socio-ekonomske situacije i mogućnosti za uspješnu integraciju tijekom daljnjeg obrazovanja, kada je početkom 2016./2017. pedagoške godine bilo 1.118 (600 m, 518 ž) djece, prema zaprimljenim podacima, početkom 2017./2018. pedagoške godine u programima ranog predškolskog odgoja i obrazovanja bilo je uključeno ukupno 1.020 (535 m, 485 ž) djece. Iako ne postoje službeni podaci, pretpostavlja se kako su uzroci smanjenog broja djece u ovim programima smanjen ukupan broj djece pripadnika romske nacionalne manjine odgovarajućih generacijskih skupina, što korespondira s trendovima opće populacije, a ne smanjena uključenost djece.

I u osnovnoškolskom sustavu vidljivo je daljnje smanjenje broja učenika u odnosu na prošlu školsku godinu. Tako je u osnovnoškolskom sustavu na početku školske godine 2016./2017. bilo 5.263 (2.640 m, 2.623 ž) djece, dok su na početku školske godine 2017./2018. bila 5.134 (2.589 m, 2.545 ž) učenika. Trend znatno veće uključenosti vidljiv je u broju korisnika produženog boravka: na početku školske godine 2016./2017. bilo je 282 (130 m, 152 ž) djece, a na početku školske godine 2017./2018. je bilo 357 (172 m, 185 ž) učenika. Uz produženi boravak, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2016./2017. školskoj godini osigurava se posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je na početku 2016./2017. školske godine posebnu pomoć u učenju

hrvatskog jezika primilo 403 (196 m, 207 ž) učenika, a na početku 2017./2018. godine 336 (166 m i 170 ž) učenika.

Broj razrednih odjela u kojima su uključeni samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine nešto je smanjen: početkom 2016./2017. školske godine bio je 61, a početkom 2017./2018. školske godine 60. Od ukupno 60 romskih odjela, 1 odjel je u Primorsko-goranskoj županiji, 1 u Koprivničko-križevačkoj županiji, 2 u Brodsko-posavskoj županiji, 5 u Varaždinskoj županiji te 51 u Međimurskoj županiji (izdvaja se nekoliko OŠ s visokim postotkom romske populacije: OŠ Kuršanec 71,6 %, OŠ Dr. Ivana Novaka Macinec 80,4%, OŠ Tomaša Goričanca Mala Subotica 42% (PŠ Držimurec Strelec - 100%), OŠ Vladimira Nazora Pribislavec 61,2%). Smanjenje broja razrednih odjela u kojima su samo pripadnici romske nacionalne manjine ovisi o mreži škola i upisnih područja gdje postoje razredni odjeli u kojima su samo Romi i to kako bi se uspostavila ravnoteža broja učenika Roma u odnosu na druge učenike.

MZO osigurava sredstva i za provedbu škole u prirodi/izvanučioničke nastave te sufinancira maturna putovanja. Ističe se važnost navedenih aktivnosti budući da predstavljaju preduvjet integracije, ali i uspješnijeg završetka osnovnog obrazovanja. MZO financira i rad romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturna putovanja, školu u prirodi / izvanučioničke nastave te smještaj u dom iz Državnog proračuna u u 2017. godini ukupno je utrošeno 3.179.616,40 kuna, odnosno čak 63,8 % više nego u 2016. godini.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave također izvješćuju o pruženoj potpori, kupnjom udžbenika (općine Cestica i Magadenovac) ili prijevoznim troškovima. Tako je, npr. Međimurska županija za prijevoz 1.622 romska učenika osnovnih škola utrošila u 2017. godini 245.960,80 kuna. S obzirom da nisu dostupni detaljniji podaci o uporabi sredstava ESI fondova EU u kontekstu pripadnika romske nacionalne manjine na lokalnoj razini, ilustrativan je navod Međimurske županije koja je sredstvima FEAD-a sufinancirala prehranu za 900 romskih učenika u ukupnom iznosu od 671.642,74 kune, drugu godinu za redom provodeći projekt Školski obroci svima (školska godina 2016./2017. i 2017./2018.). Projekt se provodi u partnerstvu s 23 osnovne škole s područja županije, uključuje oko 1500 učenika a cilj mu je ublažavanje najgorih oblika dječjeg siromaštva kroz pružanje nefinancijske pomoći djeci u siromaštvu ili u riziku od siromaštva i to u obliku osiguranja redovite prehrane u sklopu školskih kuhinja. Također, Međimurska županija provodi projekt *Škole jednakih mogućnosti u Međimurskoj županiji* čiji je cilj integrirati učenike s teškoćama u redovno obrazovanje uz podršku pomoćnika u nastavi te time poboljšati njihova obrazovna postignuća, osigurati im uspješniju situaciju i emocionalno funkcioniranje. Projekt je financiran iz Europskog socijalnog fonda, a obuhvaća 60 korisnika u osnovnim i srednjim školama, od čega je 10 učenika pripadnika romske nacionalne manjine. U 2017. godini za te je potrebe utrošeno ukupno 2.132.487,99 kuna.

U 2016. godini je nastavljen trend povećanja broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja, no u 2017. godini njihov je broj nešto smanjen, sukladno trendovima opće populacije. Tako je početkom školske godine 2016./2017 bilo 820 (429 m, 390 ž) učenika, dok je na početku školske godine 2017./2018. bilo 805 (446 m, 359 ž) učenika. Vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede trogodišnjih srednjih škola, no i početkom 2017./2018. školske godine daleko je veći broj (540 (330 m, 210 ž)) učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj

učenika u četverogodišnjim programima (144 (40 m, 104 ž) učenika). Ističu se i mjere osiguravanja uvjeta za uspješno školovanje - osiguravanje srednjoškolskih stipendija i smještaja u učenički dom značajne su aktivnosti kojima se pospješuje upis te pohađanje srednje škole. U 2017. godini broj stipendija je povećan na 689 (373 m, 316 ž), za što je MZO utrošio 3.488.411,44 kuna, odnosno 18% više nego prethodne godine.

Osim srednjoškolskih stipendija putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurane su stipendije- U 2017. godini njihov broj je nešto porastao te je za stipendije za 19 (11 m, 8 ž) studenata utrošeno ukupno 190.000,00 kuna. Nisu dostupni detaljni podaci o stipendijama za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine iz drugih izvora, primjerice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zaklada i drugih izvora.

Za odrasle pripadnike romske nacionalne manjine MZO osigurava sredstva za provođenje programa opismenjavanja, odnosno završetka osnovnog obrazovanja i osposobljavanja za prvo zanimanje s ciljem razvijanja kompetencija za postizanje konkurentnosti na tržištu rada. U 2017. godini programe je pohađao veći broj polaznika nego 2016., ukupno 382, i to 366 polaznika u programu opismenjavanja te 16 polaznika programa osposobljavanja za prvo zanimanje, za što je utrošeno 794.000,00 kuna.

Osim navedenog MZO je sufinanciralo obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika kao i obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve genocida/Samudaripen, a u 2017. godini, osim navedenog, sufinancirano je i obilježavanje Svjetskog dana Roma, u ukupnom iznosu od 40.000,00 kuna.

I dalje najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, osobito četverogodišnjeg, uz promicanje nastavka i završetka školovanja.

Stoga je MZO u okviru provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014.-2020. (ESF) u 2017. godini pripremio poziv *Programska, stručna i financijska potpora obrazovanju djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine* u vrijednosti od 15.300.000,00 kn.. Za više informacija molimo vidjeti sljedeću poveznicu:

<https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/programska-strucna-financijska-potpورا-obrazovanju-djece-ucenika-pripadnika-romske-nacionalne-manjine/>

Cilj Poziva je pružiti potporu uključivanju djece/učenika pripadnika romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovni sustav kako bi se osigurali uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća i uspješniju socijalizaciju. Provedbom različitih aktivnosti kojima će se uključiti veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine u kvalitetne programe produženog boravka u školi te organiziranjem prijevoza djece pripadnika romske nacionalne manjine od kuće do vrtića/škola koje provode programe predškole osigurati će se uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća i uspješniju socijalizaciju. Uključivanje djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine u programe produženog boravka i programe predškole ključ je za prekidanje međugeneracijskog kruga društvene isključenosti i najbolje sredstvo za prevenciju nepovoljnog položaja djece Roma na samom početku osnovnoškolskog obrazovanja. Glavne aktivnosti koje se navedenim projektom planiraju financirati su produženi boravak, osiguravanje prijevoza djece pripadnika romske nacionalne

manjine od kuće do vrtića/škola koje provode programe predškole i integrirane programe predškolskog odgoja uz podršku i nadzor odraslih. Planirano je financiranje i drugih mogućih aktivnosti: organiziranje dodatne i dopunske nastave te izvannastavnih aktivnosti, organiziranje ljetnih kampova i/ili izvanškolskih aktivnosti usmjerenih na društvenu integraciju učenika romske nacionalnosti, stručno usavršavanje odgojitelja/učitelja/nastavnika i stručnih suradnika s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine te nabava opreme i didaktičkih sredstava.

U 2017. godini zamjetan je povećan doseg pojedinih mjera kao što su broj primatelja stipendija i u srednjoškolskom i u visokoškolskom obrazovanju, polaznika programa opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje, kao i veća uključenost djece u aktivnosti kao što su produženi boravak, maturlna putovanja, školu u prirodi/ izvanučioničke nastave te smještaj u dom.

Unatoč zamijećenim iskoracima, napretku osnaživanja sustava podrške te uspostavljanja mehanizama koji omogućavaju dostupnost kako predškolskim programima tako i osnovnoškolskim programima i dalje najveći izazov predstavlja osiguravanje uvjeta za istinsku socijalnu integraciju djece, pripremljenost za školu, stjecanje potrebnih znanja i vještina za završetak i nastavak obrazovanja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike. Ministarstvo će i nadalje provedbom posebnih aktivnosti ulagati dodatne napore za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog obrazovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost svih resursa, ali i angažman svih dionika koji je nužno potreban za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

U području **zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život** Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) procjenjuje kako je krajem prosinca 2016. godine bilo evidentirano ukupno 4.777 pripadnika romske nacionalne, dok je krajem prosinca 2017. godine bilo evidentirano ukupno 4.206 osoba. Zamjetan pad evidentiranog broja nezaposlenih prate i podaci povećanja broja osoba uključenih u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Tako je u 2016. godini ukupno 5.202 (2.877 m, 2.325 ž) osoba uključeno u taj proces, a 2017. godine ukupno 6.602 (3.662 m, 2.940 ž) osobe. Trend povećanja uključenosti zamjetan je i u aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla, pri čemu su u 2016. godini bile su obuhvaćene ukupno 24 (16 m, 8 ž) osobe, a u 2017. godini 34 (20 m, 14 ž) osobe.

Visok porast od 14,2% bilježi se i u okviru mjera za poticanje zapošljavanja: u 2016. godini ukupno je zaposleno 655 (408 m, 247 ž) osoba romske nacionalne manjine, a u 2017. godini ukupno 748 (501 m, 247 ž). U 2016. godini sufinancirano je zapošljavanje za 16 (13 m, 3 ž) osoba romske nacionalne manjine, a u 2017. godini za 21 (20 m, 1 ž) osobu. Rast nije zabilježen u okviru mjere Javni radovi, s obzirom da je 2016. godine zaposleno 628 (387 m, 241 ž) osoba romske nacionalne manjine, a u 2017. godini ukupno 626 (386, 240 ž) osoba. U mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje ukupno su 2017. godine uključene 3 (1 m, 2 ž) osobe. U okviru sufinanciranja samozapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje u 2017. godine za 4 (2 m, 2 ž) osobe. U mjeru obrazovanja u 2017. godini ukupno su uključene 92 (75 m, 17 ž) osobe romske nacionalne manjine.

Ukupan broj oglašanih slobodnih radnih mjesta iz evidencije HZZ-a se povećao, što je omogućilo nove prilike za zapošljavanje nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine. U 2016. godini ukupan broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio je 566 (386 m, 180 ž), dok je 2017. godine zaposleno ukupno 788 (554 m, 234 ž), odnosno povećanje je gotovo 40%.

Kako bi se unaprijedila zapošljivost te donijela ispravna odluka o daljnjem karijernom razvoju HZZ pruža uslugu profesionalnog usmjeravanja učenicima završnih razreda osnovne škole. Ona uključuje profesionalno informiranje i profesionalno savjetovanje, a provodi se u suradnji sa školama i roditeljima. Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u aktivnost profesionalnog informiranja u 2017. godini iznosio je ukupno 217 učenika te u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno 192 učenika.

Povećan je i broj nezaposlenih osoba uključenih u aktivnost profesionalnog savjetovanja: 2016. godine iznosio je ukupno 764 osobe, a 2017. godine 812 osoba. HZZ provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine, što je dovelo do povećanja broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja). Ukupan broj posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2017. godini iznosio je 158 posjeta. U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova. U razdoblju od siječnja do prosinca 2017. godine izvršeno je 113 promocija o mjerama za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske 181 romska udruga i poslodavac sudjelovao u promociji mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Izazov su bile poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog ili bajaškog rumunjskog jezika. Otežavajuća okolnost pri vođenju podataka o nezaposlenim pripadnicima romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine često deklariraju različito. Stoga za pojedine mjere nije bilo moguće utvrditi točan broj korisnika mjere, već samo procjene. Isto tako, nisu ostvarene pretpostavke za prikupljanje niza vrijednosti pokazatelja učinka na razini posebnih aktivnosti te sustav trenutno ne omogućava popunjavanje pokazatelja podacima, budući da su oni nedostupni.

Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, HZZ provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su u tu svrhu značajno povećana financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2017. godinu iznosila su 8.938.507,51 kuna.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2017. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je bilo zaposleno 13.744 službenika i namještenika, od čega 455 ili 3,31% pripadnika jedne od 22

nacionalne manjine, 252 ili 1,83% neopredijeljenih te 6 ili 0,042% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Od 455 zaposlenih službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, na dan 31. prosinca 2017. godine bio je zaposlen jedan (1) pripadnik romske nacionalne manjine.

Na dan 31. prosinca 2017. godine u tijelima državne uprave (TDU), a to su ministarstva, središnji državni uredi, državne upravne organizacije i uredi državne uprave u županijama, bilo je zaposleno 49.602 službenika i namještenika, od kojih je 1.658 pripadnika nacionalnih manjina ili 3,34 %. U iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključeno je 8 pripadnika romske nacionalne manjine. S obzirom na nizak postotak, važno je napomenuti kako se tijekom postupka zapošljavanja radi prijma u državnu službu prednost, pod jednakim uvjetima, daje pripadnicima nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina. O mogućnosti pozivanja na pravo prednosti na temelju pripadnosti nacionalnoj manjini kandidati su obaviješteni već u samom tekstu javnog natječaja, odnosno oglasa. O navedenom pravu Ministarstvo uprave informira i odgovorima na upite dostavljene putem elektroničke pošte, telefonski, kao i putem svoje web stranice. Podaci o pripadnicima nacionalnih manjina, koji se žele tako izjasniti, kontinuirano se unose u Registar zaposlenika u javnom sektoru od strane državnih tijela. Istovremeno, zbog gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj, u nekoliko prethodnih godina mogućnosti zapošljavanja u TDU općenito su bile smanjene, pa tako i mogućnost zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina. Tako je i Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike iz 2016. godine (Narodne novine, broj 70/16 i 74/17) i dalje na snazi.

I pojedina tijela državne uprave navode relevantne aktivnosti. Primjerice, Ministarstvo unutarnjih poslova također izvješćuje o aktivnostima obrazovanja i zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine, i istovremeno ukazuje na potrebu poboljšanja obrazovne strukture dijela pripadnika romske nacionalne manjine, poticanje pripadnika manjina na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti te njihovo upućivanje na pravo pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednost pri zapošljavanju.

U području **zdravstvene skrbi** jedan od primarnih ciljeva NSUR-a jest poboljšati zdravlje romske populacije u Republici Hrvatskoj te smanjiti nejednakost i jaz između zdravstvenog statusa Roma i ostalog stanovništva osiguravanjem iste razine kvalitete i dostupnosti zdravstvene zaštite, uz uključivanje i koordinirano djelovanje svih tijela i organizacija na svim razinama društva u Republici Hrvatskoj čije je djelovanje usmjereno na pružanje zdravstvenih usluga i osiguravanje kvalitete života u zajednici.

Romi koji imaju građanski status u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, na isti način i pod istim uvjetima kao i svi drugi građani Republike Hrvatske. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, u okviru svoje nadležnosti, provodi obvezno zdravstveno osiguranje, kojim se osiguravaju osiguranim osobama Zavoda prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti. Za one Rome koji nemaju regulirano državljanstvo uvjeti i način ostvarivanja zdravstvene zaštite utvrđeni su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj.

Zbog visoke stope nezaposlenosti, vrlo mali broj radno sposobnih Roma je aktivno osiguran. Preko županija određeni broj zdravstveno neosiguranih Roma ostvaruje

zdravstvenu zaštitu na teret proračunskih sredstava, sukladno odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju temeljem Pravilnika o mjerilima i postupku za utvrđivanje nesposobnosti za samostalan život i rad i nedostatak sredstava za održavanje za osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj kojima se zdravstvena zaštita ne osigurava po drugoj osnovi.

Javnozdravstvenu djelatnost, koja obuhvaća epidemiologiju zaraznih bolesti i kroničnih nezaraznih bolesti, javno zdravstvo, zdravstveno prosvjeđivanje s promicanjem zdravlja i prevenciju bolesti, zdravstvenu ekologiju, mikrobiologiju, školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u Republici Hrvatskoj obavljaju Hrvatski zavod za javno zdravstvo i županijski zavodi za javno zdravstvo.

Da bi se postigla temeljna svrha javnog zdravstva, očuvanje i unapređenje zdravlja populacije, prijeko je potrebna dobra suradnja, koordinacija i partnerstvo među dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, u čemu mreža zavoda za javno zdravstvo na čelu s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo ima središnje mjesto. Suradnja u međunarodnim okvirima ostvaruje se sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i svim drugim relevantnim međunarodnim i europskim tijelima, institucijama i organizacijama.

Za postizanje temeljne svrhe javnog zdravstva neophodno je opće prihvaćanje koncepta zdravlja za sve, smanjenja nejednakosti u zdravlju i zdravlja u svim politikama i sektorima te poimanje investiranja u zdravlje kao najisplativije investicije u rast i razvoj društva.

Točne podatke o zdravstvenom stanju i zdravstvenoj zaštiti Roma nije bilo moguće utvrditi, budući da se zdravstveni i drugi podaci vezani uz zdravstveni sustav kao i za druge sustave, ne vode po nacionalnoj pripadnosti pučanstva. Tako ni Hrvatski zavod za javno zdravstvo, niti Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ne prikupljaju i ne obrađuju zdravstveno statističke podatke po nacionalnoj ili etničkoj pripadnosti, odnosno ne raspoložu podacima o zdravstvenoj zaštiti Roma.

Uvažavajući kulturne, jezične i socijalne specifičnosti romske nacionalne manjine, koje utječu na njihovo korištenje zdravstvene službe, kontinuirano se pristupa aktivnoj prevenciji bolesti u romskoj populaciji prema zdravstvenim prioritetima i mogućnostima. Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave putem svojih zavoda za javno zdravstvo, uz suradnju sanitarne inspekcije i jedinica lokalne samouprave, poduzimaju mnogobrojne mjere za poboljšanje kvalitete života i zdravstvene zaštite romske populacije, a posebno djece. Županijski zavodi za javno zdravstvo su zdravstvene ustanove koje na području županije obavljaju javno-zdravstvenu djelatnost, a ona obuhvaća epidemiologiju karantenskih i drugih zaraznih bolesti, epidemiologiju kroničnih nezaraznih bolesti, osiguranje zdravstveno ispravne vode, namirnica i zraka, imunizaciju, sanitaciju, zdravstvenu statistiku i zdravstveno prosvjeđivanje. Budući da mnoga romska naselja nisu urbanizirana, odnosno nemaju riješenu komunalnu infrastrukturu (vodoopskrbu, uklanjanje otpadnih materijala, higijenu stanovanja, deratizaciju i drugo), često se obavlja obvezatna preventivna dezinfekcija, dezinskcija i deratizacija, uklanjanje otpada, nadzor nad vodoopskrbom i drugim uvjetima boravka, epidemiološki nadzor te ostale aktivnosti. Jedinice lokalne samouprave u svojim izvješćima često ističu upravo uređenja naselja i poduzete veterinarsko-higijeničarske mjere.

Stoga su i informacije koje su dostavile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te županijski zavodi za javno zdravstvo, iznimno važne za utvrđivanje obujma pruženih usluga, njihove dostupnosti te drugih parametara važnih za zdravlje pripadnika romske nacionalne manjine.

Patronažna zdravstvena skrb, važan čimbenik u pružanju zdravstvene zaštite romskoj nacionalnoj manjini, provodi se kontinuirano u okviru domova zdravlja, što je vrlo značajan i nezamjenjiv rad na područjima romskih naselja. Patronažna služba je, temeljem ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, dužna patronažno zbrinjavati cjelokupnu populaciju na području za koje je ugovorena, bez obzira na status osiguranika. Nažalost, unatoč provođenju higijensko-sanitarnih mjera u romskim naseljima i školama, te provedbi zdravstvenog odgoja, pozitivni rezultati često izostaju zbog nemogućnosti provođenja u potpunosti adekvatnih higijenskih mjera u neurbaniziranim romskim naseljima.

Imajući u vidu činjenicu da velik dio Roma zbog spomenutih specifičnosti ne koristi zajamčena prava na zdravstvenu zaštitu putem postojećeg zdravstvenog sustava, trajno rješenje za poteškoće s kojima se Romi suočavaju u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu je njihovo uključivanje u postojeći zdravstveni sustav.

Opći i posebni ciljevi NSUR-a definirani su u skladu s uočenim potrebama romske zajednice te na temelju iskustava u provedbi dvaju već postojećih strateških dokumenata Vlade Republike Hrvatske. Ministarstvo zdravstva je glavni nositelj mjera predviđenih za postizanje ciljeva postavljenih u strateškom području zdravstvene zaštite. S obzirom da se određene mjere ne mogu provesti u definiranom opsegu, Ministarstvo je mišljenja da je potrebno pristupiti reviziji ciljeva Nacionalne strategije i time bolje provedbe ciljeva i mjera strateških dokumenata Vlade Republike Hrvatske. I nadalje se provode i planiraju aktivnosti na operativnim provedbenim razinama u kontekstu međuresorne suradnje sustava zdravstva s drugim sustavima koje bi omogućile dobivanje određenog seta pokazatelja zdravstvenog stanja Roma preklapanjem postojećih podataka u sustavima.

U dosadašnjim Izvješćima, Ministarstvo zdravstva je više puta naglašavalo nedostatak zdravstveno–statističkih pokazatelja za praćenje ishoda prema nacionalnoj pripadnosti kojima bi se omogućilo praćenje zdravlja i zdravstvene zaštite Roma. Svjesni te činjenice, Ministarstvo zdravstva priprema projekt zdravstvenih medijatora koji će se financirati iz sredstava Europskog socijalnog fonda. Zdravstveni medijatori biti će velika pomoć romskoj nacionalnoj manjini ali i zdravstvenim radnicima. Očekuje se će se uspostavom zdravstvenih medijatora značajno poboljšati informiranost romske nacionalne manjine o njihovim pravima iz zdravstvenog osiguranja i kvalitetnijem pristupu zdravstvenoj zaštiti.

Za provedbu NSUR-a Ministarstvo zdravstva je na aktivnosti A 789006, kontu 323 osiguralo u 2017. godini 40.000,00 kuna.

U području **prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša** valja istaknuti dva primjera, gdje je zabilježen veliki iskorak u odnosu na prijašnja razdoblja. Prvi se odnosi na ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, gdje je tijekom 2016. i 2017. godine putem Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) osigurano financiranje izrade geodetskih i arhitektonskih snimaka izvedenog stanja, kao financijski zahtjevnih, a obaveznih dijelova zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju. Cijeli proces odvija se uz potporu saborskog zastupnika 12 nacionalnih manjina, pripadnika romske nacionalne manjine. Drugi važan primjer u kontekstu stanovanja je razvoj integriranog pristupa regeneraciji depriviranih

područja, prvi puta u Republici Hrvatskoj. Novi pristup predviđen je komplementarnim aktivnostima u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima (u nastavku teksta: Program) koji se financira iz operativnih programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020. te „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014.-2020. Programom su gradovi Beli Manastir, Benkovac, Knin, Petrinja i Vukovar te općina Darda dobili priliku poboljšati svoju cjelokupnu gospodarsku sliku i povećati atraktivnost življenja svoga stanovništva.

MGIPU u okviru svoje nadležnosti ima i prostorno-planske poslove odnosno osiguranje sredstava za pomoć JLS za prostorno uređenje područja naseljenih Romima. Sukladno tome, svake se godine na poziciji MGIPU Državni proračun Republike Hrvatske, Aktivnost A 576199, Prostorno uređenje područja naseljenih Romima, kao trajna kategorija, osiguravaju sredstva za pomoć jedinicama lokalne samouprave (JLS) za prostorno uređenje područja naseljenih Romima u ukupnom iznosu od 100.000,00 kuna. Navedeni iznos je osiguran svake godine u proračunu, a sredstva se za prostorno uređenje područja naseljenih Romima dodjeljuju prema zahtjevima JLS. Pojedine općine mogu zatražiti sredstva za svoje potrebe iz područja prostornog uređenja, a to mogu biti određene radnje vezane za izradu prostorno-planske dokumentacije, ali i druge radnje iz područja prostornog uređenja. U pogledu izrade i eventualne izmjene i dopune postojećih prostornih planova JLS za lokacije naseljene Romima MGIPU napominje kako je prihvaćanje inicijative za donošenje prostornih planova odnosno izmjena i dopuna prostornih planova kao i odluka hoće li se prostorni plan usvojiti isključivo u nadležnosti predstavničkog tijela JLS, a sam postupak je propisan odredbama Zakona o prostornom uređenju. Do kraja 2017. godine prikupljeni su podaci kako je u 9 županija za 60 lokacija naseljenih Romima izrađeno ukupno 59 prostornih planova (3 GUP, 71 PPUG/PPUO, 19 UDU/DPU) koji su na snazi, a u 4 županije je 7 prostornih planova u fazi donošenja (1 GUP, 4 PPUG/PPUO, 2 UPU/DPU).

MGIPU je, u dogovoru s JLS i nadležnim upravnim tijelima, tijekom razdoblja 2013.-2016. godine pružilo financijsku pomoć romskoj populaciji u ozakonjenju njihovih nezakonito izgrađenih zgrada, na način da su osigurana sredstva te pripremljeni i provedeni otvoreni postupci javne nabave za izradu geodetskih i arhitektonskih snimaka izvedenog stanja, kao financijski zahtjevnih, a obaveznih dijelova zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju. Navedene aktivnosti MGIPU je financiralo u 100-postotnom iznosu, uz uvjet da su stambene zgrade manje od 400 m², a obuhvaćeno je ukupno 765 građevina tijekom 2015. i 2016. godine. Tijekom 2017. godine MGIPU je dodijelilo ukupni iznos od 385.997,88 kuna u svrhu ozakonjenja i uređenja romskih naselja i to: Koprivničko-križevačkoj županiji, Gradu Đurđevcu, u svrhu ozakonjenja 109 zgrada u romskom naselju Stiska, u iznosu od 138.782,43 kuna; Varaždinskoj županiji, Općini Cestica, u svrhu ozakonjenja 27 zgrada u romskom naselju Gornje Vratno, u iznosu od 80.301,28 kuna; Varaždinskoj županiji, Općini Petrijanec, u svrhu ozakonjenja 62 zgrade u romskom naselju Donje Vratno, u iznosu od 166.914,17 kuna.

U odnosu na navedene podatke, za procjenu uspješnosti provedbe ozakonjenja, potrebno je u predstojećem razdoblju 2018.-2020. pratiti okončanje postupaka ozakonjenja zgrada za koje je MGIPU financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju.

U kontekstu stanovanja, osobito je važan razvoj integriranog pristupa regeneraciji depriviranih područja, prvi puta u kontekstu Republike Hrvatske. Programom su gradovi Beli Manastir, Benkovac, Knin, Petrinja i Vukovar te općina Darda dobili priliku poboljšati svoju cjelokupnu gospodarsku sliku te povećati atraktivnost življenja svoga stanovništva. Odlukom

o pilot područjima za provedbu Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) kao upravljačkog tijela za pripremu i provedbu Programa.. Kriteriji postupka odabira pilot područja bili su indeks višestruke deprivacije, veličina grada prema broju stanovnika (10.000 do 35.000 stanovnika), te stanje okupiranosti u tijeku agresije na Republiku Hrvatsku. Pri tom je poštivana i obveza da jedno od pilot područja karakterizira značajan udio pripadnika romske nacionalne manjine i stoga je pilot područje grada Belog Manastira prošireno na općinu Darda zbog značajnog udjela romskog stanovništva, gotovo 10 % ukupnog stanovništva općine, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine.

Nakon izrade i prihvaćanja intervjencijskih planova početkom 2017. godine i potpisivanja sporazuma o njihovoj provedbi, MRRFEU je u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima sklopilo 20. prosinca 2017. ugovor s Općinom Darda za projekt „Dovršetak gradnje Kulturnog centra Roma Baranje“ u iznosu od 923.130,91 kuna bespovratnih sredstava. Navedenim projektom planira se osigurati prostor za društvene, kao i kulturne aktivnosti pripadnika romske nacionalne manjine, a kako bi se isti okupljali i njegovali svoje običaje i kulturu. Uz to, Općina Darda izvještava o izradi geodetskih projekata i projektne dokumentacije za izgradnju 47 obiteljskih kuća te investicijske studija izvodljivosti za romsko naselje u Dardi. Za izgradnju 87 obiteljskih kuća u romskom naselju u Dardi napravljeni su glavni projekti te su izdane građevinske dozvole za 47 obiteljskih kuća 2017. godine (očekuje se i za 18 obiteljskih kuća 2018. godine), za ukupno oko 270 korisnika.

Na području **uključivanja u društveni i politički život**, Ministarstvo uprave za 2017. godinu navodi kako je temeljem odredbi Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, broj 144/12 i 121/16), prije održavanja lokalnih izbora u svibnju 2017. godine, utvrdio točan broj članova predstavničkih tijela jedinica samouprave koji se biraju iz reda pripadnika nacionalnih manjina te je, postupajući sukladno odredbi članka 104. stavka 3. Zakona, navedene podatke javno objavilo na svojim internetskim stranicama. Na taj su način, prije održavanja lokalnih izbora, sva nadležna državna tijela i tijela jedinica samouprave te zainteresirana javnost bili upoznati s podacima o broju članova predstavničkog tijela koji se bira iz reda pripadnika nacionalnih manjina u svakoj jedinici samouprave. Na tim je izborima, pripadnicima romske nacionalne manjine, temeljem Zakona, bilo zajamčeno pravo na izbor ukupno 13 članova predstavničkih tijela, u ukupno 11 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pravo na izbor po jednog člana u predstavničkim tijelima Općine Petrijanec, Kotoriba i Podturen iz reda pripadnika romske nacionalne manjine nije bilo ostvareno na redovnim lokalnim izborima, te su u navedenim općinama raspisani dopunski izbori za članove općinskih vijeća iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Člana predsjedničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su pripadnici romske nacionalne manjine u općinama Petrijanec i Podturen, dok dopunski izbori u Općini Kotoriba nisu održani iz razloga što nadležno izborno povjerenstvo nije zaprimilo niti jedan prijedlog kandidacijske liste te stoga u toj jedinici zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkom tijelu nije ostvarena.

Nadalje, pripadnici romske nacionalne manjine, na lokalnim izborima 2017. godine, sukladno Zakonu, imali su pravo predložiti i izabrati kandidate za 2 zamjenika općinskih načelnika, u 2 općine, Orehovica i Pribislavec te su isti u tim općinama i izabrani, čime je zastupljenost pripadnika romske nacionalne manjine u izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave u potpunosti ostvarena.

Kajem 2017. godine, od ukupnog broja izabраниh vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, u Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina pri Ministarstvu uprave upisano je 27 vijeća i 7 predstavnika romske nacionalne manjine.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je počeo s provedbom projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“, realiziranog u okviru programa IPA 2012 te je 31. ožujka 2016. godine organizirao uvodnu konferenciju u prostorijama Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj, Kući Europe. Projekt je provodio konzorcij kojeg čine WYG savjetovanje d.o.o. i Teched savjetodavne usluge d.o.o. Opći je cilj projekta osigurati cjelovito i učinkovito ostvarivanje ljudskih prava te poboljšanje aktivnog i potpunog sudjelovanja nacionalnih manjina u gospodarskom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, uz očuvanje njihova vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Projekt je proveden od 1. veljače 2016. do 1. kolovoza 2017. godine. Svrha projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ je osigurati preduvjete za aktivnu participaciju vijeća nacionalnih manjina u provedbi praćenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i u razvoju vlastitih lokalnih zajednica na području Republike Hrvatske.

U okviru aktivnosti projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“, realiziranog u okviru programa IPA 2012, provedeno je opsežno istraživanje tzv. GAP analiza (ili analiza jaza) kapaciteta i potreba vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz perspektive samih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te predstavnika organizacija civilnog društva. Rezultati istraživanja objedinjeni su u publikaciji „Finalna sinteza rezultata integrirane GAP analize“ Dostupno na stranicama Ureda:

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Rezultai%20Gap%20analize.pdf>. a profil vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine utemeljen je na statistički značajnim razlikama i odstupanjima vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine u poduzorku ukupno anketiranih. U istraživanju je sudjelovalo ukupno 356 ispitanika (91 predstavnik nacionalnih manjina), 152 vijeća nacionalnih manjina, 64 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i 49 udruga, LAG-ova i ostalih organizacija uključenih u lokalni razvoj i/ili prava nacionalnih manjina. Od 243 vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, u istraživanju je sudjelovalo 19 vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine.

Romska nacionalna manjina je treća po brojnosti vijeća i predstavnika, no žene su razmjerno slabo zastupljene. Najveći udio ispitanika mladih dobnih skupina utvrđen je u vijećima i među predstavnicima romske nacionalne manjine (do 30 godina – 16%), ali unutar njih se također utvrdilo najveći udio osoba niže stručne spreme (47%). Također, u prosjeku su manje formalno opremljena i osposobljena za obavljanje savjetodavne funkcije. Između ostaloga, socijalna okolina u najvećoj mjeri otežava provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (UZPNM) po mišljenju vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, a oni u manjoj mjeri potvrđuju prihvaćenost vijeća i predstavnika od svoje jedinice samouprave. S druge strane, doprinosi eksternih aktera (ostale neprofitne organizacije i organizacije civilnog društva, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Pučki pravobranitelj te međunarodne organizacije) najvećom ocjenom ocjenjuju pripadnici romske nacionalne manjine. Pripadnici romske nacionalne manjine u znatno manjoj mjeri koriste računala i elektroničku poštu za potrebe obavljanja poslovanja vijeća i predstavnika, a k tome u najmanjoj mjeri raspoložuju službenim računalima i naknadom za troškove. Pokazalo se da je razina njihove osposobljenosti statistički značajan prediktor za

obavljanje savjetodavne funkcije za aktivnost i učinkovitost vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine. Dakle što je viša razina formalne osposobljenosti vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, razmjerno su aktivnija i učinkovitija pri obavljanju savjetodavne funkcije. Valja imati na umu da je i potvrđena teza po kojoj za učinkovitu provedbu i primjenu UZPNM-a nije dovoljna samo formalna opremljenost i aktivnost vijeća i predstavnika, već i spremnost na suradnju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s nacionalnim manjinama i vijećima i predstavnicima.

Opažena potkapacitiranost romskih vijeća i predstavnika predstavlja osnovu u artikuliranju manjinske agende koja treba povesti više brige u prevladavanju uočenih poteškoća te potaknuti izgradnju mehanizama povezanih s podizanjem savjetodavnih kapaciteta pojedinim vijećima i predstavnicima.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izvještavaju o dobroj suradnji s vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine (financiranje rada vijeća i predstavnika: Belišće – 46.000,00 kuna, Rijeka - 40.211,54 kuna). Česte su potpore nacionalnim i lokalnim obilježavanjima značajnih datuma, kao što su Svjetski dan Roma (Belišće, 14.000,00 kuna, Vukovarsko-srijemska županija), Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu/Samudaripen (Belišće, 3.200,00 kuna), Svjetski dan Roma (Bjelovarsko-bilogorska županija), Đurđevdana (Rijeka) ili lokalne aktivnosti podizanja svijesti o kulturi romske zajednice i čuvanju njene baštine (Koprivnica, 10.000,00 kuna), sufinanciranje dijela troškova za organizaciju otkrivanja spomen obilježja Roma Bajaša (Međimurska županija).

Brodsko-posavska županija ističe kako je u sklopu provedbe mjere *Suradnja s vijećima nacionalnih manjina i organizacijama civilnog društva romske nacionalne manjine*, usvojen Akcijski plan za Rome za razdoblje 2017.-2020. Grada Slavenskog Broda. Akcijski plan predstavlja temeljni planski dokument provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma na području Slavenskog Broda. Ciljevi i mjere Plana usmjerene su prema najvažnijim područjima za uključivanje Roma u ovom gradu, a s ciljem dugoročnog poboljšanja položaja građana romske nacionalnosti. Iako izvješće navodi kako je zadnje tri godina znatno porastao broj registriranih udruga koje okupljaju pripadnike romske nacionalne manjine, osnovni problem kod djelovanja ovih udruga predstavlja izostanak njihove međusobne suradnje i komunikacije iako su osnovani s ciljem pomoći istoj populaciji. Isto tako evidentno je nesnalaženje udruga prilikom prijave na natječaj (loše napisani projekti, nepotpuna dokumentacija) te netransparentno trošenje odobrenih sredstava.

Za potvrdu slabijih kapaciteta romskih vijeća i predstavnika na lokalnoj razini indikativna je i informacija o njihovom financiranju, prema nepotvrđenim informacijama samih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2017. godinu. Tako su općine planirale ukupno 76.669,59 kuna, a utrošeno je 40.299,96 kuna, odnosno 52,56 %; gradovi su alocirali 409.650,54 kuna, a utrošeno je 269.440,33 kuna, odnosno 65,77 %. S druge strane, vrlo visok postotak iskorištenosti vidljiv je na županijskoj razini, pri čemu su županije planirale 641.765,50 kuna, a utrošeno je 651.723,40 kuna (101,55%). Grad Zagreb je planirao 820.352,00 kuna, dok je utrošeno 812.161,69 kuna.

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine.

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (Narodne novine, broj 44/16 i 37/17), u svrhu praćenja provedbe cjelokupnog operativnog dijela NSUR-e.

Predsjednik Povjerenstva je jedan od potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi Povjerenstva su iz reda predstavnika nadležnih državnih tijela (10 članova) i predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (10 članova). Zadaće Povjerenstva su: sustavno praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma; predlaganje mjera za unaprjeđenje provođenja Strategije i Akcijskog plana; izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja i izvješća, te smjernica u vezi s provedbom Strategije; predlaganje izmjena i dopuna Strategije; praćenje rasporeda i utroška sredstava za provođenje Strategije za koju se sredstva izdvajaju iz državnog proračuna; raspodjeljivanje financijskih sredstava za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 26. listopada 2017. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednice i zamjenika predsjednice, te članova i zamjenika članova Povjerenstva (Narodne novine, broj 109/17).

Tijekom 2017. godine održane su dvije sjednice Povjerenstva te jedna sjednica Radne skupine Povjerenstva. Povjerenstvo je na svojoj 1. sjednici održanoj 23. studenoga 2017. godine usvojilo Poslovnik o radu Povjerenstva, osnovalo Radnu skupinu Povjerenstva, usvojilo Zaključak o Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za romsku nacionalnu manjinu te razmatralo i prihvatilo nacrt Izvješća o provedbi Akcijskog plana za provedbu NSUR za 2015. godinu. Na drugoj sjednici Povjerenstva održanoj 15. prosinca 2017. godine, isto se suglasilo se s prijedlogom Radne skupine Povjerenstva, da se s pozicije Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (A513030 Programi za Rome) dodijele financijska sredstva za pomoć romskoj nacionalnoj manjini u iznosu od 338.000,00 kuna.

Tradicijska kultura

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je temeljem javnog poziva za dodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma u 2017. godini, rasporedio financijska sredstva u ukupnom iznosu od 60.000,00 kuna, za četiri programa udruga i kulturno umjetničkih društava romske nacionalne manjine kako slijedi:

- 1) Udruga Roma Istre – Pula, Pula 15.000,00 kuna;
- 2) Romsko kulturno umjetničko društvo „Tradicija“ Sisak 15.000,00 kuna;
- 3) Romsko kulturno-umjetničko društvo „Romska duša“ Zagreb 15.000,00 kuna i
- 4) Udruga Romski kulturni centar, Sisak u iznosu od 15.000,00 kuna.

Projekti

IPA 2012 „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“

S obzirom na nalaze vanjske evaluacije Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (NSUR), prezentirane 2015. godine, koji su, između ostalog, pokazali da unatoč pozornosti koja se u NSUR-a i pratećem Akcijskom planu

posvećuje pitanjima praćenja i evaluacije, ne postoji sveobuhvatan sustav prikupljanja podataka o provedbi planiranih mjera i ostvarivanju strateških ciljeva. U praktičnom smislu to znači da je zbog nedostatka polaznih vrijednosti onemogućeno zaključivanje, kako o eventualno postignutom napretku tako i o konačnom učinku provedenih mjera na život tj. uključivanje romske zajednice. Sukladno navedenom, evaluacijsko izvješće u preporukama ističe potrebu definiranja polaznih (baznih) podataka prema kojima će biti moguće donositi zaključke vezano uz razinu dosegnutih ciljeva definiranih kako provedbenim, tako i strateškim dokumentom, kao i izgradnju kapaciteta za praćenje i evaluaciju putem edukacije relevantnih dionika s posebnim naglaskom na izgradnju kapaciteta pripadnika romske nacionalne manjine (tj. vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine te pripadnika romskog civilnog društva). Uz to, državna tijela i javne ustanove uglavnom ne prikupljaju podatke razvrstane po etničkoj pripadnosti (Zakon o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12)) te je stoga i definiranje polaznih podataka opterećeno nizom poteškoća. Postojeći podaci iz administrativnih izvora nisu objedinjeni niti lako dostupni, kao ni podaci iz dosadašnjih istraživanja u Hrvatskoj, što dovodi do toga da su isti samo djelomično iskoristivi u kontekstu postavljanja polaznih vrijednosti javno-političkih dokumenata ili pak potpuno neiskoristivi. Tome treba dodati i poteškoće u definiranju opsega romske populacije u Republici Hrvatskoj. Sukladno navedenom, potreba definiranja polaznih vrijednosti putem istraživanja koje će, uvažavanjem istraživačkih etičkih standarda, nadići poteškoće u prikupljanju etnički disagregiranih podataka s kojima se susreću administrativna tijela, kao i aktivnosti edukacije i praćenja koje trebaju uslijediti nakon istog, a koje su planirane ovim projektom nameću se kao logičan preduvjet učinkovite javne politike usmjerene unapređenju položaja romske nacionalne manjine na području Republike Hrvatske.

Stoga je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (ULJPPNM) tijekom 2016 godine, u okviru treće komponente, u suradnji s nadležnim tijelima (MRRFEU i SAFU) priredio projektnu dokumentaciju te ugovorio provedbu potrebnih istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, kao i aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe NSUR-a i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeti za integraciju Roma na lokalnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini.

Provedba projekta „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“, koji za ULJPPNM provode ugovaratelji ECORYS HRVATSKA d.o.o. i Centar za mirovne studije, započela je 01. veljače 2017. godine IPA 2012 . Provedbeno razdoblje projekta je 18 mjeseci. Ugovorena vrijednost projekta je 679.278,35 eura, od čega su 85 % sredstva EU, a 10% nacionalno sufinanciranje iz sredstava ULJPPNM-a (ukupno: 67.927,84 eura).

Uvodna konferencija projekta održana je u Zagrebu, 15. ožujka 2017. godine na kojoj su prezentirani ciljevi, svrha i glavne aktivnosti u sklopu projekta.

U okviru projekta provodile su se sljedeće aktivnosti:

- Istraživanje baznih podataka za praćenje NSUR -a i pratećeg Akcijskog plana, koje se odvijalo u dvije faze (predistraživanje i istraživanje).

- Ciljevi predistraživanja bili su: utvrditi lokacije na teritoriju Republike Hrvatske na kojima živi 30 i više pripadnika romske nacionalne manjine (metode koje su se koristile bile su eksterna (ekspertna) identifikacija – podaci iz Popisa stanovništva, i ostale literature, istraživanja, UNDP atlas i sl.) i interna identifikacija (ključne romske figure procjenjivale su

tko su Romi, gdje i koliko ih ima u tri kruga konzultacija); opisati stanovništvo u svakoj zajednici (lokacija, broj romskih kućanstava, jezik, imena ključnih osoba u zajednici i sl.); opisati zajednice (udaljenost od javnih usluga – bolnica, škola, vrtića i sl., komunalna infrastruktura, prometna povezanost); prikupiti podatke za uzorkovanje u istraživanju (gdje i koliko Roma uključiti u anketno istraživanje kako bi uzorak bio reprezentativan). Predistraživanje je provedeno od 25. svibnja do 10. lipnja 2017. godine.

- Metode istraživanja korištene u predistraživanju bile su popunjavanje predložaka za mapiranje, što je uključivalo razgovore s ključnim osobama u romskim zajednicama (3 osobe po zajednici) i promatranje (opažanje vidljivih karakteristika lokaliteta poput prometne povezanosti, ekoloških problema i sl. Nadalje, provedeni su intervjui sa 67 ključnih osoba u romskim zajednicama. Predistraživanjem je identificirano i mapirano ukupno 134 lokaliteta u 15 županija Republike Hrvatske na kojima živi više od 30 pripadnika romske nacionalne manjine, a mapiranjem je utvrđeno da na tih 134 lokaliteta živi ukupno 24.524 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine u ukupno 4.599 kućanstava. Također, identificirana su 4 tipa romskih naselja – koncentrirano samostalno naselje, koncentrirano rubno naselje, koncentrirano naselje unutar grada ili sela i disperzirani lokalitet.

- Istraživanje se provodilo sa sljedećim ciljevima: definirati polazne vrijednosti za mjerenje učinka NSUR-a i pripadajućeg Akcijskog plana na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; utvrditi glavne probleme romskog stanovništva na pojedinim lokacijama; definirati potrebe romskih zajednica, kao i prepreke uključivanju romske nacionalne manjine u na lokalnoj, odnosno regionalnog i nacionalnoj razini. U istraživanju su korištene sljedeće metode: anketiranje romskog stanovništva u zajednicama na reprezentativnom uzorku u svim zajednicama u kojima žive, 1.550 romskih kućanstava; intervjui s predstavnicima relevantnih institucija na razini lokalne i regionalne samouprave (141 osoba intervjuirana); fokus grupe s predstavnicima jedinica regionalne samouprave i drugih relevantnih institucija (policije, centara za socijalnu skrb, HZJZ i sl. (73 osobe). Istraživanje je provedeno u razdoblju od 23. listopada do 12. studenoga 2017. godine.

Rezultati istraživanja su dostupni na sljedećoj poveznici:

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Uklju%C4%8Divanje%20Roma%20u%20hrvatsko%20dru%C5%A1tvo%20-%20istra%C5%BEivanje%20baznih%20podataka.pdf>

- Nacionalna (u Zagrebu) i regionalne (u Primorsko-goranskoj, Osječko-baranjskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji) prezentacije rezultata istraživanja (u 2018. godini).
- Razvoj efikasnog web baziranog seta „on-line alata“ za praćenje provedbe NSUR-a i pratećeg Akcijskog plana. Aktivnosti su započele u 2017. godini, a testiranje i stavljanje u funkciju web-sučelja očekuje se do kraja provedbe projekta (srpanj 2018. godine)
- Testiranje razine funkcionalnosti uspostavljenih web-baziranih „on line alata“ za praćenje (tijekom 2018. godine).
- Regionalne fokusirane grupe – s ciljem definiranja regionalnih/lokalnih prioriteta implementacijskih mjera, u Primorsko-goranskoj, Osječko-baranjskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji (provedba tijekom 2018. godine).
- Treninzi za zaposlenike tijela regionalne/lokalne samouprave i državne uprave te romske aktiviste (zadužene za izvještavanje o provedbi NSUR-a) o upotrebi web baziranih „on-line alata“ (tijekom lipnja-srpnja 2018. godine).

Publikacija rezultata istraživanja i publikacija priručnika za korištenje web-sučelja do kraja provedbe projekta (srpanj 2018. godine).

Nacionalna platforma za Rome „Živjeti jednakost“

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (ULJPPNM) je krajem 2015. godine prijavio prijedlog projekta na ograničeni poziv JUST/2015/RDIS/AG/NRP2 Glavne uprave za pravosuđe i potrošače Europske komisije pod nazivom Nacionalna platforma za Rome „Živjeti jednakost“. Po završetku evaluacijskog procesa od strane nadležne Glavne uprave za pravosuđe i potrošače, ULJPPNM je, kao nositelj projekta, ostvario izravnu dodjelu sredstava u iznosu od 68.635,00 eura (od čega je iznos sredstava Europske unije iznosio 54.605,00 eura). Ured je projekt provodio od svibnja 2016. do svibnja 2017. godine.

Uvodna konferencija projekta održana je 12. srpnja 2016. godine u velikoj dvorani MZO, u organizaciji ULJPPNM-a. Nacionalna platforma usko je vezana uz provedbu NSUR-e, i zamišljena je kao prostor za dijalog svih dionika provedbe navedenog strateškog dokumenta, kao i provedbenog Akcijskog plana. Cilj Platforme je omogućiti dijeljenje primjera dobrih praksi na lokalnoj, nacionalnoj, ali i europskoj razini kad je riječ o provedbi politika usmjerenih na sveobuhvatnu integraciju pripadnika romske populacije, s naglaskom na neposrednim iskustvima samih Roma, posebice romske mladeži i žena. S tim u vezi uvodnoj konferenciji projekta prisustvovao je značajan broj predstavnika tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i predstavnika romske zajednice u vidu članova vijeća romske nacionalne manjine i predstavnika romskog i pro-romskog civilnog društva.

U 2017 godini u okviru projekta održane su fokusirana rasprava za mlade i žene u suradnji s organizacijama civilnog društva, 3. i 4. veljače 2017. godine u Zagrebu te 4. travnja 2017. godine završna konferencija projekta. Na završnoj konferenciji izloženi su dugoročni i kratkoročni prioriteti po pojedinom strateškom području kako su ih definirali sudionici regionalnih i lokalnih događanja, te mladi Romi i Romkinje. Izrađeno je 16 regionalnih i lokalnih projektnih ideja zajedničkim radom kako pripadnika romske nacionalne manjine tako i drugih ključnih dionika (predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave, predstavnici razvojnih agencija, predstavnici civilnog sektora, predstavnici odgojnih i obrazovnih, socijalnih i zdravstvenih ustanova te dr.). Dio evidentiranih i nedovoljno znanih primjera dobre prakse predstavljen je u publikaciji pod nazivom *Pregled odabranih primjera dobre prakse: integracije pripadnika romske nacionalne manjine*. U aktivnostima je sudjelovalo ukupno 435 sudionika, od toga 154 pripadnika romske nacionalne manjine, među kojima 52 mladih i 45 žena pripadnica romske nacionalne manjine.

Ostale aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Pilot projekt „Izgradnja kapaciteta romskog civilnog društva i jačanja njegovog uključivanja u praćenje nacionalnih strategija za integraciju Roma“ (Capacity Building for Roma Civil Society and Strengthening its Involvement in the Monitoring of National Roma Integration Strategies) provodi se od ožujka 2017. godine do prosinca 2018. godine, uz sudjelovanje približno 90 udruga iz 27 država članica Europske unije i financiranje Europske komisije. Cilj projekta je doprinijeti jačanju mehanizama praćenja (monitoringa) provedbe nacionalnih strategija za integraciju Roma kroz sustavno praćenje od strane civilnog društva. Dodana vrijednost takvog praćenja je u neovisnom statusu i terenskom iskustvu udruga koje sudjeluju. Pri tome se očekuje razvijanje kapaciteta čimbenika iz civilnog društva za praćenje

politika i potpora pripremi visokokvalitetnih, cjelovitih godišnjih izvješća o praćenju. Nažalost, nakon prvog poziva udrugama za sudjelovanje, u svibnju 2017. godine nije zaprimljena niti jedna valjana prijava iz Republike Hrvatske, a u drugom krugu je za provedbu u Republici Hrvatskoj izabrana Udruga mladih Roma „Romska budućnost“ iz Rijeke. S obzirom na potrebu daljnjeg jačanja kapaciteta civilnog društva u Republici Hrvatskoj i njihovog umrežavanja unutar Europske unije, predstavnici ULJPPNM-a pružaju potporu provedbi projekta, kako na razini Europske unije, primjerice unutar mreže Nacionalnih kontakt točaka za Rome, tako i u Republici Hrvatskoj.

Ad-hoc Odbor stručnjaka Vijeća Europe o pitanjima Roma

Nakon 12. sjednice Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe (CAHROM), održane u studenom 2016. godine, kada je ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina velikom većinom ponovno izabran za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe osnovan je 2011. godine, odgovoran je Odboru Ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i paneuropske udruge romskog civilnog društva.

Tijekom 2017. godine počele su i pripreme za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem ministara Vijeća Europe (svibanj – listopad 2018. godine). Očekuje se kako će Republika Hrvatska i tijekom tog predsjedanja osobitu pozornost posvetiti položaju nacionalnih manjina, manjinskim i regionalnim jezicima kao i pitanju integracije pripadnika romske nacionalne manjine.

Proces izrade Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2018. do 2020.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina krajem 2014. godine naručio je vanjsku evaluaciju Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pratećeg Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine. Rezultati vanjske evaluacije prezentirani su na verifikacijskoj radionici u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i UNDP-a 2015. godine te na 7. sjednici Radne skupine Povjerenstva za uključivanje Roma, kao i na 7. sjednici Povjerenstva za uključivanje Roma.

Ključni nalazi vanjske evaluacije su sljedeći: analiza nositelja mjera provedbenog dokumenta pokazala je da je za 61,11% mjera odgovoran ili Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ili pak jedinice lokalne (regionalne) samouprave. Štoviše, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je kao nositelj naznačen za 44 od ukupno 128 mjera, a jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave kao nositelji 38 mjera. Također, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine navedeni su kao ključni akteri u 38 mjera (prema Friedman , Horvat, 2015.).

Nadalje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinativno je tijelo čije nadležnosti uključuju praćenje provedbe dokumenata te izvještavanje o provedbi, kao i

aktivnosti vezane uz osvještavanje šire i stručne javnosti o poteškoćama u provedbi planiranih mjera i općenito o stanju ljudskih prava pripadnika romske nacionalne manjine, a da ni u kom slučaju nije nadležan za npr. gradnju infrastrukture u naseljima (u strateškom dokumentu Ured je također definiran kao koordinativno tijelo, a njegove aktivnosti, pored koordinativnih uključuju i provođenje evaluacija i revizija kao i iniciranje te „poticanje relevantnih tijela na provedbu mjera“, „održavanje partnerskog odnosa s romskom i međunarodnom zajednicom“ (Nacionalna strategija za uključivanje Roma, Vlada Republike Hrvatske, 2012:128).

Pored toga, jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave koje su imenovane nadležnima u provedbi pojedinih mjera nisu osigurana sredstva s kojima bi navedene mjere zaista i provodili već se predmnijevalo da će dodijeljene mjere biti financirane sredstvima lokalnih ili regionalnih samouprava. Navedeno u kontekstu provedbe i kapaciteta lokalnih i regionalnih samouprava, uglavnom znači da je pojedina lokalna ili regionalna zajednica u najboljem slučaju trebala birati hoće li npr. u tekućoj financijskoj godini financirati sanaciju infrastrukture u centru grada ili naselja ili infrastrukturu u prostorno odvojenom dijelu grada ili naselja kojeg nastanjuje relativno mali broj pretežito romskog stanovništva.

Uz navedeno, analiza je pokazala da su ciljevi NSUR-a, gotovo bez rezerve preneseni u Akcijski plan te da provedbenim dokumentom nisu definirani niti prioriteti na razini strateških područja niti prioriteti unutar pojedinog strateškog područja. Ovakav način planiranja doveo je do toga da je nemoguće učiniti distinkciju između kratkoročnih i dugoročnih ciljeva u kontekstu integracije pripadnika romske nacionalne manjine.

Pored nalaza vezanih uz odgovornost za provedbu i definiranja kratkoročnih i dugoročnih prioriteta, vanjska evaluacija je ukazala i na nemogućnost praćenja učinka Strategije kao i pripadajućeg Akcijskog plana. Drugim riječima, evaluacija je pokazala da zbog nepostojanja tzv. baznih podataka, ne postoji način da se objektivno ocijeni doprinosi li provedba mjera Akcijskog plana kvaliteti života pripadnika romske nacionalne manjine, i ukoliko da, u kojoj mjeri doprinosi.

Na temelju nalaza vanjske evaluacije pokrenuta je izrada prve nacrtne verzije AP NSUR-a uz financijsku pomoć Ureda UNICEF-a u Hrvatskoj. U procesu izrade prve nacrtne verzije održano je 5 fokus grupa prema prioritetnim područjima, a po provedbi navedenih aktivnosti izrađena je druga nacrtna verzija Akcijskog plana u kojoj su ugrađene preporuke o tome što je potrebno učiniti na razini tijela državne uprave dodane i preporuke prikupljene u regionalnim raspravama kao i aktivnostima za žene i mlade. Potom je održan sastanak s imenovanim predstavnicima tijela državne uprave i Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ vezano uz finaliziranje novog dokumenta temeljem prethodno dogovorenih prioriteta i načina izrade (ujednačavanja poglavlja, definiranja indikatora provedbe, usuglašavanja aktivnosti s ciljevima strateškog dokumenta itd.).

Tijelima državne uprave je, nakon održanog sastanka, distribuiran izrađeni materijal zajedno s detaljnim uputama o načinu izrade novog dokumenta te je od istih zatraženo finaliziranje dokumenta u području njihove nadležnosti. Dodatno je održana dvodnevna rasprava za žene i mlade iz romske i većinske populacije s ciljem definiranja prioriteta u zajedničkim aktivnostima (koje bi između ostalog trebale doprinijeti smanjivanju diskriminacije, jačanju socijalne kohezije i unapređenju integracije Roma. Prezentacija prioriteta definiranih na svim provedenim aktivnostima (fokus grupe s tijelima, regionalne

diskusije, aktivnosti za žene i mlade) održana je u okviru nacionalne konferencije u Zagrebu u okviru projekta *Nacionalna platforma za Rome „Živjeti jednakost“* (02.-03. veljače 2017. godine (84 sudionika)). Nastavno na donošenje Operativnog programa za nacionalne manjine od tijela državne uprave zatraženo je ugrađivanje mjera definiranih Operativnim programom u novi Akcijski plan.

Ocjena stanja

Iz svih navedenih podataka razvidan je daljnji napredak u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine kao i povećano financiranje iz Državnog proračuna. Provedba aktivnosti tijekom 2017. godine, utvrđenih NSUR-a, u području obrazovanja, zdravstvene zaštite, zapošljavanja, stanovanja, socijalne skrbi te reguliranja statusnih prava kao i uspješna provedba brojnih projekata na državnoj razini te projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini, doprinose daljnjoj integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama.

U području obrazovanja u 2017. godini zamjetan je povećan doseg pojedinih mjera kao što su broj primatelja stipendija i u srednjoškolskom i u visokoškolskom obrazovanju, polaznika programa opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje, kao i veća uključenost djece u aktivnosti kao što su produženi boravak, maturalna putovanja, školu u prirodi/ izvanučioničke nastave te smještaj u dom. I dalje najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, osobito četverogodišnjeg, uz promicanje nastavka i završetka školovanja.

U području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život, uz znatan pad evidentiranog broja nezaposlenih, bilježi se i povećanje broja osoba uključenih u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla), profesionalno informiranje i profesionalno savjetovanje učenika završnih razreda, poticanja zapošljavanja, gotovo 40% povećanja zapošljavanja na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja). Izazov su i nadalje poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog ili bajaškog rumunjskog jezika. I nadalje se bilježi razmjerno malen broj pripadnika romske nacionalne manjine u tijelima državne uprave i jedinicama lokalne i regionalne samouprave.

Romi koji imaju građanski status u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu na isti način i pod istim uvjetima kao i svi drugi građani Republike Hrvatske. Uvažavajući kulturne, jezične i socijalne specifičnosti romske nacionalne manjine, koje utječu na njihovo korištenje zdravstvene službe, kontinuirano se pristupa aktivnoj prevenciji bolesti u romskoj populaciji prema zdravstvenim prioritetima i mogućnostima. Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave putem svojih zavoda za javno zdravstvo, uz

suradnju sanitarne inspekcije i jedinica lokalne samouprave, poduzimaju mnogobrojne mjere za poboljšanje kvalitete života i zdravstvene zaštite romske populacije, a posebno djece. Županijski zavodi za javno zdravstvo su zdravstvene ustanove koje na području županije obavljaju javno-zdravstvenu djelatnost, a ona obuhvaća epidemiologiju karantenskih i drugih zaraznih bolesti, epidemiologiju kroničnih nezaraznih bolesti, osiguranje zdravstveno ispravne vode, namirnica i zraka, imunizaciju, sanitaciju, zdravstvenu statistiku i zdravstveno prosvjeđivanje. I nadalje se provode i planiraju aktivnosti na operativnim provedbenim razinama u kontekstu međuresorne suradnje sustava zdravstva s drugim sustavima koje bi omogućile dobivanje određenog seta pokazatelja zdravstvenog stanja Roma preklapanjem postojećih podataka u sustavima. Ministarstvo zdravstva je više puta naglašavalo nedostatak zdravstveno–statističkih pokazatelja za praćenje ishoda prema nacionalnoj pripadnosti kojima bi se omogućilo praćenje zdravlja i zdravstvene zaštite Roma. Svjesni te činjenice, Ministarstvo zdravstva priprema projekt zdravstvenih medijatora koji će se financirati iz sredstava Europskog socijalnog fonda. Zdravstveni medijatori biti će velika pomoć romskoj nacionalnoj manjini ali i zdravstvenim radnicima. Očekuje se kako će se uspostavljanjem zdravstvenih medijatora značajno poboljšati informiranost romske nacionalne manjine o njihovim pravima iz zdravstvenog osiguranja i kvalitetnijem pristupu zdravstvenoj zaštiti.

U području prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša valja istaknuti dva primjera, gdje je zabilježen veliki iskorak u odnosu na prijašnja razdoblja. Prvi se odnosi na ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, gdje je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) osiguralo financiranje izrade geodetskih i arhitektonskih snimaka izvedenog stanja, kao financijski zahtjevnih, a obaveznih dijelova zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju. Za procjenu uspješnosti provedbe ozakonjenja, potrebno je u predstojećem razdoblju 2018.-2020. pratiti okončanje postupaka ozakonjenja zgrada za koje je MGIPU financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju. U kontekstu stanovanja, osobito je važan razvoj integriranog pristupa regeneraciji depriviranih područja, prvi puta u kontekstu Republike Hrvatske, pri čemu su jedinice lokalne samouprave dobile priliku poboljšati svoju cjelokupnu gospodarsku sliku te povećati atraktivnost življenja svoga stanovništva. Nakon izrade i prihvaćanja intervjenskih planova početkom 2017. godine i potpisivanja sporazuma o njihovoj provedbi, u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima dovršavala se gradnja Kulturnog centra Roma Baranje“, Općina Darda izvještava o izradi projektne dokumentacije za izgradnju 87 obiteljskih kuća u romskom naselju u Dardi.

Zbog ponovljenih parlamentarnih izbora u 2016. godini Povjerenstvo za praćenje provedbe NSUR-a nije bilo konstituirano u 2016. godini. Na temelju članka 31. stavka 4. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (NN 150/1, 119/14 i 93/16) i točke III. stavka 1. Odluke o osnivanju Povjerenstva (Narodne novine, broj 44/16 i 37/17), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 26. listopada 2017. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednice i zamjenika predsjednice, te članova i zamjenika članova Povjerenstva (Narodne novine, broj 109/17). Predsjednica Povjerenstva je potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi i zamjenici članova Povjerenstva su: 10 predstavnika nadležnih tijela i 10 predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2017. godine održane su dvije sjednice Povjerenstva te jedna sjednica Radne skupine Povjerenstva.

Provedbom projekta „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je utvrdio sve lokacije na kojima živi 30 i više pripadnika romske nacionalne

manjine, s pripadajućim opisima stanovništva, zajednice i komunalne infrastrukture. Predistraživanjem je identificirano i mapirano ukupno 134 lokaliteta u 15 županija Republike Hrvatske na kojima živi više od 30 pripadnika romske nacionalne manjine, a mapiranjem je utvrđeno da na tih 134 lokaliteta živi ukupno 24.524 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine u ukupno 4.599 kućanstava. Ostvareni cilj istraživanja je bio definirati polazne vrijednosti za mjerenje učinka NSUR-a i pripadajućeg Akcijskog plana na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; utvrditi glavne probleme romskog stanovništva na pojedinim lokacijama; definirati potrebe romskih zajednica, kao i prepreke uključivanju romske nacionalne manjine u na lokalnoj, odnosno regionalnog i nacionalnoj razini. Time je znatno unaprijeđen i sustav praćenja i evaluacije provedbe Nacionalne strategije čime će se, između ostaloga, omogućiti i prikupljanje podataka o aktivnostima financiranim iz ESI fondova na svim razinama, kao i onima financiranih iz županijskih i lokalnih proračuna, a u konačnici i mjerenje učinka provedbe na dobrobit pripadnika romske nacionalne manjine.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u vezi s romskom zajednicom

U okviru provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romske nacionalne manjine te suzbijanja diskriminacije Roma. Sukladno Nacionalnom programu, a u suradnji s ostalim tijelima, policija je odgovorna za djelovanje u cilju provedbe sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima.

Tijekom 2017. godine nisu zabilježena sustavna nacionalno i raso motivirana nasilja nad Romima, nego se uglavnom radilo o verbalnom nasilničkom ponašanju mlađih osoba, često pod utjecajem alkohola, a zabilježena su i nasilnička ponašanja i među samim Romima.

Putem sredstava javnog priopćavanja, kao i na druge načine, Romi se potiču na prijavljivanje nacionalnog, rasnog i drugih oblika nasilja protiv njih, a svi se poznati slučajevi svakog nasilja evidentiraju, kriminalistički obrađuju i analitički prate.

Od 1. siječnja 2004. godine analitički se prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske nacionalne manjine (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju kvartalne analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera. Jednom godišnje o tome se obavještava Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Također, s ciljem dosljedne provedbe mjera, policija sukladno sigurnosnoj prosudbi i saznanjima u suradnji s drugim nadležnim tijelima (državnim odvjetništvima, sudovima i inspeksijskim službama) intenzivno i dosljedno planira i poduzima policijske mjere i radnje te odgovarajuće aktivnosti u svrhu efikasnog procesuiranja, kao i praćenja tijeka postupka do konačnog sankcioniranja počinitelja protupravnih radnji. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama i u suradnji sa romskom nacionalnom manjinom provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja. Policija provodi i ostale brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu

na razini jedinica lokalne samouprave itd. Također, što je posebice bitno, zajedno s Romima radi se i na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

U vezi počinjenja kaznenih djela i prekršaja na štetu Roma, unutar romske nacionalne manjine te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti, tijekom 2017. godine evidentirano je:

I. kaznenih djela:

- 71 kazneno djelo počinjeno od strane 35 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 79 osobe pripadnika romske nacionalne manjine;
- 154 kaznenih djela unutar romske nacionalne manjine (Romi nad Romima), pri čemu je 185 počinitelja pripadnika romske nacionalne manjine kaznena djela počinilo nad 193 oštećenika;
- 842 kaznena djela počinjena od strane ukupno 1.146 počinitelja pripadnika romske nacionalne manjine na štetu 658 osoba drugih nacionalnosti te na štetu 232 pravne osobe.

Za usporedbu, tijekom 2016. godine evidentirano je 78 kaznenih djela na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 155 kaznenih djela počinjenih unutar romske nacionalne manjine te 1.075 kaznenih djela počinjena od pripadnika romske nacionalne manjine prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

II. prekršaja:

- 53 prekršaja od strane 62 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 64 osoba romske;
- 440 prekršaja unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 692 počinitelja prekršaje počinilo nad 804 oštećenika;
- 1.571 prekršaja od strane ukupno 1.190 počinitelja romske nacionalne manjine na štetu 290 osoba drugih nacionalnosti.

Također za usporedbu, tijekom 2016. godine evidentiran je 17 prekršaj na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 441 prekršaja počinjenih unutar romske zajednice te 1.246 prekršaja počinjenih od pripadnika romske nacionalne manjine prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Na temelju svih relevantnih pokazatelja može se zaključiti da je stanje sigurnosti romske nacionalne manjine stabilno. Naime, kaznena i prekršajna problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada. Slijedom navedenog, smatramo da policija zadovoljavajuće poduzima zakonske mjere iz svoje nadležnosti u cilju osiguranja prava i sloboda nacionalnih manjina u skladu s odredbama Ustavnog zakona. U narednom razdoblju potrebno je nastaviti kontinuirano pratiti događaje i pojave s elementima nasilja u vezi pripadnika romske nacionalne manjine te nastaviti s provođenjem aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja i suzbijanja diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine.

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Prema Izvješću pučke pravobraniteljice za 2017. godinu, podaci o broju pritužbi po osnovama diskriminacije su sljedeći:

Osnova diskriminacije	Broj pritužbi	Postotak
Rasa, etnička pripadnost ili boja kože, nacionalno podrijetlo	47	17
Dob	33	11,9
Spol	18	6,5
Vjera	17	6,1
Društveni položaj	15	5,4
Obrazovanje	15	5,4
Političko ili drugo uvjerenje	12	4,3
Zdravstveno stanje	9	3,2
Invaliditet	8	2,9
Imovno stanje	5	1,8
Članstvo u sindikatu	4	1,4
Bračni ili obiteljski status	3	1,1
Spolna orijentacija	3	1,1
Jezik	1	0,4
Rodni identitet	1	0,4
Višestruka diskriminacija	47	17
Nema osnove po ZSD-u	39	14,1
Ukupno	277	100

U 47 pritužbi koje je Ured pučke pravobraniteljice zaprimio u 2017. godini, odnosno u 17 %, građani su se prituživali kako su diskriminirani na temelju rase ili etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla, što predstavlja znatno smanjenje zaprimljenih pritužbi po ovoj osnovi u odnosu na 2016. godinu kada ih je zaprimljeno 117 ili 30,2 %.

Diskriminacija i zločin iz mržnje

Dana 1. prosinca 2017. godine Vlada Republike Hrvatske je usvojila Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2022. godine

<https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti//Nacionalni%20plan%20za%20borbu%20protiv%20diskriminacije%20za%20razdoblje%20od%202017.%20do%202022..pdf>

te prateći Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2019. godine

<https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti//Akcijski%20plan%20za%20provedbu%20Nacionalnog%20plana%20za%20borbu%20protiv%20diskriminacije%20za%20razdoblje%20od%202017.%20do%202019.%20godine.pdf>

Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije strateški je dokument kojim Vlada Republike Hrvatske, na temelju analize stanja, postavlja prioritete, predlaže ciljeve te usmjerava svoje napore prema izgradnji cjelovitog sustava zaštite od diskriminacije u Republici Hrvatskoj za šestogodišnje razdoblje, dok je prateći Akcijski plan prateći operativni dokument kojim se utvrđuju konkretne mjere za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od prve 3 godine.

Nacionalni plan i prateći Akcijski plan imaju za cilj upotpuniti i ojačati već postojeći sustav suzbijanja diskriminacije i zaštite njenih žrtava koji je uspostavljen donošenjem Zakona o suzbijanju diskriminacije 2008. godine, kao temeljnog antidiskriminacijskog pravnog dokumenta u Republici Hrvatskoj.

Temeljem ocjene stanja i aktualnih trendova vezanih uz pojavu diskriminacije, u Nacionalnom planu je postavljeno ukupno 19 ciljeva usmjerenih na jačanje sustava zaštite od diskriminacije kroz 9 prioriteta područja, koja načelno slijede sistematizaciju područja primjene iz čl.8. Zakona o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, br. 85/08 i 112/12). Prioritetna područja su rad i zapošljavanje, obrazovanje, znanost i sport, socijalna skrb i obitelj, zdravstvena zaštita, uprava i pravosuđe, pristup stanovanju, javno informiranje i mediji, pristup dobrima i uslugama te antidiskriminacija i europski fondovi. 19 ciljeva iz Nacionalnog plana razrađuje se kroz ukupno 75 mjera.

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2017. godini, kao središnje tijelo za prikupljanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, od Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće statističke podatke o zločinu iz mržnje:

ZLOČIN IZ MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2017. <i>(uključuje i podatke za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz čl.325. Kaznenog zakona)</i>	
Broj evidentiranih slučajeva od strane Ministarstva unutarnjih poslova	25
Broj predmeta u kojima je postupalo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske <i>(uključuje predmete prenesene iz prethodnog razdoblja)</i>	32
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda	12

Tijekom 2017. godine, Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje održala je 4 sastanka u okviru kojih su razmatrane aktivnosti na području suzbijanja zločina iz mržnje te razmijenjeni statistički podaci. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa, prikupljenima sukladno Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, u 2017. godini policija je evidentirala 25 slučajeva zločina iz mržnje i javnog poticanja na nasilje i mržnju, od čega je 14 motivirano etničkom mržnjom. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske postupalo je u 32 predmeta, a sudovi su donijeli 12 pravomoćnih osuđujućih presuda vezanih uz zločin iz mržnje (porast broja pravomoćnih presuda za 70%).

S obzirom da su u Republici Hrvatskoj nacionalno ili etničko podrijetlo najčešći motivi zločina iz mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u Nacionalnom planu za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2022. godine odnosno pratećem Akcijskom planu predvidio nekoliko značajnih aktivnosti vezanih uz borbu protiv zločina iz mržnje. Pored okruglih stolova i kampanji usmjerenih na stručnu raspravu, senzibilizaciju javnosti te planiranje politike suzbijanja zločina iz mržnje, Ured je, u suradnji s Pravosudnom akademijom i Policijskom akademijom, predvidio organizaciju stručnih seminara o odredbama Kaznenog zakona vezano uz zločin iz mržnje i govor mržnje za suce, odvjetnike, državne odvjetnike, policiju i predstavnike organizacija civilnoga društva, posebno vezano uz zločin iz mržnje prema predstavnicima nacionalnih manjina.

Statistički podaci Ministarstva pravosuđa

U odnosu na kaznene predmete vezane za diskriminaciju i osnove diskriminacije po kojima se ti predmeti vode, u 2017. godini primljena su 4 nova predmeta, od kojih su se dva odnosila na nacionalno podrijetlo, dok se prošle godine od šest novih predmeta, jedan odnosio na etničku, a jedan na nacionalno podrijetlo. Pravomoćno su riješena ukupno dva predmeta, od kojih se jedan odnosio na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, dok su prošle godine pravomoćno riješena ukupno tri predmeta, od kojih su se dva odnosila na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla.

U odnosu na građanske predmete vezane za diskriminaciju i osnove diskriminacije po kojima se ti predmeti vode, u 2017. godini je primljeno ukupno 56 novih predmeta, od čega su se dva predmeta odnosila na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti, što skoro jednako kao i prošle godine kada je primljeno ukupno 53 predmeta od čega se jedan predmet odnosio na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti, a dva na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. Ukupno su pravomoćno riješena 43 predmeta, od čega se jedan odnosi na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti, a dva na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla, dok je prošle godine riješeno također 43 predmeta, od čega se jedan odnosio na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti, a 8 ih se odnosilo na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. U odnosu na riješene predmete koji se odnose na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla, u oba predmeta je odbijen tužbeni zahtjev, dok predmet koji se odnosi na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti nije meritorno riješen (riješen je na drugi način).

U prekršajnim predmetima vezanim za diskriminaciju i osnove diskriminacije po kojima se ti predmeti vode, u 2017. godini primljeno je ukupno 89 predmeta, manje nego prošle godine kada ih je primljeno 132. Od tog broja 5 predmeta se odnosilo na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je manje nego prošle godine kada ih je bilo 11. Broj novih predmeta vezanih za diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla je 39, što je također manje nego prošle godine kada ih je bilo 60. U 2017. godini ukupno je pravomoćno riješeno 117 predmeta, što je nešto više nego prošle godine kada ih je riješeno 103. Od toga, riješeno je 10 predmeta zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (na način da je doneseno 5 osuđujućih presuda – novčanih kazni, 4 oslobađajuće presude i 1 predmet nije meritorno riješen), što je slično kao i prošle godine kada je riješeno 9 predmeta zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (7 osuđujućih presuda, 1 oslobađajuća presuda i 1 predmet nije meritorno riješen). Riješena su 62 predmeta zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla (na način da je donesena 31 osuđujuća presuda – 30 novčanih kazni i 1 rad za opće dobro na slobodi, 22 oslobađajuće presude i 9 predmeta nije meritorno riješeno), što je porast u odnosu na prošlu godinu kada je riješeno 45 predmeta (donesene su 23 osuđujuće presude, 16 oslobađajućih presuda i 7 predmeta je riješeno na drugi način, odnosno nije meritorno riješeno).

Ministarstvo pravosuđa, sukladno obvezama preuzetim iz Protokola za postupanje u slučaju zločina iz mržnje, popunjava Obrazac za statističko praćenje kaznenih djela vezano uz zločine iz mržnje kao i jedinstveni Obrazac za statističko praćenje prekršajnih djela posebno označenih uz motiv mržnje.

Iz prethodnog razdoblja ostala su neriješena 2 kaznena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju etničke pripadnosti, a nije primljen niti jedan takav predmet, dok je prethodne godine ostao neriješen 1 takav predmet, a primljena su 2. U 2017. godini nije bilo riješenih predmeta vezanih uz zločin iz mržnje na temelju etničke pripadnosti te su na kraju

godine ostala neriješena 2 takva predmeta, dok je prošle godine riješen 1 takav predmet (izrečena je oslobađajuća presuda), a na kraju 2016. godine ostala su 2 neriješena predmeta. Iz prethodnog razdoblja ostala su neriješena 3 predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju nacionalnog podrijetla, a primljeno je 12 takvih predmeta, što je više nego prošle godine kada su primljena 3 takva predmeta. Riješeno je ukupno 6 takvih predmeta (svih 6 osuđujućom presudom), što je malo više nego prošle godine kada su riješena 4 takva predmeta (također osuđujućom presudom) te je na kraju 2017. godine ostalo neriješeno 9 takvih predmeta, što je više nego prošle godine kada ih je ostalo 3. Trajanje postupka je u 4 predmeta bilo kraće od 12 mjeseci, a u 2 predmeta preko 12 mjeseci, dok je prošle godine postupak u 2 predmeta trajao kraće od 12 mjeseci, a u 2 predmeta preko 12 mjeseci.

U odnosu na prekršajna djela posebno označena uz motiv mržnje, u 2017. godini bilo je ukupno 9 takvih djela, što je više nego prošle godine kada ih je bilo 2. Odbačen je 1 optužni prijedlog, dok prošle godine nije bilo odbačenih optužnih prijedloga. Doneseno je 10 odbijajućih ili oslobađajućih presuda, što je više nego prošle godine kada ih je doneseno 3. Doneseno je 9 pravomoćnih presuda, što je više nego prošle godine kada ih je doneseno 2.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa u okviru redovnog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Statistički podaci Ministarstva unutarnjih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova izvješćuje da je tijekom 2017. godine zabilježeno ukupno 25 kaznenih djela kvalificiranih kao zločin iz mržnje. U odnosu na 2016. godinu kada je evidentirano 35 takvih kaznenih djela zaključuje se da je tijekom 2017. godine došlo do smanjenja broja kaznenih djela motiviranih mržnjom za 28,57%. Navedeno smanjenje proizlazi iz pokrenutih brojnih kaznenih postupaka i donesenih presuda protiv počinitelja ovakvih kaznenih djela iz prethodnog razdoblja, kao i drugih preventivnih aktivnosti usmjerenih na jačanje svijesti građana o štetnosti zločina iz mržnje te potrebu prijavljivanja takvih kaznenih djela. Vezano za razrješenost kaznenih djela motiviranih mržnjom potrebno je napomenuti kako je od navedenih 25 kaznenih djela uspješno razrješeno 20 kaznenih djela ili 80%, dok je tijekom 2016. godine od 38 kaznenih djela motiviranih mržnjom uspješno razrješeno 36 kaznenih djela ili 94,74%.

Ostale važnije aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u području suzbijanja diskriminacije

U 2017. godini u Republici Hrvatskoj su u suradnji Europske komisije, Centra za mirovne studije i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina provedena dva kruga praćenja Kodeksa postupanja u borbi protiv govora mržnje na internetu. Kodeks postupanja je akt sklopljen 31. svibnja 2016. godine između Europske komisije, s jedne strane, te IT tvrtki koje upravljaju najvažnijim svjetskim internetskim društvenim mrežama i platformama, a to su Facebook, Google, Twitter i Microsoft.

Njegova temeljna svrha jest u tome da su se navedene IT tvrtke javno obvezale da će u roku 24 sata pregledati većinu zaprimljenih prijava na govor mržnje te ukloniti, odnosno učiniti nedostupnim onaj sadržaj za koje ocijene da predstavlja javno poticanje na nasilje i mržnju u smislu Okvirne odluka Vijeća o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima (2008/913/PUP), pravila i standarda korištenja društvenih mreža samih IT tvrtki (tzv. community standards) ili nacionalnih zakona kojima se transponira navedena Okvirna odluka u domaće zakonodavstvo.

Prema podacima iz procesa praćenja provedbe Kodeksa postupanja koji se provodio u razdoblju od 20. svibnja do 5. lipnja 2017. godine, IT tvrtke su uklonile 33,6% prijavljenog sadržaja u roku 24 sata. Rezultati su predstavljeni na okruglom stolu pod nazivom „Provedba Kodeksa postupanja u borbi protiv govora mržnje na internetu“ koji je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao 14. srpnja 2017. godine u prostorijama Hrvatskog sabora.

Više informacija o događaju dostupno je na poveznici:

<https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/odrzan-okrugli-stol-provedba-kodeksa-postupanja-u-borbi-protiv-govora-mrznje-na-internetu-14-srpnja-2017-godine/738>

Prema podacima iz procesa praćenja provedbe Kodeksa postupanja koji se provodio u razdoblju od 6. studenog do 15. prosinca 2017. godine, IT tvrtke su uklonile 37,1% prijavljenog sadržaja u roku 24 sata.

U cilju osvještavanja društva o važnosti borbe protiv zločina iz mržnje i govora mržnje te aktivnosti koje se poduzimaju u tom cilju, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je obilježio Međunarodni dan ljudskih prava organizacijom tribine pod nazivom „Stanje ljudskih prava u Republici Hrvatskoj“ u sklopu Human Rights Film Festivala, 8. prosinca 2017. godine, s posebnim naglaskom na suzbijanje navedenih negativnih pojava. U okviru tribine, predstavnici Ravnateljstva policije i organizacija civilnog društva održali su prezentacije na temu podizanja svijesti o prisutnosti govora mržnje na internetu, primjene Kodeksa postupanja u borbi protiv nezakonitog govora mržnje na internetu te zaštite mladih osoba od govora mržnje, radikalizacije i drugih prijetnji putem interneta.

Više informacija o događaju dostupno je na sljedećoj poveznici:

<https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/obiljezen-medjunarodni-dan-ljudskih-prava-10-prosinac/772>

U okviru istog događanja predstavljena je kampanja usmjerena na suzbijanje govora mržnje, a odnosi se na izradu naljepnica s stihovima pjesme „Ljudi su svuda ljudi“, pjesnika Enesa Kiševića, koja sadrži univerzalnu poruku mira i tolerancije.

U odnosu na međunarodnu razinu, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2017. godini sudjelovao u nekoliko radnih skupina Europske komisije formiranih radi jačanja borbe protiv diskriminacije, rasizma, ksenofobije i drugih oblika netrpeljivosti. Osim sudjelovanja u provedbi i praćenju primjene Kodeksa postupanja u borbi protiv nezakonitog govora mržnje na internetu, od značajnijih aktivnosti Ureda, važno je izdvojiti i sudjelovanje u izradi „Ključnih smjernica za unapređenje evidentiranja zločina iz mržnje od strane nadležnih tijela“ (Improving the Recording of Hate Crime by Law Enforcement Authorities- Key Guiding Principles), može se naći na poveznici:

<http://fra.europa.eu/en/project/2017/subgroup-methodologies-recording-and-collecting-data-hate-crime> u organizaciji Agencije EU za temeljna prava (Fundamental rights agency-FRA), kao i sudjelovanje u izradi Vodiča za podršku žrtvama zločina iz mržnje kojeg trenutno priprema Ured za demokratske institucije i ljudska prava-ODIHR (Organizacija za europsku sigurnost i suradnju-OESS).

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine, organizirao je seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 3. srpnja 2017. godine u prostorijama Hrvatskoga sabora. Na skupu je istaknuta važnost donošenja Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina kao i obveze koje je Republika Hrvatska preuzela. Okvirna konvencija, koju je Hrvatske sabor potvrdio 1997. godine, uspostavila je jasne standarde zaštite nacionalnih manjina. Sukladno članku 25. spomenute Konvencije države potpisnice su u obvezi podnošenja izvješća Vijeću Europe o zakonodavnim i drugim mjerama koje su poduzete za ostvarivanje načela izloženih u toj Konvenciji.

Vlada Republike Hrvatske redovito je ispunjavala svoje obveze i do sada su Vijeću Europe podnesena četiri izvješća o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjine i to 1999. godine, 2004. godine, 2009. godine i 2014. godine čiju izradu je koordinirao Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Na sastanku Odbora ministarskih zastupnika Vijeća Europe u Starsbourgu je 11. svibnja 2017. godine donesena Rezolucija o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Usvajanjem Rezolucije završen je četvrti krug evaluacije provedbe Okvirne konvencije od strane Hrvatske.

U cilju daljnjeg poboljšanja provedbe Okvirne konvencije Odbor ministara je donio niz preporuka državnim tijelima u Republici Hrvatskoj u vezi s pitanjima, koja zahtijevaju neodgodivo djelovanje.

U okviru preporuka za hitno djelovanje su preporuke da se briga o manjinskim pravima odredi kao prioritet i sastavni dio Vlade na području ljudskih prava, zatim da se sustavno i žurno osude slučajevi nacionalnističke i protumanjinske retorike u javnom i političkom diskursu i medijima, te da se osigura da se svi slučajevi zločina iz mržnje učinkovito istražuju i sankcioniraju.

Vezano uz postupanje po navedenim preporukama Odbora ministara naglašava se da je jedan od prioriteta Vlade Republike Hrvatske, između ostalog, i daljnje unaprjeđenje postojeće razine zaštite prava nacionalnih manjina. S tim ciljem Vlada Republike Hrvatske je 24. kolovoza 2017. godine usvojila Operativne programe za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020. godine, kojima se određuju mehanizmi osiguranja zaštite prava nacionalnih manjina te podrške djelovanju njihovih tijela, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i drugim posebnim propisima.

XIV. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska potpisala je bilateralne sporazume o zaštiti prava nacionalnih manjina s Mađarskom, Talijanskom Republikom, Republikom Srbijom, Republikom Makedonijom i Crnom Gorom. Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Republikom Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine.

Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojeni su s Mađarskom, Republikom Srbijom, Republikom Makedonijom i Crnom Gorom međuvladini mješoviti odbori, čije bi se sjednice trebale naizmjenično održavati jednom godišnje te razmatrati aktualna pitanja od interesa za

nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske je u Zagrebu 23. veljače 2017. godine organizirao održavanje sjednice Hrvatsko-mađarskog međuvladinog mješovitog odbora za manjine. Međutim, kako je njihova posljednja sjednica održana 6. ožujka 2018. godine u Budimpešti, a na kojoj je razmotreno stanje za 2017. godinu (razdoblje na koje se odnosi Izvješće), navodi se kako Odbor pozdravlja: aktivno sudjelovanje parlamentarnog glasnogovornika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj i zastupnika mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru što snaži hrvatsko-mađarske prijateljske odnose; činjenicu da se pripadnicima mađarske nacionalne manjine jamči sudjelovanje u tijelima regionalne i lokalne samouprave; činjenicu da izabrana državna samouprava hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj raspolaže pravima za održavanje institucija te da Vlada Mađarske pruža veliku financijsku potporu za rad/razvoj institucija koji oni održavaju, a što znatno pridonosi autonomiji hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj; usvajanje Operativnih programa za nacionalne manjine u Hrvatskoj, a koji će pridonijeti poboljšanju prava mađarske nacionalne manjine u Hrvatskoj na području obrazovanja, kulture i razvoja manjinske infrastrukture; značajan napredak u području cestovnog prometa; izdavanje dozvola za izgradnju učeničkog doma Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Hrvatskoj i osiguranje sredstava za njegovu izgradnju od strane Hrvatske te izgradnju Hrvatskog kazališta u Pečuhu i započete pregovore s Hrvatskom državnom samoupravom o prepuštanju Hrvatskoga kazališta i o uvjetima njegova budućega rada.

Nadalje, na II. sjednici Hrvatsko-crnogorskog međuvladinog mješovitog odbora, održanoj u Zagrebu 24. svibnja 2017. godine, potvrđena je vrlo visoka zakonska razina zaštite manjinskih prava u obje države sukladno međunarodnim standardima. Dodatnu pozornost potrebno je posvetiti postizanju još više razine primjene zakonskih mogućnosti u obje države (zapošljavanje pripadnika nacionalne manjine u tijelima državne uprave, pravosuđa i na lokalnoj razini; poticanje razmjene učenika, studenata i stručnjaka na području obrazovanja; omogućavanje veće prisutnosti manjinskih sadržaja na javnoj televiziji i radiju) kao i pronalaženju najboljih načina za zaštitu iznimno vrijedne manjinske materijalne i nematerijalne baštine (Bokeljska mornarica).

Tijekom 2017. godine nije održana sjednica Hrvatsko-srpskog međuvladinog mješovitog odbora za manjine. No s obzirom na to, da je na njegovoj sjednici 30. i 31. siječnja 2018. godine, razmotreno stanje za 2017. godinu, navodi se kako slijedi: na sjednici su adresirane brojne preporuke. Obje strane pozvane su na učinkovito djelovanje glede zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina te na jačanje napora za službenu upotrebu jezika i pisma nacionalne manjine i sankcioniranje govora mržnje. Također je preporučeno poduzimanje mjera za otvaranje lektorata, zaštitu manjinskih prava pri racionalizaciji mreže škola te podršku projektima za očuvanje manjinske kulturne baštine. Srpskoj strani su, između ostalog, upućene nešto brojnije preporuke za obrazovanje te se uz pohvale određenog napretka traži priznavanje diploma, osiguranje tržišne cijene udžbenika za srednjoškolsko obrazovanje te rješavanje radno-pravnog statusa nastavnika hrvatskog jezika. Od Hrvatske strane traži se provedba preregistracije škola s nastavom na srpskom jeziku, nastavak rada na unaprjeđenju kurikula za učenje srpskoga jezika, formiranje Savjeta javne ustanove spomen područja Jasenovac te obnova redakcije na srpskom jeziku na HRT-u kao i uspostava novih radio i TV frekvencija za srpsku nacionalnu manjinu.

Unatoč predviđenim terminima, tijekom 2017. godine nije održana sjednica Međuvladinog mješovitog odbora za manjine s Republikom Makedonijom, već je ista održana u lipnju 2018. godine, o čemu će se izvijestiti u sljedećem Izvješću.

Naposljetku, radi potpunijeg pregleda i cjelokupnog izdvajanja iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te moguće usporedbe s financijskom potporom, koju dobivaju nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, Središnji državni ured dostavlja podatke o financijskoj potpori hrvatskoj nacionalnoj manjini u europskim državama.

Hrvatska manjina živi u 12 europskih država: u Republici Austriji, Republici Srbiji, Republici Sloveniji, Slovačkoj Republici, Rumunjskoj, Republici Makedoniji, Mađarskoj, Talijanskoj Republici, Crnoj Gori, Češkoj Republici, Republici Kosovo i Republici Bugarskoj.

Središnji državni ured provodi Javni natječaj za prijavu programa i projekata udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore. Financijska potpora hrvatskoj nacionalnoj manjini u inozemstvu pridonosi očuvanju i njegovanju hrvatske kulture, baštine i jezika među pripadnicima hrvatskog naroda, kao i jačanju hrvatskog kulturnog zajedništva. Sredstva osigurana za financijsku potporu hrvatskoj nacionalnoj manjini u inozemstvu, 2017. godine iznosila su 1,5 milijun kuna više u odnosu na prethodni natječaj koji je objavljen 2016. godine.

Temeljem Odluke o raspodjeli financijske potpore namijenjene hrvatskoj nacionalnoj manjini u inozemstvu za 2017. godinu (KLASA: 011-02/17-04/05, URBROJ: 537-03-01/4-17-01, od 14. veljače 2017.) sredstva su raspodijeljena na sljedeći način; Republika Austrija: 470.000,00 kuna, Republika Bugarska: 50.000,00 kuna, Crna Gora: 330.000,00 kuna, Češka Republika: 90.000,00 kuna, Talijanska Republika: 410.000,00 kuna, Republika Kosovo: 280.000,00 kuna, Mađarska: 470.000,00 kuna, Republika Makedonija: 290.000,00 kuna, Rumunjska: 290.000,00 kuna, Slovačka Republika: 250.000,00 kuna, Republika Slovenija: 470.000,00 kuna i Republika Srbija: 1.100.000,00 kuna, što sveukupno iznosi: 4.500.000,00 kuna.

Jednako tako, Središnji državni ured dva puta godišnje raspisuje Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore. Program je osmišljen i pokrenut 2014. godine radi promicanja veza i jačanja suradnje između Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, u cilju očuvanja hrvatskog identiteta, promicanja hrvatskog jezika, kulture i tradicije te jačanja položaja hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske. Program je namijenjen i odnosi se na sve hrvatske zajednice u svijetu – Hrvate u Bosni i Hercegovini, hrvatsku manjinu i hrvatsko iseljništvo. U skladu s 1. Javnim pozivom za 2017. godinu, temeljem Odluke o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2017. godinu (KLASA: 016-04/17-06/01, URBROJ: 537-02-03/2-17-2, od 22. svibnja 2017.) za hrvatsku manjinu dodijeljena je financijska potpora u iznosu od 261.000,00 kuna, dok je u skladu s 2. Javnim pozivom za 2017. godinu, temeljem Odluke o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2017. godinu (KLASA: 016-04/17-06/864, URBROJ: 537-02-03/2-17-02, od 22. prosinca 2017.) za hrvatsku manjinu dodijeljena je financijska potpora u iznosu od 509.000,00 kuna.

Središnji državni ured jednom godišnje raspisuje Javni poziv za učenje hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj i za internetsko učenje hrvatskoga jezika. Projektom učenja hrvatskoga jezika postiže se upoznavanje i njegovanje hrvatske kulture, nacionalnog identiteta, kao i promicanje suradnje i povezanosti između Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i njihovim potomcima. Temeljem Odluke o dodjeli naknada/stipendija za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj i za internetsko učenje hrvatskog jezika za akademsku godinu 2017./18. (KLASA: 011-02/17-04/13, URBROJ: 537-02-01/3-17-01, od 21. srpnja 2017.), 6-orici pripadnika hrvatske nacionalne manjine (3 polaznika iz Rumunjske, 2 polaznika iz Mađarske i 1 polaznik iz Austrije) dodijeljena je stipendija za 8 semestara u sveukupnom iznosu od 45.050,00 kuna.

Pripadnici hrvatske manjine u europskim državama također se mogu prijaviti i na Javni natječaj za dodjelu stipendija studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, koji Središnji državni ured raspisuje jednom godišnje.

XV. ZBIRNI FINACIJSKI POKAZATELJI (iznosi i pozicije u proračunu)

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u sveukupnom iznosu od **31.785.898,73 kune** i to za sljedeće aktivnosti:

- *Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina (A577131), Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina (A577137), Provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.- 2020. (A767015) te Srednjoškolske stipendije za učenike Rome (A767003) te u skladu s člankom 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina (A578003).*

U 2017. godini Ministarstvo je osiguralo sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina na razdjelu 080, glavi 05. Vidljiv je porast sredstava na svim aktivnostima za provođenje programa nacionalnih manjina te sredstava za provođenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. U 2017. godini Aktivnost A767003 promijenjen je naziv te se s navedene aktivnosti u 2017. godini isplaćuju samo srednjoškolske stipendije za Rome. U 2016. godini s navedene aktivnosti isplaćivala su se sredstva, osim za stipendije i za provedbu ranog predškolskog odgoja i obrazovanja za Rome te je stoga vidljivo smanjenje sredstava na navedenoj aktivnosti; (Tablica 25.).

Tablica 25.

	Isplaćeno u 2016.	Isplaćeno u 2017.	Povećanje/smanjenje
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	1.742.750,00	1.756.100,00	+13.350,00
A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	1.274.478,06	1.847.676,29	+573.198,23

A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	731.880,09	766.008,94	+34.128,85
A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome / Srednjoškolske stipendije za učenike Rome	4.054.627,88	3.488.411,44	-566.216,44
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome / Provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma	4.371.735,51	4.794.741,92	+423.006,41
UKUPNO	12.175.471,54	<u>12.652.938,59</u>	+477.467,05

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2017. godini isplaćena su sredstva i za:

- izradu ispitnih inačica za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prijevod ispita, lekturu ispita, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (A814001 – *Državna matura* - 559.225,14 kuna),
 - rad stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na jeziku i pismu nacionalnih manjina (A818021 – *Primjena udžbeničkog standarda* - 17.400,00 kuna),
 - plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 24 suradnika – romskih pomagača (A579000 – *Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna i A58000 – *Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama) isplaćeno je 17.478.489,60 kuna uvećano za iznos isplaćenih plaća učitelja od 32.708,00 kuna za 2017./2018. školsku godinu što je ukupno 17.572.335,00 kuna.
- Pored navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:
- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (A679066 – *Potpore romskim studijima i studentima Romima* – 190.000,00 kuna)
 - uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (A580014 - *Razvoj obrazovanja odraslih* – 794.000,00 kuna).

Ministarstvo kulture

Putem Ministarstva kulture u 2017. godini je za potrebe nacionalnih manjina iz Državnog proračuna Republike Hrvatske utrošeno je ukupno **12.610.863,92 kune** i to za:

- zaštitu kulturne baštine - 8.210.069,75 kuna;
- investicije i informatizaciju – 1.264.959,00 kuna;
- glazbena i kazališna djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam - 28.386,00 kuna;
- izdavačku djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga - 1.342.870,00 kuna;
- vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja - 59.206,00 kuna te
- plaće i materijalni troškovi – 1.705.373,17 kuna.

Zaštita kulturne baštine

U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 78 programa na području zaštite kulturne baštine u ukupnom iznosu od 8.210.069,75 kuna. Od toga se na Zaštitu nepokretnih spomenika kulture odnosi 66 programa (85%) u ukupnom iznosu od 7.772.256,75 kuna. Svi programi u zaštiti nepokretnih spomenika kulture odnose se na srpsku nacionalnu manjinu. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti A565010 Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture.

Za Zaštitu pokretnih spomenika kulture isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 437.813,00 kuna, i to 407.813,00 kuna za 11 programa srpske nacionalne manjine te 30.000,00 kuna za 1 program za Židove. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na poziciji A565036 Zaštita pokretnih spomenika kulture.

Programi investicijske potpore i informatizacija

U 2017. godini Ministarstvo kulture je za programe investicijske potpore izdvojilo sredstva u ukupnom iznosu od 1.250.000,00 kuna za ukupno 4 programa: 1 program odnosi se na Mađare u iznosu od 500.000,00 kuna, 1 program odnosi se na Slovake u iznosu od 150.000,00 kuna dok se preostala 2 programa odnose na Srbe u iznosu od 600.000,00 kuna. Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je na poziciji K565018 - Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture.

Za programe informatizacije, Ministarstvo kulture osiguralo je u 2017. godini sredstva u ukupnom iznosu od 14.959,00 kuna za 2 programa: 1 program za Slovake (5.000,00 kuna) i 1 program za srpsku nacionalnu manjinu (9.959,00 kuna). Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je u okviru proračuna Ministarstva kulture na poziciji K564016 - Informatizacija ustanova kulture.

Glazbena i kazališna djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je 4 programa u ukupnom iznosu od 28.386,00 kuna. U glazbenoj djelatnosti osigurana su sredstva u iznosu od 5.000,00 kuna za 1 program za talijansku manjinu. U kazališnoj djelatnosti osigurana su sredstva u iznosu od 9.886,00 kuna za 1 program za češku nacionalnu manjinu. U kulturno - umjetničkom amaterizmu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 13.500,00 kuna za 2 programa: 1 program za Bošnjake (3.500,00 kuna) te 1 program za Srbe (10.000,00 kuna). Sredstva za programe glazbene i kazališne djelatnosti te kulturno - umjetničkog amaterizma osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti A565030 - Programi kazališne i glazbeno - scenske djelatnosti.

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga

U okviru izdavačke djelatnosti u 2017. godini Ministarstvo kulture dalo je potporu izdavačkoj kući Edit iz Rijeke (talijanska nacionalna manjina) u iznosu od 1.300.000,00 kuna. Sredstva za ovaj program osigurana su u okviru proračuna Ministarstva kulture na poziciji A729024 - Potpora izdavačkoj kući Edit.

Za književne manifestacije Ministarstvo je u 2017. godini izdvojilo 25.000,00 kuna za 3 programa: za 1 program za češku nacionalnu manjinu u iznosu od 5.000,00 kuna, za 1 program za romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 10.000,00 kuna te također za 1 program za Židove u iznosu od 10.000,00 kuna. Ovi programi financirani su s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

U sklopu knjižnične djelatnosti Ministarstvo je u 2017. godini izdvojilo sredstva u iznosu od 5.000,00 kuna za 1 program za srpsku nacionalnu manjinu. Program je financiran s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

Za otkup knjiga u 2017. godini Ministarstvo je izdvojilo 12.870,00 kuna za 1 program za romsku nacionalnu manjinu. Otkup je financiran s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja

U 2017. godini u sklopu vizualne djelatnosti Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 20.600,00 kuna i to 1 program za Srbe (5.000,00 kuna) i 2 programa za Židove (15.600,00 kuna). Ovi programi financirani su s aktivnosti A565027 - Programi muzejsko - galerijske djelatnosti.

U sklopu međunarodne kulturne suradnje Ministarstvo kulture je u 2017. godini financiralo 4 programa u ukupnom iznosu od 38.606,00 kuna: 3 programa odnose se na romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 30.606,00 kuna, a 1 program se odnosi na Židove u iznosu od 8.000,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u okviru proračuna Ministarstva kulture s aktivnosti A565034 - Međunarodna kulturna suradnja. ,

Plaće i materijalni troškovi

U 2017. godini Ministarstvo kulture financiralo je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina i to po 1 djelatnika pri knjižnicama nacionalnih manjina Albanaca, Austrijanaca, Bošnjaka, Čeha, Mađara, Rusina i Ukrajinaca, Slovaka, Slovenaca i Talijana te 2 djelatnika u Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta“. Ministarstvo kulture u 2017. godini osiguralo je sredstva i za 2 djelatnika u Slovačkom kulturnom centru u Našicama. Sredstva za plaće i materijalne troškove osigurana su u ukupnom iznosu od 1.705.373,17 kuna, a plaćena sa pozicije A784002 - Matične službe knjižnica.

Komisija za odnose s vjerskim zajednicama

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 91 Ured Komisije *Aktivnost A 872003 - Poticaji prema ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica*.

Na navedenoj poziciji, financijska sredstva za 2017. godinu iznosila su nakon Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcija za 2018. i 2019. godinu („Narodne Novine“, broj 113/2017) 20,740.900,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega 71,63 % ili **14.856.951,81 kuna** otpada na one vjerske zajednice koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Agencija za elektroničke medije

U 2017. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija za kategoriju programa *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* dodijeljeno je ukupno **1.852.972,00 kuna**.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Putem Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2017. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina sveukupno je utrošeno **23.945.380,92 kuna**.

A513 002 Programi za nacionalne manjine

Tekuće donacije u novcu	17.805.000,00 kuna
Kapitalne donacije neprofitnim organizacijama	5.000.000,00 kuna

Seminari – Zakupnine najamnine (najam dvorane i opreme za seminar, prijevoz busom)	6.500,00 kuna
Intelektualne i osobne usluge Usluge prijevoda teksta, predavanja i provjera izdataka i izvještavanja za udruge nacionalnih manjina	60.255,27 kuna
Reprezentacija	21.400,00 kuna
UKUPNO:	22.893.155,27 kuna

A 513 030 Programi za Rome

Usluge promidžbe i informiranja	5.793,75 kuna
Intelektualne usluge	4.165,90 kuna
Reprezentacija	8.000,00 kuna
Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	70.000,00 kuna
Tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	268.000,00 kuna
Tekuće donacije u novcu	60.000,00 kuna
	415.959,65 kuna

A 513 041 Provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. – 2020.

Zakupnine i najamnine	727,00 kuna
-----------------------	-------------

A 513 045 IPA 2012-Potporna vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini

Intelektualne usluge	340.067,93 kuna
----------------------	-----------------

A 513 046 –Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu NSUR-a

Intelektualne usluge	254.457,69 kuna
----------------------	-----------------

A 513 051 Nacionalna platforma za Rome

Zakupnine i najamnine	2.969,32kuna
Usluge telefona	237,00 kuna
Intelektualne usluge	11.519,92kuna
Reprezentacija	6097,25 kuna
Usluge promidžbe i informiranja	368,94 kuna
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	6.564,00 kuna
Ostale usluge	5.940,38kuna
UKUPNO:	33.696.81kuna

A 681 000 Administracija i upravljanje

Oglasi – imenovanje člana Savjeta	7.316,57 kuna
-----------------------------------	---------------

Savjet za nacionalne manjine

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine, programi za ostvarivanje kulturne autonomije, financijska pomoć sukladno bilateralnom ugovoru sa Republikom Italijom, troškovi informacijskog sustava – internetske aplikacije za podnošenje izvješća udruge i ustanova nacionalnih manjina i ostali

troškovi programa kulturne autonomije nacionalnih manjina financirani su iz *Razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003 Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, Pozicija 381 Tekuće donacije u novcu*, u iznosu od **31.839.500,00 kuna**.

Državna škola za javnu upravu

U 2017. godini za provedbu radionica i seminara koje su u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno **29.025,24 kune**, i to za:

- provedbu programa za izabrane lokalne i regionalne dužnosnike i rukovodeće službenike u jedinicama lokalne i regionalne samouprave *Dobro upravljanje za lokalne i regionalne lidere* kojima je u okviru modula *Etika, integritet i prevencija diskriminacije* prezentiran antidiskriminacijski sadržaj utrošeno je 645,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge,

- provedbu 1 radionice *Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava* utrošeno je iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge 5.160,00 kuna i 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (troškovi puta i smještaja trenera) 2.257,74 kuna te

- provedbu 5 seminara *Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita* kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina izdvojeno je 20.962,50 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

U 2017. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika, iz Državnog proračuna osigurao 163.230.215,00 kuna uključujući i proračunsku aktivnost *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062)* koja je 2017. godine iznosila **2.430.000,00 kuna**. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine.

Iznos vrijednosti stanova koje je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) kupila svojim sredstvima a Središnji državni ured preuzeo na upravljanje u 2017. godini iznosio je 21.611.405,00 kuna (49 stambenih jedinica).

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Prema podacima Ministarstva uprave, za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2017. godini dodijeljeno je **24.840.799,23 kune**.

Napomena: Iznos ukupno utrošenih sredstava za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013.-2020. godine, za 2017. godinu, biti će dostupan u posebnom izvješću, čija je izrada u završnoj fazi.

Sveukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2017. godini utrošeno **144.191.391,85 kuna**, što je povećanje u odnosu na 2016. godinu, u kojoj je za provedbu Ustavnog zakona utrošeno 131.152.781,00 kuna.

Tablica: Pregled sveukupno utrošenih sredstava za provedbu Ustavnog zakona u 2017. godini

Red. br.	Naziv tijela	Izos u kunama
1.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	31.785.898,73
2.	Ministarstvo kulture	12.610.863,92
3.	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	14.856.951,81
4.	Agencija za elektroničke medije	1.852.972,00
5.	Savjet za nacionalne manjine	31.839.500,00
6.	Državna škola za javnu upravu	29.025,24
7.	Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	2.430.000,00
8.	Vijeća i predstavnici – lokalna razina	24.840.799,23
9.	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	23.945.380,92
SVEUKUPNO		144.191.391,85

ZAKLJUČAK

U cilju daljnjeg unaprjeđenja postojeće razine zaštite prava nacionalnih manjina Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 24. kolovoza 2017. godine usvojila Operativne programe za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020. Navedenim Operativnim programima utvrđeni su rokovi i nositelji provedbenih aktivnosti a dokument se sastoji od Operativnog programa za zaštitu i unaprjeđenje prava nacionalnih manjina, koji se odnosi na sve nacionalne manjine navedene u Izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske, te od posebnih operativnih programa koji su, polazeći od specifičnosti pojedinih nacionalnih manjina, izrađeni za srpsku, talijansku, češku, slovačku, mađarsku, albansku i romsku nacionalnu manjinu.

Nadalje, u svibnju 2017. godine završen je jednogodišnji projekt Ministarstva uprave - IPA TAIB 2012 "Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina" u okviru kojeg je uspostavljen elektronički sustav (e-Sustav) za nadzor i izvješćivanje o pravima nacionalnih manjina na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; ojačani su kapaciteti tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i vijeća nacionalnih manjina na lokalnoj razini te je povećana razina javne svijesti, uključujući i pripadnike nacionalnih manjina, o zaštiti manjinskih prava u Republici Hrvatskoj.

Uvođenjem i razvojem jedinstvenog e-Sustava osigurava se efikasno praćenje stanja u području primjene prava nacionalnih manjina iz djelokruga Ministarstva uprave koja se ostvaruju na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ove godine, pri izradi Izvješća o provedbi Ustavnog zakona za 2017. godinu, po prvi puta podaci su prikupljeni putem navedenog e-Sustava, što predstavlja unaprjeđenje u procesu praćenja provedbe Ustavnog zakona u područjima iz djelokruga Ministarstva uprave.

U kolovoza 2017. godine također je dovršen projekt Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“ financiranog sredstvima IPA 2012 programa. Projektom su osigurani preduvjeti za aktivnu participaciju vijeća nacionalnih manjina u provedbi praćenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i u razvoju vlastitih lokalnih zajednica na području Republike Hrvatske.

U okviru navedenog projekta provedeno je i publicirano opsežno istraživanje tzv. GAP analiza (ili analiza jaza) kapaciteta i potreba vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, održani brojni treninzi i edukacije, izrađen Priručnik za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina te uspostavljen web portal putem kojeg će vijeća i predstavnici u narednom razdoblju imati mogućnost izvješćivati o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U području **odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina** postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona. Uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema Modelu A, a vidljivo je povećanje broja škola i broja učenika u osnovnim školama koji se uključuju u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina prema modelu C. Za školsku godinu 2017./2018. odobren je ustroj nastave po Modelu C u još 4 osnovne škole i to za pripadnike srpske, njemačke i mađarske nacionalne manjine.

Tijekom 2017. godine, u okviru provedbe Cjelovite kurikularne reforme, stručne radne skupine, sukladno recenzijama vanjskih stručnjaka, dorađivale su nastavne planove i programe za nastavu u osnovnim i srednjim školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Postignut je i daljnji napredak u području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine njihovim uključivanjem na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Tijekom 2017. godine provodile su se brojne aktivnosti s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

U području ostvarivanju prava na **ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma** tijekom 2017. godine u većini lokalnih jedinica stanje je ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2016. godinu. U nekim jedinicama ipak je ostvaren određeni napredak, primjerice u Općini Plaški u odnosu na statutarno uređenje ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina.

U Gradu Vukovaru, postupak ocjene suglasnosti s Ustavom i zakonom statutarnih odluka iz 2015. godine, vezano uz ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske manjine, koji je pokrenut pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, još uvijek je u tijeku.

U odnosu na **kulturnu autonomiju nacionalnih manjina** Ministarstvo kulture kontinuirano i sustavno osigurava značajna financijska sredstva i potiče pripadnike nacionalnih manjina na ostvarivanje svojih kulturnih i umjetničkih sloboda u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet, ali i ostvariti aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Ostvarivanju programa kulturne autonomije doprinosi i sufinanciranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina iz sredstava državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine.

U ostvarivanju **prava nacionalnih manjina na pristup medijima** ostvaren je daljnji pozitivan pomak. U rujnu 2017. godine sklopljen je novi Ugovor između Hrvatske

radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2022. godine, kojim su, između ostalog, ugovorene programske obveze Hrvatske radiotelevizije na proizvodnju, suproizvodnju i objavljivanje programa namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na jezicima nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima tijekom 2017. godine, prema ocjeni Savjeta za nacionalne manjine, zbog nedovoljne medijske prezentiranosti manjinskih aktivnosti i sadržaja, je nezadovoljavajuće. Savjet dalje ističe nužnost rješavanja problema izostanka edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima, a edukaciju drži nužnom vezano i uz govor mržnje u javnom prostoru kako bi urednici i novinari mogli senzibilizirati javnost o negativnim utjecajima govora mržnje te spriječiti širenje stereotipa i predrasuda.

Vezano uz **političku participaciju pripadnika nacionalnih manjina**, na redovnim lokalnim izborima koji su održani 21. svibnja 2017. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 310 članova predstavničkih tijela, u ukupno 156 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nakon provedbe redovnih izbora, a nakon toga i dopunskih izbora u onim jedinicama gdje nije osigurana odgovarajuća zastupljenost, izabrano je ukupno 308 zakonom i statutima zajamčenih članova predstavničkih tijela u ukupno 154 jedinica samouprave. U 2 općine na dopunskim izborima nije bilo zaprimljenih kandidacijskih lista, stoga u tim općinama dopunski izbori nisu održani.

Pripadnici nacionalnih manjina su na lokalnim izborima 2017. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, također imali pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 61 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 60 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 49 općina i gradova te 11 županija. Na izborima je izabrano ukupno 49 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno.

U odnosu na **zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske**, u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, vidljivo je smanjenje postotnog udjela s 3,40% na 3,34%. Ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u navedenim tijelima krajem 2017. godine bio manji za 31 zaposlenika ili za 0,06% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika, ali treba uzeti u obzir da se je i ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika smanjio za 95, odnosno 0,19%.

U **upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** također je došlo do neznatnog smanjenja broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina, konkretno zaposleno ih je 455 ili 3,31%, 252 ili 1,83% je neopredijeljenih te 6 ili 0,042% službenika i namještenika su se izjasnili kao Muslimani.

Nadalje, u provođenju **Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine**, prema podacima nadležnih tijela, razvidan je daljnji napredak u

integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama te sve veća uključenost samih pripadnika romske nacionalne manjine u aktivnosti koje tome pridonose.

Tijekom 2017. godine sustavno su se poduzimale aktivnosti u područjima: obrazovanja; zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život; zdravstvene zaštite; socijalne skrb; prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša; uključivanja romske nacionalne manjine u društveni i kulturni život; statusnih rješenja, suzbijanja diskriminacije i pomoći u ostvarivanju prava; unaprjeđenja prikupljanja statističkih podataka te usklađenosti programa s međunarodnim standardima kao i prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava.

U području **razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanju diskriminacije** u 2017. godini Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2022. godine te prateći Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2019. godine.

Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije strateški je dokument kojim Vlada Republike Hrvatske, na temelju analize stanja, postavlja prioritete, predlaže ciljeve te usmjerava svoje napore prema izgradnji cjelovitog sustava zaštite od diskriminacije u Republici Hrvatskoj za šestogodišnje razdoblje, dok je prateći Akcijski plan prateći operativni dokument kojim se utvrđuju konkretne mjere za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od prve 3 godine.

Navedeni dokumenti imaju za cilj upotpuniti i ojačati već postojeći sustav suzbijanja diskriminacije i zaštite njenih žrtava koji je uspostavljen donošenjem Zakona o suzbijanju diskriminacije 2008. godine, kao temeljnog antidiskriminacijskog pravnog dokumenta u Republici Hrvatskoj.

Zaključno se može konstatirati da je Vlada Republike Hrvatske tijekom 2017. godine, putem nadležnih tijela, provodila brojne aktivnosti u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je za tu svrhu utrošeno 144.191.391,85 kuna, što predstavlja povećanje u odnosu na 2016. godinu, kada je utrošeno 131.152.781,00 kuna.

PRILOZI

Prilog 1. Pregled jedinica u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine jednu trećinu stanovnika i koje su dužne statutom urediti pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina
(Ministarstvo uprave)

Jedinica lokalne samouprave	Dvojezično/višejezično ispisivanje teksta pečata i žigova istom veličinom slova /provodi se u praksi (1)	Dvojezično/više jezično ispisivanje natpisnih ploča predstavničkih, izvršnih i upravnih tijela općina, gradova i županija kao i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti istom veličinom slova/provodi se u praksi (2)	Dvojezično/više jezično ispisivanje zaglavlja akata istom veličinom slova/provodi se u praksi (3)	Dostava dvojezičnih/višejezičnih materijala za sjednice općinskog ili gradskog vijeća odnosno županijske skupštine vijećniku ili građaninu/provodi se u praksi (4)	Izrada dvojezičnih /višejezičnih zapisnika i objava dvojezičnih /višejezičnih zaključaka/provodi se u praksi (5)	Dvojezično/višejezično objavljivanje službenih obavijesti i poziva predstavničkih, izvršnih i upravnih tijela općina, gradova i županija, kao i materijale za sjednice predstavničkih i izvršnih tijela/provodi se u praksi (6)
Biskupija	da/ne	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Borovo	da/da	da/da	da/da	da/da	da/da	da/da
Civljane	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Donji Lapac	ne/ne	da/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Donji Kukuruzari	ne/ne	da/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Dvor	da/da	da/da	ne/ne	da/da	ne/ne	ne/ne
Erdut	da/da	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/da
Ervenik	da/ne	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Gračac	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Grožnjan	da/da	da/da	ne/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Gvozd	ne/ne	da/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Jagodnjak	da/ne	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Kistanje	da/ne	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Kneževi Vinogradi	da/da	da/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Končanica	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Krnjak	da/ne	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Markušica	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Negoslavci	da/da	da/da	da/da	da/da	da/da	da/da
Plaški	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Punitovci	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Šodolovci	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Trpinja	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Udbina	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Vojnić	da/da	da/da	ne/ne	da/ne	da/da	da/ne
Vrbovsko	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Vrhovine	ne/ne	da/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Vukovar	ne/ne	ne/ne	ne/ne	da/da	ne/ne	ne/ne
Biskupija	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne

Jedinica lokalne samouprave	Dvojezično/višejezično izdavanje javnih isprava/provodi se u praksi (7)	Dvojezično/višejezično tiskanje obrazaca koji se koriste u službene svrhe/provodi se u praksi (8)	Dvojezično/višejezično, istom veličinom slova, ispisivanje pisanih prometnih znakova i druge pisane oznake u prometu/provodi se u praksi (9)	Dvojezično/višejezično, istom veličinom slova, ispisivanje naziva ulica i trgova/provodi se u praksi (10)	Dvojezično/višejezično, istom veličinom slova, ispisivanje naziva mjesta i geografskih lokaliteta/provodi se u praksi (11)	Pravne i fizičke osobe koje obavljaju javnu djelatnost mogu ispisivati nazive dvojezično/višejezično/provodi se u praksi (12)
Borovo	da/ne	ne/ne	da/da	da/da	da/da	da/ne
Civljane	ne/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Donji Lapac	da/da	ne/ne	da/da	ne/ne	da/da	da/da
Donji Kukuruzari	ne/ne	ne/ne	ne/ne	da/ne	ne/ne	da/ne
Dvor	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	da/da
Erdut	da/da	da/ne	da/da	da/da	da/da	da/da
Ervenik	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Gračac	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Grožnjan	ne/da	ne/da	da/da	da/da	da/da	ne/da
Gvozd	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Jagodnjak	da/da	da/ne	da/ne	da/da	da/ne	da/ne
Kistanje	da/ne	da/ne	ne/ne	da/ne	da/ne	da/da
Kneževi Vinogradi	da/da	ne/ne	ne/ne	da/da	da/da	da/da
Končanica	da/ne	da/ne	da/da	da/da	da/da	da/ne
Krnjak	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Markušica	da/da	da/da	ne/ne	ne/da	ne/ne	ne/ne
Negoslavci	ne/ne	da/da	ne/ne	da/da	ne/ne	da/da
Plaški	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Punitovci	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Šodolovci	da/ne	da/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	da/da
Trpinja	da/ne	da/ne	da/ne	da/da	da/ne	da/da
Udbina	ne/ne	da/ne	ne/ne	da/ne	da/ne	da/ne
Vojnić	da/da	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/da
Vrbovsko	da/da	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/da
Vrhovine	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne
Vukovar	da/da	da/da	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne

Prilog 2. Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osobai događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine
(Ministarstvo uprave)

Vrsta JLPS	Naziv JLPS	Nacionalna manjina u JLPS	Propisano Statutom	Provodi se u praksi
Općina	Bilje	Mađari	Da	Da
Općina	Civljane	Srbi	Da	Ne
Općina	Donji Lapac	Srbi	Da	Da
Općina	Erdut	Srbi	Da	Da
Općina	Ernestinovo	Mađari	Da	Da
Općina	Ervenik	Srbi	Da	Ne
Općina	Fažana-Fasana	Talijani	Da	Da
Općina	Funtana-Fontane	Talijani	Da	Ne
Općina	Grožnjan-Grisignana	Talijani	Da	Da
Općina	Jagodnjak	Srbi	Da	Ne
Općina	Kneževi Vinogradi	Mađari	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Općina	Končanica	Česi	Da	Da
Općina	Krnjak	Srbi	Da	Ne
Općina	Motovun-Montona	Talijani	Da	Da
Općina	Negoslavci	Srbi	Da	Da
Općina	Punitovci	Slovaci	Da	Ne
Općina	Stari Jankovci	Srbi	Da	Da
		Mađari	Da	Da
Općina	Tordinci	Mađari	Da	Da
Općina	Trpinja	Srbi	Da	Da
Općina	Udbina	Srbi	Da	Ne
Općina	Vladislavci	Mađari	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Općina	Vojnić	Srbi	Da	Ne
Grad	Buje-Buie	Talijani	Da	Da
Grad	Daruvar	Česi	Da	Da
Grad	Grubišno Polje	Česi	Da	Da
		Mađari	Da	Da
Grad	Hrvatska Kostajnica	Srbi	Da	Ne
Grad	Novigrad-Cittanova	Talijani	Da	Da
Grad	Rovinj-Rovigno	Talijani	Da	Da
Grad	Umag-Umago	Talijani	Da	Da
Grad	Vodnjan-Dignano	Talijani	Da	Da
Grad	Vrbovsko	Srbi	Da	Da
Grad	Vukovar	Srbi	Da	Da
Županija	XV ŠIBENSKO-KNINSKA	Srbi	Da	Da
		Albanci	Da	Ne
		Slovenci	Da	Ne
Županija	XVIII ISTARSKA	Talijani	Da	Da

Prilog 3. Uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina
(Ministarstvo uprave)

Vrsta JLPS	Naziv JLPS	Nacionalna manjina u JLPS	Propisano Statutom	Provodi se u praksi
Općina	Bale-Valle	Talijani	Da	Da
Općina	Bilje	Mađari	Da	Da
Općina	Biskupija	Srbi	Da	Da
Općina	Borovo	Srbi	Da	Da
Općina	Donji Kukuruzari	Srbi	Da	Ne
Općina	Donji Lapac	Srbi	Da	Da
Općina	Dvor	Srbi	Da	Da
Općina	Erdut	Srbi	Da	Da
Općina	Ernestinovo	Mađari	Da	Da
Općina	Ervenik	Srbi	Da	Da
Općina	Fažana-Fasana	Talijani	Da	Da
Općina	Funtana-Fontane	Talijani	Da	Da
Općina	Gračac	Srbi	Da	Da
Općina	Grožnjan-Grisignana	Talijani	Da	Da
Općina	Gunja	Bošnjaci	Da	Da
Općina	Gvozd	Srbi	Da	Da
Općina	Jagodnjak	Srbi	Da	Da
Općina	Kistanje	Srbi	Da	Da
Općina	Kneževi Vinogradi	Mađari	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Općina	Končanica	Česi	Da	Da
Općina	Krnjak	Srbi	Da	Da
Općina	Ližnjan-Lisignano	Talijani	Da	Da
Općina	Magadenovac	Srbi	Da	Da
Općina	Markušica	Srbi	Da	Da
Općina	Mikleuš	Srbi	Da	Ne
Općina	Motovun-Montona	Talijani	Da	Da
Općina	Negoslavci	Srbi	Da	Da
Općina	Okučani	Srbi	Da	Da
Općina	Oprtalj-Portole	Talijani	Da	Da
Općina	Peteranec	Romi	Da	Ne
Općina	Plaški	Srbi	Da	Da
Općina	Punitovci	Slovaci	Da	Ne
Općina	Rasinja	Srbi	Da	Ne
Općina	Stara Gradiška	Srbi	Da	Da
Općina	Stari Jankovci	Srbi	Da	Da
		Mađari	Da	Da
Općina	Tompojevci	Rusini	Da	Da
Općina	Tordinci	Mađari	Da	Da
Općina	Trpinja	Srbi	Da	Da

Općina	Udbina	Srbi	Da	Ne
Općina	Višnjan-Visignano	Talijani	Da	Da
Općina	Vižinada-Visinada	Talijani	Da	Da
Općina	Vladislavci	Mađari	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Općina	Vojnić	Srbi	Da	Da
Općina	Vrhovine	Srbi	Da	Da
Općina	Vrsar-Orsera	Talijani	Da	Da
Grad	Buje-Buie	Talijani	Da	Da
Grad	Crikvenica	Albanci	Da	Da
		Bošnjaci	Da	Da
Grad	Daruvar	Česi	Da	Da
Grad	Glina	Srbi	Da	Da
Grad	Grubišno Polje	Mađari	Da	Da
		Česi	Da	Da
Grad	Hrvatska Kostajnica	Srbi	Da	Ne
Grad	Ludbreg	Srbi	Da	Ne
Grad	Novigrad-Cittanova	Talijani	Da	Da
Grad	Poreč-Parenzo	Talijani	Da	Da
Grad	Pula-Pola	Talijani	Da	Da
		Albanci	Da	Da
		Bošnjaci	Da	Da
		Crnogorci	Da	Da
		Makedonci	Da	Da
		Romi	Da	Da
		Slovinci	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Mađari	Da	Da		
Grad	Rovinj-Rovigno	Talijani	Da	Da
Grad	Slavonski Brod	Romi	Da	Da
Grad	Umag-Umago	Talijani	Da	Da
Grad	Vodnjan-Dignano	Talijani	Da	Da
Grad	Vrbovsko	Srbi	Da	Da
Grad	Vukovar	Srbi	Da	Da
Grad	Zagreb	Albanci	Da	Da
		Austrijanci	Da	Da
		Bošnjaci	Da	Da
		Bugari	Da	Da
		Crnogorci	Da	Da
		Česi	Da	Da
		Mađari	Da	Da
		Makedonci	Da	Da
		Poljaci	Da	Da
Romi	Da	Da		

		Rusi	Da	Da
		Rusini	Da	Da
		Slovaci	Da	Da
		Slovenci	Da	Da
		Srbi	Da	Da
		Talijani	Da	Da
		Ukrajinci	Da	Da
		Židovi	Da	Da
Županija	V VARAŽDINSKA	Albanci	Da	Da
		Bošnjaci	Da	Da
		Romi	Da	Da
		Slovenci	Da	Da
		Srbi	Da	Da
Županija	XV ŠIBENSKO-KNINSKA	Srbi	Da	Da
		Albanci	Da	Ne
		Slovenci	Da	Ne
Županija	XVIII ISTARSKA	Talijani	Da	Da

Prilog 4. Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2017. godinu
(Agencija za elektroničke medije)

Radio - Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
Naziv nakladnika (velika slova) te ime emisije	Dodijeljena sredstva (kn)
CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	27.807,93
Microfono aperto	27.807,93
DIFUZIJA d.o.o.	24.766,44
Spektar	24.766,44
GLAS PODRAVINE d.o.o.	27.373,43
Civilian	27.373,43
GRADSKI RADIO d.o.o.	26.069,94
Ujedinjeni u različitosti	26.069,94
HILARIS d.o.o.	22.159,45
Zajedno	22.159,45
HRVATSKI RADIO KARLOVAC d.o.o.	19.117,95
Čas za jednakost	19.117,95
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	22.593,94
Mozaik 8	22.593,94
INFANTINFO d.o.o.	22.333,25
U manjini	22.333,25
INFORMATIVNI CENTAR VIROVITICA d.o.o.	32.152,92
Nek se čuje i naš glas	32.152,92
KRUGOVAL 93,1 MHZ d.o.o.	27.373,43
Konac	27.373,43
KULT RADIO d.o.o.	30.849,42
Nacionalno blago	30.849,42
MEDIA FI d.o.o.	27.807,93
Quatro ciacole in famia	27.807,93
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	20.000,00
Mozaik	20.000,00
MT ETER D.O.O.	17.379,96
Rodna gruda (na jezicima manjinaca)	17.379,96
NOVI RADIO d.o.o.	24.331,94
Most	24.331,94
NOVOSTI d.o.o.	24.592,64
Multikultura	24.592,64
PODRAVSKI RADIO d.o.o.	24.766,44
Manje je više	24.766,44
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	25.635,44
Istočni tokovi	25.635,44
RADIO BARANJA d.o.o.	27.547,23
Baranjske manjine	27.547,23
RADIO DARUVAR d.o.o.	30.849,42
České vysílání	30.849,42
RADIO ĐAKOVO d.o.o.	28.503,13
Zvečera je naša pjesen	28.503,13
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	23.984,34
Češka reč	23.984,34
RADIO LABIN d.o.o.	28.503,13

Settimanalle albonese	28.503,13
RADIO NAŠICE d.o.o.	30.241,13
Kvapka slovenskeho života	30.241,13
RADIO OGULIN d.o.o.	28.242,43
Manjine su naše bogatstvo	28.242,43
RADIO PITOMAČA d.o.o.	27.807,93
Emisija na mađarskom jeziku	27.807,93
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	26.938,93
Naši korijeni	26.938,93
Radio Prkos j.d.o.o.	18.335,86
Poštujmo različitosti	18.335,86
RADIO SISAK d.o.o.	30.675,63
Manjinski parlamentarac	30.675,63
RAPSODIJA d.o.o.	25.200,94
Baština	25.200,94
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	21.290,45
Slovaci	21.290,45
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	21.290,45
Bogatstvo različitosti	21.290,45
VANGA d.o.o.	19.117,95
Multi demos	19.117,95
MULTIKULTURNA MEDIJSKA UDRUGA "SRIJEM"	19.552,45
Identitet	19.552,45
Ukupno:	855.193,86

Televizija - Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
Naziv nakladnika (velika slova) te ime emisije	Dodijeljena sredstva (kn)
KA-VISION d.o.o.	115.916,48
Iver	115.916,48
OAR d.o.o.	120.956,33
Etnikum	120.956,33
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	178.914,56
Manje je više	178.914,56
TV ISTRA D.O.O.	163.795,02
Storie senza confine	163.795,02
TV NOVA d.o.o.	171.354,79
Comunita	171.354,79
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	156.235,25
Nacionalne manjine	156.235,25
Ukupno:	907.172,44

E. publikacija	Dodijeljena sredstva (kn)
Naziv pružatelja usluge te ime sadržaja	
ROMSKO NACIONALNO VIJEĆE	90.606,99
Romi.hr	90.606,99

Ukupno za 2017. godinu: (radio, televizija i elektroničke publikacije): 1.852.972,00 kuna.

**Prilog 5. Financiranje programa nacionalnih manjina u području kulture u 2017. godini:
zaštita kulturne baštine; investicije i informatizacija; glazbena i kazališna djelatnost i
kulturno - umjetnički amaterizam; izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup
knjiga te vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja
(Ministarstvo kulture)**

ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE	
Dišnik, crkva sv. Tome apostola	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	149.939,00
Donja Kovačica, crkva sv. Petke (Marije Magdalene)	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	70.000,00
Gudovac, crkva sv. Petra i Pavla	
- Pravoslavna crkva sv. Trojice, Bjelovar	198.125,00
Kupinovac, crkva Roždestva Presvete Bogorodice	
- Pravoslavna crkva sv. Trojice	190.000,00
Sirač, manastir Pakra	
- Eparhija Slavonska, Pakrac	280.000,00
Sirač, manastir Pakra	
- Eparhija Slavonska, Pakrac	229.990,75
Veliki Grđevac, crkva Svete Trojice	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	200.000,00
Veliki Grđevac, crkva Svete Trojice	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	99.965,00
Mašić, crkva sv. Ilije	
- Eparhija Slavonska, Pakrac	40.000,00
Gornja Trebinja, crkva Rođenja Presvete Bogorodice	
- Crkvena pravoslavna općina Trebinja	99.998,00
Gornje Dubrave, parohijski dom uz crkvu sv. Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Ogulin	100.000,00
Karlovac, Barakova zgrada	
- Crkvena pravoslavna općina Karlovac	99.994,00
Karlovac, eparhijski dvor i parohijski dom	
- Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	180.000,00
Karlovac, eparhijski dvor i parohijski dom	
- Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	199.961,00
Kolarić, crkva sv. Petke	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	100.000,00
Kolarić, crkva sv. Petke	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	100.000,00
Ogulin, parohijski dom uz crkvu sv. Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Ogulin	180.000,00
Perjasica, ostaci pravoslavne crkve sv. Arhandela Mihajla i Gavrila	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	50.000,00
Perjasica, ostaci pravoslavne crkve sv. Arhandela Mihajla i Gavrila	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	37.300,00
Plaški, crkva Vavedenja Bogorodice (Saborna crkva)	

- Eparhija gornjokarlovačka crkvena općina Vrhovine	100.000,00
Srednji Poloj, crkva Uspenija Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	70.000,00
Srednji Poloj, crkva Uspenija Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	50.000,00
Lepavina, hram Vavedenja Bogorodice	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	199.996,00
Brinje, crkva Preobraženja Gospodenjeg	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Drežnica	47.500,00
Doljani, crkva Rođenja Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Donji Lapac	100.000,00
Glavace, crkva sv. Petke	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Otočac	50.000,00
Jošan, Srednjovjekovna utvrda	
- Eparhija gornjokarlovačka	7.057,00
Korenica, crkva sv. Arhangela Mihaila i Gavrila	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	90.000,00
Korenica, crkva Uspenja Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	150.000,00
Mutilić, crkva Preobraženja Gospodnjeg	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	90.000,00
Nebljusi, hram sv. Ilije	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Donji Lapac	100.000,00
Otočac, crkva sv. Velikomučenika Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Otočac	200.000,00
Staro Selo (Otočac), crkva sv. Jovana	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Otočac	50.000,00
Svračkovo Selo, crkva Uspenja BDM	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	80.000,00
Štikada, hram sv. Petra i Pavla	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Gračac	97.557,00
Štikada, hram sv. Petra i Pavla	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Gračac	100.000,00
Vrhovine, crkva svetog Arhangela Mihaila i Gavrila	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Vrhovine	98.623,00
Budimci, crkva Svetog Vaznesenja Gospodnjeg	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Budimci	97.294,00
Dalj, crkva sv. Dimitrija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Dalj	80.000,00
Gazije, crkva silazaka sv. Trojice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Gazije	99.166,00
Koprivna (Šodolovci), crkva Male Gospojine u Koprivni	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Petrova Slatina	40.000,00
Donji Grahovljani, crkva sv. Petra i Pavla	

- Eparhija Slavonska, Pakrac	80.000,00
Pakrac, crkva sv. Duha (sv. Trojice)	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	300.000,00
Pakrac, episkopski dvor	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	120.000,00
Pakrac, episkopski dvor	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	400.000,00
Gomirje, manastir Gomirje	
- Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	300.000,00
Donje Selište, kapela sv. Arhandela Mihajla	
- Srpska pravoslavna crkvena oćina Glina	68.750,00
Glina, parohijski dom	
- Srpska pravoslavna crkvena oćina Glina	79.875,00
Gornji Javoranj, crkva sv. Petke Paraskeve	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Javoranj	100.000,00
Petrinja, parohijski dom	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Petrinja	80.000,00
Stupovaća, crkva sv. Dimitrija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Stupovaća, Kutina	100.000,00
Topusko, parohijski dom	
- Srpska pravoslavna općina Topusko	80.000,00
Bribir, crkva sv. Joakima i Ane	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Bribir	100.000,00
Kistanje, manastir sv. Arkandela Mihaila (Krka)	
- Srpski pravoslavni manastir Krka, Kistanje	250.000,00
Kistanje, manastir Krka	
- Srpski pravoslavni manastir, Krka	20.000,00
Radučić, crkva sv. Georgija	
- Pravoslavna crkvena općina Ivoševci	28.000,00
Skradin, crkva sv. Spiridona, nova	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Skradin	63.350,00
Šibenik, crkva Uspenja Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Šibenik	100.000,00
Duzluk, manastir sv. Nikole	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	100.000,00
Slatinski Drenovac, crkva sv. Georgija	
- Eparhija Slavonska Pakrac	200.000,00
Borovo, crkva Prvomućenika i arhidakona Stefana	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Borovo	100.000,00
Mohovo, crkva Vaznesenja Hristovog	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Mohovo	100.000,00
Bilišane, crkva sv. Jovana Krstitelja	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Obrovac	50.000,00
Bruvno, crkva Rođenja sv. Jovana Pretaće	

- Srpska pravoslavna crkvena općina Gračac	149.816,00
Krupa, manastir sa crkvom Uspenja Bogorodice	
- Srpski pravoslavni manastir Krupa, Obrovac	100.000,00
Tribanj, crkva sv. Trojice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Zadar	100.000,00
Daruvar, crkva 318 Bogonosnih otaca, ikonostas	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Daruvar	70.000,00
Donja Kovačica, crkva sv. Marije Magdalene, ikonostas	
- Eparhija Zagrebačko ljubljajska, Zagreb	50.000,00
Dubrovnik, Muzej ikona, ikona Kalendar	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Dubrovnik	15.000,00
Zagreb, Židovska općina, biblioteka Lavoslava Šika	
- Židovska općina Zagreb	30.000,00
Karlovac, Eparhija gornjokarlovačka, knjižna građa	
- Crkvena pravoslavna općina Karlovac	25.000,00
Dalj, crkva sv. Dimitrija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Dalj	45.000,00
Darda, crkva sv. Arhanđela Mihaila, ikona	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Darda	40.000,00
Pakrac, Vladičanski dvor, ikona	
- Eparhija Slaovonska, Pakrac	10.000,00
Blinja, crkva sv. Ilije proroka, ikonostas	
- Srpska crkvena pravoslavna općina, Petrinja	50.000,00
Blinja, crkva sv. Ilije proroka, ikonostas	
- Srpska crkvena pravoslavna općina, Petrinja	19.000,00
Krupa, Manastir Uspenja Bogorodice, knjižna građa	
- Manastir Uspenja Presvete Bogorodice, Krupa	57.888,00
Kabal, crkva sv. Oca Nikolaja, ikonostas	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Bjelovar	25.925,00
ukupno	8.210.069,75

INVESTICIJE I INFORMATIZACIJA

Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	
- uređenje knjižnice	100.000,00
Kulturni centar Lug	
- izgradnja Centra	500.000,00
Slovački centar za kulturu, Našice	
- uređenje zgrade Centra	150.000,00
Eparhija Slavonska, Pakrac	
- opremanje knjižnice	500.000,00
Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb	
- nabava informatičke opreme	9.959,00
Slovački centar za kulturu Našice, Našice	
- nabava informatičke opreme	5.000,00

ukupno **1.264.959,00**

GLAZBENA, KAZALIŠNA DJELATNOST I KULTURNO - UMJETNIČKI AMATERIZAM

Zajednica Talijana Mošćenička Draga

- Blues festival 5.000,00

Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar

- smotra amaterskih dramskih skupina 9.886,00

Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Darda

- smotra folklora 10.000,00

Bošnjačko kulturno umjetničko društvo "Ljiljan", Rajevo Selo

- nabava instrumenata 3.500,00

ukupno **28.386,00**

IZDAVAČKA DJELATNOST, KNJIŽEVNE MANIFESTACIJE I OTKUP KNJIGA

Edit, Rijeka

- izdavačka djelatnost 1.300.000,00

Hrvatsko češko društvo, Zagreb

- tribine društva 5.000,00

Hrvatsko izraelsko društvo, Zagreb

- književne večeri u centru Shalom 10.000,00

Savez Roma Kali Sara, Zagreb

- Svjetski dan romskog jezika 10.000,00

Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb

- festival dječje ilustracije 5.000,00

Savez Roma u Republici Hrvatskoj Kali Sara, Zagreb

Veljko Kajtazi: Svjetski dan romskog jezika 2016. 12.870,00

ukupno **1.342.870,00**

VIZUALNA UMJETNOST I MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb

- program galerije Šalom 10.000,00

Židovska općina Zagreb

- izložbe u galeriji Milan i Ivo Steiner 5.600,00

Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Darda

- likovna kolonija 5.000,00

Mješoviti pjevački zbor židovske općine Lira, Zagreb

- Podunavska turneja 8.000,00

Udruga za promicanje prava Roma - Kali Sara, Zagreb

- Svjetski dan romskog jezika 10.000,00

- međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta 10.606,00

- međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta 10.000,00

ukupno **59.206,00**

SVEUKUPNO **10.905.490,75**

Prilog 6. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2017. godinu (Savjet za nacionalne manjine)

R. br.	Nacionalna manjina	Kulturni programi	Pretpostavke za kulturnu autonomiju	Ukupno
01.	ALBANCI	674.000,00		674.000,00
02.	BOŠNJACI	1.920.000,00		1.920.000,00
03.	BUGARI	85.000,00		85.000,00
04.	CRNOGORCI	594.000,00		594.000,00
05.	ČESI	2.825.000,00		2.825.000,00
06.	MAĐARI	3.629.000,00		3.629.000,00
07.	MAKEDONCI	619.000,00		619.000,00
08.	NIJEMCI I AUSTRIJANCI	615.000,00		615.000,00
09.	POLJACI	100.000,00		100.000,00
10.	ROMI	468.000,00	500.000,00	968.000,00
11.	RUSI	193.000,00		193.000,00
12.	RUSINI I UKRAJINCI	1.241.000,00		1.241.000,00
13.	SLOVACI	1.255.000,00		1.255.000,00
14.	SLOVENCII	633.000,00		633.000,00
15.	SRBI	8.697.000,00		8.697.000,00
16.	TALIJANI	6.300.000,00		6.300.000,00
17.	ŽIDOVI	615.000,00		615.000,00
	UKUPNO	30.463.000,00	500.000,00	30.963.000,00
01.	Financijska pomoć sukladno bilateralnom ugovoru sa Republikom Italijom – proračunskim korisnicima drugih proračuna/Talijanska drama HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka/			500.000,00
02.	Troškovi informacijskog sustava – internetske aplikacije za podnošenje kvartalnih, polugodišnjih i godišnjih izvještaja udruga i ustanova nacionalnih manjina za programe kulturne autonomije			105.000,00
03.	Ostali troškovi programa kulturne autonomije nacionalnih manjina: - stručno usavršavanje predsjednika udruga i ustanova nacionalnih manjina – seminari - seminari za novinare u manjinskim medijima – analize zastupljenosti manjina u medijima - stručno usavršavanje zaposlenika državne uprave vezano za ostvarivanje prava nacionalnih manjina – seminari – stručna literatura - prekogranična suradnja s tijelima međunarodnih organizacija i institucija koje se bave pitanjima nacionalnih manjina i nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj - informativni dvomjesečnik Savjeta „Manjinski forum“ - internetske stranice Savjeta za nacionalne manjine			271.500,00
	UKUPNO			876.500,00
	SVEUKUPNO			31.839.500,00

Prilog 7. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2017. godini
(Grad Zagreb)

Grad Zagreb je tijekom 2017. nastavio provoditi aktivnosti usmjerene unapređivanju odnosa s pripadnicima nacionalnih manjina, i to pretežito putem izabраниh vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba te Koordinaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u izvještajnom razdoblju osiguravana su sredstva za njihov rad, prostor i opremu.

Grad Zagreb, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba uspješno su surađivali u nizu programskih aktivnosti vijeća i predstavnika, razvijajući svoje odnose u duhu tolerancije, poštivanja različitosti i zaštite manjinskih i ljudskih prava.

Suradnja s nacionalnim manjinama u proteklom se razdoblju u Gradu Zagrebu očitovala i kroz suradnju s udrugama nacionalnih manjina i to davanjem financijskih potpora za provođenje njihovih programa i projekata, odnosno kroz realizaciju različitih programa Grada Zagreba u cilju zadovoljavanja javnih potreba u brojnim područjima života i rada.

Pored već spomenutoga, suradnja se manifestirala i kroz druge nematerijalne oblike suradnje kao što su primjerice radni sastanci koji su, po potrebi, sazivani radi rješavanja aktualnih pitanja i problema, te neposrednog informiranja o aktualnom stanju u pojedinoj manjinskoj zajednici.

RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Ocjena stanja

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, što su izrađeni na osnovi Popisa stanovništava iz 2011., učešće pripadnika 22 nacionalne manjine u Gradu Zagrebu u ukupnom stanovništvu Grada je 5,22 %, odnosno manje od trećine stanovnika Grada Zagreba.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici pojedine nacionalne manjine ne ostvaruje se na području Grada Zagreba, odnosno ne primjenjuju se propisi koji propisuju takvu uporabu s obzirom da nije ispunjen uvjet određen člankom 12. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Ocjena stanja

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina su i u 2017., sukladno Statutu Grada Zagreba, ostvarivali pravo na slobodnu uporabu znamenja i simbola te obilježavanje praznika nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu su u dovoljnoj mjeri informirani i zainteresirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju nacionalne praznike. Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba doprinose ostvarivanju ovog prava na način da obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane, a kojom prigodom ističu nacionalno znamenje i simbole.

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U PREDSTAVNIČKOM I IZVRŠNOM TIJELU GRADA ZAGREBA

Ocjena stanja

Prema Popisu stanovništava iz 2011. niti jedna nacionalna manjina u Gradu Zagrebu ne prelazi 5% udjela u ukupnom broju stanovnika. Sukladno navedenom, nisu ispunjeni uvjeti za razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima Grada Zagreba odnosno za zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Zagreba, što su utvrđeni člankom 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u vezi sa člankom 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U prilogu ovog izvješća dostavljamo Tablicu o broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u tijelima uprave Grada Zagreba. Napominjemo da je sukladno članku 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst) zabranjeno, između ostalog, prikupljanje podataka o etničkom podrijetlu, a iznimno se takvi podaci mogu prikupljati uz privolu ispitanika odnosno osobe o čijim se podacima radi.

Nadalje, od listopada 2013. povučene su iz uporabe radne knjižice, a evidencija o kretanju zaposlenika vodi se elektronski bez postojanja rubrike o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika. Isto tako od siječnja 2014. potvrda o nekažnjavanju, kao dio dokumentacije pri zapošljavanju ne sadrži više podatak o nacionalnoj pripadnosti.

S obzirom na navedeno, niti jedan dokument novijeg datuma ne sadrži podatak o nacionalnosti, te je za 235 službenika/namještenika gradskih upravnih tijela podatak o nacionalnosti nepoznat.

Predstavnici nacionalnih manjina sudjeluju u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba putem Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba. Odbor za nacionalne manjine je stalno radno tijelo Gradske skupštine. Članove Odbora imenuje Gradska skupština i to četiri člana iz redova gradskih zastupnika i tri na prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba iz njezinih redova. Ovaj odbor razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, razmatra prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu što ih Gradskoj skupštini predlažu vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i drugi ovlašteni predlagatelji, te Gradskoj skupštini daje svoje prijedloge i mišljenja.

Iako pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nisu zastupljeni u predstavničkom tijelu Grada Zagreba, oni na drugi način sudjeluju u radu Gradske skupštine Grada Zagreba. U 2017. članovi Odbora za nacionalne manjine iz redova pripadnika nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Odbora, a predsjednici vijeća i predstavnici nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Gradske skupštine Grada Zagreba.

FUNKCIONIRANJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA U GRADU ZAGREBU

Ocjena stanja

U Gradu Zagrebu su u 2017. nastavili djelovati devet vijeća i devet predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

U Proračunu Grada Zagreba za 2017. za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano 11.550.000,00 kuna od čega je izvršeno 11.437.448,20 ili 99,03 %. U Proračunu Grada Zagreba za 2017. planirano je, u odnosu na 2016., 2.000.000,00 kuna više sredstava za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Vijeća i predstavnici Grada Zagreba su u izvještajnom razdoblju funkcionirali sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i propisima koji uređuju njihov rad, financijsko i drugo poslovanje.

Nacionalne manjine Grada Zagreba su u 2017., u cilju sudjelovanja u upravljanju lokalnim poslovima i nadalje, aktivno sudjelovale u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba na način da su putem svoja četiri predstavnika u Odboru za nacionalne manjine Gradske skupštine razmatrale prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Gradske skupštine i o njima davale mišljenja i prijedloge.

Između ostalog, razmatrale su i druga pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba i predlagale Gradskoj skupštini raspravu o njima te pripremale prijedloge akata iz djelokruga Odbora. Napominjemo da se kod imenovanja članova Odbora i nadalje vodila briga o tome da članovi iz redova gradskih zastupnika također budu pripadnici nacionalnih manjina tako da su u 2017. od sedam članova odbora njih pet bili pripadnici nacionalnih manjina.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba su, u cilju obaviještenosti o svakom pitanju o kome će raspravljati predstavničko tijelo, dostavljani pozivi za sjednice Gradske skupštine Grada Zagreba. Članovima Odbora za nacionalne manjine iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina dostavljani su pozivi za sjednice toga odbora na koje su se redovito odazivali i učestvovali u raspravama i odlučivanju o prijedlozima koji se tiču položaja nacionalne manjine u Gradu Zagrebu čime je realizirano pravo iz članka 31. stavka 1. podstavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba i nadalje izražava potrebu za rješavanjem problematike pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina odnosno nedostatka statusa pravne osobe, što je u suradnji s Odborom za nacionalne manjine i pokrenula 2016., podnošenjem inicijative za izmjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, s ciljem priznavanja pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske istu je uputio Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru, ali vezano za navedenu problematiku, u 2017. nema promjene.

Nakon objave Proračuna Grada Zagreba za 2017. vijeća, predstavnici i Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba donijeli su svoje Financijske planove i Programe rada za 2017. u kojima su utvrdili visinu financijskih sredstava po pojedinim namjenama i aktivnosti za koje će ta sredstva utrošiti. Tijekom godine su, u propisanim

rokovima, podnosili zahtjeve za isplatu sredstava iz gradskog proračuna, te izvješća sukladno zakonima i propisima Grada Zagreba.

Vijeća, predstavnici i Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su tijekom 2017. godine realizirali brojne aktivnosti koje se odnose na informiranje, izdavaštvo, edukaciju, zajedničke programe s drugim nacionalnim manjinama, obilježavanje nacionalnih praznika i vjerskih blagdana te suradnju s matičnim zemljama.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je organizirala, u svibnju 2017., obilježavanje Dana nacionalnih manjina Grada Zagreba, ispred Paviljona na Zrinjevcu. Tom je prigodom predstavljeno 18 nacionalnih manjina kroz programe s narodnim pjesmama i plesovima folklornih društava te prezentacijom autohtonih jela i pića. Održana manifestacija je izazvala zanimanje većeg broja građana i turista u Gradu Zagrebu, a medijski je bila odlično popraćena.

NAPREDAK KOJI JE POSTIGNUT U ODNOSU NA 2016.

U cilju realizacije prava iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ostvarena je komunikacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te manjinskih udruga s lokalnim radijskim i televizijskim postajama.

Vijeća i predstavnici te Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su u svojim programima rada u 2017. planirali i proveli ukupno 325 aktivnosti.

Može se istaknuti nastavak dobre suradnje Vijeća i predstavnika te Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2017. sa sljedećim medijima:

Z1 televizija je emitirala polusatnu emisiju tjedno o manjinama. Uz odličnu suradnju s urednicom emisije postigao se sveobuhvatni prikaz manjinskih događanja. U skladu sa svojim mogućnostima pratili su se i snimali događaji. Na prijedlog Koordinacije, koja je sudjelovala i u organizaciji, u emisijama su se izmjenjivale manjinske udruge i predstavnici.

Mreža TV je ukinula mjesečno emitiranje u polusatnoj emisiji tjedno, ali se u sklopu mjesečnih redovitih emisija, prikazuju priloge o aktivnostima nacionalnih manjina.

Jabuka TV je redovitije pratila događanja nacionalnih manjina kroz dnevno praćenje aktualnih događanja u vremenski udarnim terminima kroz program „Svakodnevice“. Redovito su izlazili na teren i snimali reportaže sa događanja nacionalnih manjina.

Radio Martin je redovito pratio događaje nacionalnih manjina, uz vrlo dobru suradnju Koordinacije i urednice programa oko emisije, koja se već kontinuirano odvija nekoliko godina. Izlazili su na događaje i radili reportaže sa licu mjesta, konstantno su pratili rad udruge, vijeća i predstavnika pojedinih manjina i u gradu Zagrebu i u županiji. Najaktivnije su pratili događaje nacionalnih manjina i kroz tjednu emisiju „Rodna gruda“, kao i kroz same informativne emisije.

Radio Antena je objavljivala informacije i izvještavala o događajima nacionalnih manjina u informativnim emisijama.

3. program Hrvatskog Radija nastavio je aktivnu i konstruktivnu suradnju vezanu za događaje nacionalnih manjina i planove o emitiranju pojedinih događaja. Snimljeno je i emitirano više reportaža sa događanja i razgovori vezani uz pitanje nacionalnih manjina.

Portal mojzagreb.info je nastavio suradnju i objavljivao obavijesti o nacionalnim manjinama na stranicama.

Radio Sljeme je aktivnije surađivao i objavljivao događanja nacionalnih manjina i uključivao iste u emisije.

Radio Marija je emitirala jedanput mjesečno serije emisija o nacionalnim manjinama Grada Zagreba u jednosatnoj emisiji, u kojima gostuju predstavnici nacionalnih manjina kao i predstavnici gradskih ureda zaduženih za pitanja vezana za nacionalne manjine. Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba podupire uređivanje portala „nacionalne manjine“ (www.nacionalnemanjine.hr) koji je postao prepoznatljiva web stranica za redovito praćenje i izvještavanje o manjinskim temama i događajima u Zagrebu i okolici te cijeloj Hrvatskoj.

Možemo zaključiti da vijeća i predstavnici u Gradu Zagrebu pokazuju značajni interes za funkcioniranjem i radom što se očituje u donošenju financijskih planova i godišnjih programa rada u propisanim rokovima, dostavljanju odgovarajućih izvješća, redovitim sudjelovanjem u radu Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba i prisustvovanjem na njezinim sjednicama te brojnim aktivnostima usmjerenima promicanju i razvijanju tolerancije prema različitosti i ujednačavanju rada vijeća i predstavnika.

OCJENA PROVOĐENJA ILI NEPROVOĐENJA ODREDBI USTAVNOG ZAKONA

Dosadašnja praksa i nadalje upućuje na zaključak da su odabrana rješenja provođenja odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu dobra i to na svim razinama odlučivanja. Na taj način omogućeno je vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u javnom životu Grada Zagreba i to u svim procesima odlučivanja.

PROVOĐENJE NADZORA ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA GRADA ZAGREBA

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba nisu u 2017. dostavili niti jedan zahtjev za provođenjem nadzora nad primjenom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima se uređena prava i slobode nacionalnih manjina u smislu članka 38. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Prilog 8. Pregled planiranih, dodijeljenih i utrošenih sredstava za funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2017. godini u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
(Ministarstvo uprave)

Područje izdvajanja sredstava za funkcioniranje vijeća i predstavnika vijeća nacionalne manjine	Jedinica područne (regionalne) samouprave (županija)					Jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine)				
	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika n.m.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike n.m.	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika n.m.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike n.m.
I ZAGREBAČKA	1.706.546,00	1.672.087,29	1.374.346,00	297.741,29	1.675.087,29	469.900,00	433.506,43	28.000,00	99.980,00	423.506,43
III. SISAČKO-MOSLAVAČKA	548.000,00	527.000,00	434.000,00	93.000,00	527.000,00	579.400,00	438.802,51	161.832,33	188.580,35	350.412,68
IV. KARLOVAČA	374.000,00	282.753,50	25.000,00	257.753,50	282.753,50	311.500,00	275.860,08	132.489,53	125.034,95	233.902,08
V. VARAŽDINSKA	84.237,50	84.237,50	60.450,00	23.787,50	84.237,50	600.000,00	600.000,00	90.561,00	109.436,00	199.999,00
VI. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	290.580,00	285.000,00	98.379,36	81.761,71	265.216,23	83.799,59	73.457,33	33.617,52	43.509,00	75.526,52
VII. BJELOVARSKO-BILOGORSKA	410.600,00	353.600,00	153.600,00	220.000,00	353.600,00	164.575,00	185.596,66	16.406,00	153.165,66	128.346,66
VIII. PRIMORSKO-GORANSKA	426.500,00	777.956,40	338.847,36	253.949,58	729.241,09	1.364.484,82	1.318.016,80	646.140,60	514.407,53	1.318.252,36
IX. LIČKO-SENJSKA	150.000,00	125.000,00	20.620,00	103.419,00	124.039,00	185.000,00	160.128,14	2.780,00	133.803,14	136.583,14
X. VIROVITIČKO-PODRAVSKA	130.780,00	127.373,68	54.873,68	72.500,00	127.373,68	98.851,99	77.520,44	48.855,10	20.151,99	86.007,09
XI. POŽEŠKO-SLAVONSKA	140.000,00	89.066,56	89.066,56	5.000,00	94.066,56	131.000,00	102.128,20	56.223,44	84.721,44	102.128,20
XII. BRODSKO-POSAVSKA	180.000,00	180.000,00	112.000,00	88.000,00	180.000,00	293.000,00	221.743,00	33.581,07	71.300,00	104.881,07
XIII. ZADARSKA	328.500,00	328.500,00	146.896,72	5.000,00	480.396,69	32.000,00	5.000,00	0,00	5.000,00	5.000,00
XIV. OSJEČKO-BARANJSKA	640.000,00	640.000,00	78.873,06	545.746,48	624.619,54	913.250,94	823.032,37	325.391,96	367.537,88	808.980,75
XV. ŠIBENSKO-KNINSKA	255.000,00	218.651,43	88.651,43	130.000,00	218.669,43	610.000,00	485.290,56	386.175,99	224.857,00	622.032,99
XVI. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	450.000,00	516.185,50	79.640,00	436.545,50	516.185,50	456.500,00	361.536,82	50.704,24	328.378,43	366.567,67

XVII. SPLITSKO-DALMATINSKA	445.000,00	430.483,80	114.552,00	315.931,80	430.483,80	588.800,00	408.265,48	126.554,66	28.634,00	408.265,48
XVIII. ISTARSKA	131.000,00	114.580,41	28.962,96	85.657,45	114.580,41	782.320,75	752.903,77	310.134,88	572.963,85	864.866,96
XIX. DUBROVAČKO- NERETVANSKA	132.000,00	132.000,00	0,00	132.000,00	132.000,00	422.000,00	422.000,00	246.100,00	175.900,00	422.000,00
XX. MEDIMURSKA	55.000,00	43.115,56	30.115,56	13.000,00	43.115,56	99.500,00	38.264,65	14.772,00	15.379,34	38.264,21
UKUPNO:	6.877.743,50	6.927.591,63	3.328.874,69	3.160.793,81	7.002.665,78	8.185.883,09	7.183.053,24	2.710.320,32	3.262.740,56	6.695.523,29
XXI. GRAD ZAGREB	10.749.688,56	10.730.154,36	3.024.545,51	5.860.947,32	10.730.154,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SVEUKUPNO:	17.627.432,06	17.657.745,99	6.353.420,20	9.021.741,13	17.732.820,14	8.185.883,09	7.183.053,24	2.710.320,32	3.262.740,56	6.695.523,29

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i financiranje rada u 2017.

(Grad Zagreb)

GRAD ZAGREB										
Red. broj	Vijeće nacionalne manjine i udjel u stanovništvu Grada Zagreba (%)	Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona je uređeno aktima jedinice samouprave DA / NE	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2017.	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2017.	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m. u 2017.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika nac. manjina u 2017.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike nac. manjina te za koordinaciju u 2017. (uključena i sredstva za zaposlenu osobu)			
1.	Albanci (0,54%)	DA	U Proračunu Grada Zagreba za 2017. za rad svih vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano ukupno 11.550.000,00 Sredstva su u Proračunu Grada Zagreba planirana u ukupnim iznosima za sva vijeća i predstavnike n.m., a ne pojedinačno za svako vijeće/predstavnik	11.550.000,00	328.283,47	484.193,00	959.293,99			
2.	Bošnjaci (1,03%)				315.152,45	696.065,00	1.158.999,83			
3.	Crnogorci (0,15%)				315.152,64	311.972,00	791.357,44			
4.	Česi (0,11%)				328.239,00	292.470,00	773.596,32			
5.	Mađari (0,10%)				328.284,00	296.852,00	784.773,91			
6.	Makedonci (0,15)				327.189,72	313.672,00	751.967,30			
7.	Romi (0,35%)				307.494,07	400.341,00	812.161,69			
8.	Slovenci (0,27%)				328.284,00	364.439,00	847.685,32			
9.	Srbi (2,22%)				328.284,00	1.206.988,00	1.681.635,64			
	Predstavnik nacionalne manjine									
1.	Austrijanci (0,01%)				13.131,28	160.260,32	236.714,35			
2.	Bugari (0,02%)				13.131,36	159.758,00	227.315,92			
3.	Poljaci (0,02%)				13.131,36	161.780,00	247.467,98			
4.	Rusi (0,04%)				13.131,36	170.452,00	248.011,80			
5.	Rusini (0,02%)				13.131,36	160.449,00	231.129,65			
6.	Slovaci (0,03%)				13.131,36	164.290,00	242.751,48			
7.	Talijani (0,05%)				13.131,36	175.304,00	239.173,03			
8.	Ukrajinci (0,04%)				13.131,36	171.582,00	236.054,29			
9.	Židovi (0,04%)				13.131,36	170.080,00	260.064,42			
10.	Koordinacija	0,00	597.165,00	707.293,84						
UKUPAN IZNOS SREDSTAVA:					3.024.545,51	6.458.112,32	11.437.448,20			

Prilog 9. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2017. godinu u:

- **tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske**
- **tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i**
- **pravosudnim tijelima**

1.a. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – skupna tablica (podaci na dan 31. 12. 2017.)

	Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske		Ministarstva		Središnji državni uredi		Državne upravne organizacije		Uredi državne uprave u županijama		Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	
Ukupno zaposlenih	49.602		43.523		223		2.826		2.560		470	
Pripadnici nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina
Srbi	1.084	2,19	920	2,11	7	3,14	65	2,30	84	3,28	8	1,70
Bošnjaci	97	0,20	85	0,20	0	0	6	0,21	3	0,12	3	0,64
Talijani	90	0,18	68	0,16	0	0	12	0,42	9	0,35	1	0,21
Mađari	96	0,19	75	0,17	1	0,45	8	0,28	11	0,43	1	0,21
Slovinci	39	0,08	32	0,07	0	0	3	0,11	1	0,04	3	0,64
Albanci	17	0,03	13	0,03	0	0	3	0,11	1	0,04	0	0
Česi	84	0,17	71	0,16	0	0	5	0,18	8	0,31	0	0
Romi	8	0,02	5	0,01	0	0	2	0,07	0	0	1	0,21
Ostali	143	0,29	116	0,27	0	0	13	0,46	13	0,51	1	0,21
Ukupno prip. nac. manj.	1.658	3,34	1.385	3,18	8	3,59	117	4,14	130	5,08	18	3,83

1.b. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – pojedinačno po tijelima (podaci na dan 31. 12. 2017.)

Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	Ukupan broj zaposlenih	Srbi		Bošnjaci		Talijani		Mađari		Slovenci		Albanci		Česi		Romi		Ostali		Ukupno pripadnika nacionalnih manjina	
		Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
MINISTARSTVA																					
<i>Ministarstvo vanjskih i europskih poslova</i>	1.097	4	0,36	4	0,36	0	0	0	0	1	0,09	0	0	1	0,09	0	0	1	0,09	11	1,00
Ministarstvo financija	7.336	147	2,00	2	0,03	25	0,34	12	0,16	14	0,19	0	0	8	0,11	0	0	19	0,26	227	3,1
Ministarstvo obrane	884	4	4,52	0	0	1	0,11	6	0,69	0	0	0	0	1	0,11	0	0	2	0,23	14	1,58
Ministarstvo unutarnjih poslova	25.290	612	2,42	56	0,22	23	0,09	50	0,20	10	0,04	10	0,04	44	0,17	5	0,02	75	0,30	885	3,5
Ministarstvo pravosuđa	3.314	72	2,17	13	0,39	5	0,15	1	0,03	2	0,06	2	0,06	1	0,03	0	0	2	0,06	98	2,96
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta	476	10	2,1	1	0,21	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0,84	0	0	2	0,42	17	3,57
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	722	4	0,55	0	0	7	0,97	1	0,14	1	0,14	0	0	0	0	0	0	1	0,14	14	1,94
Ministarstvo poljoprivrede	838	12	1,43	1	0,12	1	0,12	2	0,24	0	0	0	0	5	0,60	0	0	4	0,48	25	2,98
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	411	8	1,95	2	0,48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,48	12	2,92
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	350	8	2,28	2	0,57	1	0,28	0	0	1	0,28	0	0	2	0,57	0	0	2	0,57	16	4,57
Ministarstvo zdravstva	423	5	1,18	1	0,24	1	0,24	1	0,24	1	0,24	0	0	0	0	0	0	1	0,24	10	2,36

Ministarstvo znanosti i obrazovanja	407	4	0,98	1	0,25	1	0,25	0	0,25	0	0,25	0	0	2	0,49	0	0	1	0,25	9	2,21
Ministarstvo kulture	384	7	1,82	0	0	2	0,52	2	0,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	2,86
Ministarstvo hrvatskih branitelja	188	2	1,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,06
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	241	2	0,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,41	3	1,24
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije	297	6	2,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2,02
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	399	6	1,5	1	0,25	1	0,25	0	0	1	0,25	0	0	1	0,25	0	0	2	0,50	12	3,01
Ministarstvo turizma	170	2	1,17	0	0	0	0	0	0	1	0,59	0	0	1	0,59	0	0	0	0	4	2,35
Ministarstvo uprave	154	0	0	1	0,65	0	0	0	0	0	0	1	0,65	1	0,65	0	0	1	0,65	4	2,60
Ministarstvo državne imovine	142	5	3,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3,52
Ukupno ministarstva	43.523	920	2,11	85	0,20	68	0,16	75	0,17	32	0,07	13	0,03	71	0,16	5	0,01	116	0,27	1.385	3,18
SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI																					
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	122	4	3,28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3,28
Središnji državni ured za središnju javnu nabavu	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva	25	1	4,00	0	0	0	0	1	0,04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	8,00
Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Središnji državni ured za šport	21	2	9,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9,52
Ukupno središnji državni uredi	223	7	3,13	0	0	0	0	1	0,45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	3,58

DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE																					
Državna geodetska uprava	1.101	30	2,72	3	0,27	9	0,82	4	0,36	1	0,09	3	0,27	3	0,27	2	0,18	5	0,45	60	5,45
Državni hidrometeorološki zavod	365	11	3,01	0	0	0	0	1	0,27	1	0,27	0	0	0	0	0	0	2	0,55	15	4,11
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	92	4	4,35	1	1,09	1	1,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,09	7	7,61
Državni zavod za mjeriteljstvo	79	1	1,27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,27	2	2,53
Državni zavod za statistiku	529	9	1,70	0	0	1	0,19	1	0,19	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,38	13	2,46
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	641	10	1,56	2	0,31	1	0,16	2	0,31	1	0,16	0	0	2	0,31	0	0	2	0,31	20	3,12
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno državne upravne organizacije	2.826	65	2,30	6	0,21	12	0,42	8	0,28	3	0,11	3	0,11	5	0,18	2	0,08	13	0,46	117	4,14
UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA																					
Ured državne uprave u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji	84	5	5,95	1	1,19	0	0	3	3,57	0	0	0	0	6	7,14	0	0	1	1,19	16	19,05
Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji	101	1	0,99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,99
Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	136	3	2,21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,21
Ured državne uprave u Istarskoj županiji	163	6	3,68	1	0,61	4	2,45	1	0,61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	7,36
Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji	117	11	9,40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	9,40
Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji	91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,10	1	1,10
Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji	71	2	2,81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2,81
Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	66	1	1,51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,51
Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji	214	11	5,14	0	0	0	0	5	2,34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,93	18	8,41
Ured državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji	68	2	2,94	0	0	1	1,47	1	1,47	0	0	0	0	1	1,47	0	0	1	1,47	0	6	8,82
Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji	164	10	6,10	1	0,61	4	2,44	0	0	0	0	1	0,61	0	0	0	0	0	0	0	16	9,76
Ured državne uprave u Sisачko-moslavačkoj županiji	125	4	3,20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,08	0	0	0	0	0	5	4,00
Ured državne uprave u Splitsko- dalmatinskoj županiji	342	1	0,29	0	0	0	0	0	0	1	0,29	0	0	0	0	0	0	0	1	0,29	3	0,87
Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji	91	2	2,20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2,20
Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji	119	1	0,80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,68	3	2,52
Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji	69	2	2,90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,45	3	4,35
Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji	152	18	11,84	0	0	0	0	1	0,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2,63	23	15,13
Ured državne uprave u Zadarskoj županiji	141	2	1,42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,42
Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji	174	2	1,15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,15
Ukupno uredi državne	2.560	84	3,28	3	0,12	9	0,35	11	0,43	1	0,04	1	0,04	8	0,31	0	0	13	0,51	130	5,08	

uprave u županijama																						
Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	470	8	1,70	3	0,64	1	0,21	1	0,21	3	0,64	0	0	0	0	1	0,21	1	0,21	18	3,83	
Ukupno	49.602																			1.658	3,34	

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika +/-):

Na dan 31. prosinca 2017. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 49.602 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.658 ili 3,34 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po narodnosnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2017. godine, najviše bilo zaposleno Srba – 1.084, koji čine 2,19 % ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 97, koji čine 0,20 % zaposlenih; Mađara - 96, koji čine 0,19 % zaposlenih; Talijana – 90, koji čine 0,18 % zaposlenih; Čeha - 84, koji čine 0,17 % zaposlenih; Slovenaca – 39, koji čine 0,08% zaposlenih; Albanaca - 17, koji čine 0,03% zaposlenih te 8 Roma, koji čine 0,02 % zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnilo 143 službenika i namještenika koji čine 0,29 % od ukupnog broja službenika i namještenika.

Posebno napominjemo da je u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposleno i 128 osoba koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnile kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2016. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2017. godine bio manji za 31 zaposlenika u odnosu na kraj 2016. godine.

Naime, na dan 31. prosinca 2016. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 49.697 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.689 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po nacionalnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2016., najviše bilo zaposleno Srba – 1.103, koji čine 2,22% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 104, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 92, koji čine 0,19% zaposlenih; Mađara - 91, koji čine 0,18% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,16% zaposlenih; Slovenaca – 45, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 9 Roma, koji čine 0,02% od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (od 31. prosinca 2016. do 31. prosinca 2017.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 95, odnosno za 0,19 % u odnosu na kraj 2016. godine.

2. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2017.

R. br.	Razina	Jedinica uprave	Broj ukupno zaposlenih							Nacionalna manjina	Broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina						% udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina	Razlika + / - u odnosu na 31.12.2016.	
			Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici				Ukupno
			M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž	M	Ž			
I ZAGREBAČKA																			
1	Županija	I ZAGREBAČKA	6	6	38	92	2	2	146	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,63	0
2	Grad	Samobor	5	1	32	38	0	1	77	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Velika Gorica	15	10	35	77	4	15	156	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Zaprešić	6	7	11	29	4	3	60	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Vrbovec	0	2	7	8	0	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Grad	Sveti Ivan Zelina	1	2	5	13	1	1	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Grad	Sveta Nedelja	0	1	4	14	1	2	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Grad	Dugo Selo	2	3	5	15	0	0	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Grad	Jastrebarsko	5	2	3	13	0	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Grad	Ivanić-Grad	1	1	6	15	0	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Breckovljani	0	0	1	5	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Brdovec	1	1	6	4	5	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Rakovec	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Preseka	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Kloštar Ivanić	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Pokupsko	0	1	1	5	1	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Bedenica	1	0	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Stupnik	1	1	1	5	5	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

19	Općina	Dubravica	0	2	1	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Gradec	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Pisarovina	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Klinča Sela	0	1	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Jakovlje	0	1	1	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Orle	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Dubrava	5	2	1	1	4	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Farkaševac	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Žumberak	0	0	0	1	0	2	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Križ	0	1	2	8	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Krašić	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Kravarско	0	1	0	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31	Općina	Rugvica	1	0	2	5	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32	Općina	Bistra	2	2	1	4	0	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33	Općina	Marija Gorica	0	1	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34	Općina	Pušća	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35	Općina	Luka	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (35 JLPS)			52	57	167	380	36	40	732	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,13	0
II KRAPINSKO-ZAGORSKA																			
1	Županija	II KRAPINSKO-ZAGORSKA	3	7	15	54	2	1	82	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	1,22	0
2	Grad	Pregrada	1	1	0	7	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Donja Stubica	0	1	2	4	5	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Zabok	1	3	4	10	0	0	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Klanjec	1	0	2	3	2	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Grad	Zlatar	3	1	0	4	0	2	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Grad	Krapina	1	3	3	8	1	4	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Grad	Oroslavje	1	0	0	3	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Novi Golubovec	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

10	Općina	Jesenje	1	1	0	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Kumrovec	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Tuhelj	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Gornja Stubica	0	1	1	2	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Đurmanec	0	0	2	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Mače	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Radoboj	0	1	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Veliko Trgovišće	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Stubičke Toplice	0	1	1	6	3	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Zlatar Bistrica	1	0	2	3	2	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Bedekovčina	0	1	3	6	4	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Krapinske Toplice	0	1	2	3	3	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Konjščina	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Desinić	0	0	0	2	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Hrašćina	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Lobor	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Mihovljan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Petrovsko	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Sveti Križ Začretje	1	1	1	4	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Zagorska Sela	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Kraljevec na Sutli	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31	Općina	Budinščina	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32	Općina	Marija Bistrica	0	1	2	6	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33	Općina	Hum na Sutli	0	1	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (33 JLPS)			18	32	47	158	38	17	310	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,32	0

III SISAIČKO-MOSLAVAČKA

1	Županija	III SISAIČKO- MOSLAVAČKA *	5	4	22	57	2	3	93	srpska	0	0	1	6	0	0	7	7,53	0
										bošnjačka	0	0	2	1	0	0	3	3,23	+1

2	Grad	Novska	1	2	4	20	1	3	31	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
3	Grad	Glina**	1	2	3	10	1	2	19	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
4	Grad	Hrvatska Kostajnica*	1	0	3	3	1	1	9	srpska	0	0	1	0	0	1	11,11	0	
5	Grad	Petrinja	3	5	15	32	2	1	58	bošnjačka	0	1	0	0	0	1	1,72	0	
										srpska	0	0	1	4	0	5	8,62	-1	
6	Grad	Sisak	4	11	34	74	2	4	129	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0,00	-2	
										(češka)	0	0	0	0	0	0	0,00	-1	
7	Grad	Popovača	0	2	2	5	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0,00	0		
8	Grad	Kutina	3	3	12	29	0	1	48	srpska	0	0	0	1	0	1	2,08	0	
9	Općina	Donji Kukuruzari*	2	1	1	1	0	0	5	srpska	1	0	0	0	0	1	20,00	0	
10	Općina	Lipovljani	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Općina	Gvozd***	0	1	0	1	0	0	2	srpska	0	0	0	1	0	1	50	0	
12	Općina	Sunja**	1	0	3	5	0	1	10	albanska	0	0	0	0	0	1	10	0	
										(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	Općina	Topusko*	0	1	3	3	0	1	8	srpska	0	0	1	0	0	1	12,50	0	
14	Općina	Hrvatska Dubica**	0	1	0	3	0	1	5	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
15	Općina	Dvor***	1	0	1	4	1	0	7	srpska	1	0	0	1	0	2	28,57	0	
16	Općina	Velika Ludina	0	1	1	4	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
17	Općina	Lekenik	0	0	3	7	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
18	Općina	Martinska Ves	0	3	0	3	0	6	12	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
19	Općina	Majur**	0	1	0	2	0	0	3	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
20	Općina	Jasenovac	0	1	1	3	0	0	5	srpska	0	0	0	2	0	2	0,42	0	
UKUPNO (20 JLPS)			22	40	109	270	11	27	479	srpska	2	0	4	15	0	21	4,38	-3	
										bošnjačka	0	1	2	1	0	4	0,83	+1	
										albanska	0	0	0	0	0	1	1	0,21	0
										(češka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1

IV KARLOVAČKA

1	Županija	IV KARLOVAČKA *	3	4	13	46	3	3	72	srpska	0	0	1	0	0	0	1	1,39	0
										(njemačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										(slovenska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
2	Grad	Slunj	0	2	2	10	2	0	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Duga Resa	1	3	5	13	1	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Ozalj	0	1	5	7	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Karlovac	2	8	22	91	3	7	133	srpska	0	1	1	0	1	0	3	2,26	0
										slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,75	0
6	Grad	Ogulin*	0	2	6	15	2	1	26	srpska	0	0	0	2	1	0	3	11,54	0
7	Općina	Tounj	1	1	1	1	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Bosiljevo	1	0	0	1	0	2	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Draganić	0	1	0	4	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Kamanje	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Žakanje	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Barilović	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Netretić	0	1	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Saborsko**	0	1	0	4	0	0	5	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Ribnik	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Krnjak***	0	1	0	3	0	0	4	srpska	0	1	0	2	0	0	3	75,00	+1
17	Općina	Lasinja	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Cetingrad**	2	0	1	2	1	1	7	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Plaški*	1	0	2	1	0	0	4	srpska	1	0	0	0	0	0	1	25,00	0
20	Općina	Generalski Stol	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Rakovica	1	1	0	5	0	1	8	srpska	0	0	0	1	0	0	1	12,50	+1
22	Općina	Josipdol	0	1	1	4	5	1	12	srpska	0	0	0	0	1	0	1	8,33	0
23	Općina	Vojnić*	0	1	0	6	0	0	7	srpska	0	1	0	1	0	0	2	28,57	0
UKUPNO (23 JLPS)			14	30	63	226	24	20	377	srpska	1	2	1	6	2	0	15	3,98	+1

										slovenska	0	1	1	1	1	0	1	0,26	-1
										(njemačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
V VARAŽDINSKA																			
1	Županija	V VARAŽDINSKA	6	3	52	33	3	0	97	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2	Grad	Varaždinske Toplice	0	1	2	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Novi Marof	2	1	3	7	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Ivanec	1	3	4	10	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Lepoglava	0	1	2	8	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Grad	Ludbreg	0	1	7	13	0	1	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Grad	Varaždin	2	1	28	60	3	8	102	srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,98	0
8	Općina	Gornji Kneginec	1	0	4	3	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Visoko	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Jalžabet	2	1	2	1	2	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Breznica	1	0	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Ljubešćica	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Mali Bukovec	0	3	0	1	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Vidovec	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Sveti Đurđ	0	1	1	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Maruševec	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Beretinec	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Breznički Hum	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Sračinec	1	1	2	1	2	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Vinica	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Trnovec Bartolovečki	0	1	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Klenovnik	0	0	0	3	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Veliki Bukovec	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

24	Općina	Donja Voća	2	0	0	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Bednja	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Petrijanec	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Cestica	0	1	1	5	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Sveti Ilija	1	1	1	2	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Martijanec	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (29 JLPS)			21	28	120	182	24	15	390	srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,26	0
VI KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA																			
1	Županija	VI KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	3	5	18	42	2	2	72	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,39	0
2	Grad	Đurđevac	2	3	4	7	2	1	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Koprivnica	1	3	19	37	0	2	62	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Križevci	2	2	11	15	0	0	30	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Općina	Đelekovec	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Općina	Koprivnički Bregi	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Virje	0	1	2	2	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Gornja Rijeka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Hlebine	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Kalinovac	1	1	0	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Gola	0	1	0	4	2	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Sveti Petar Orehovec	0	1	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Drnje	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Molve	1	1	0	3	1	2	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Sveti Ivan Žabno	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Rasinja*	0	1	2	2	1	0	6	srpska	0	0	1	0	0	0	1	16,67	+1
17	Općina	Podravske Sesvete	1	0	4	2	2	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Legrad	0	0	0	3	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

19	Općina	Peteranec	0	1	1	2	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Sokolovac	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Novo Virje	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Ferdinandovac	0	1	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Koprivnički Ivanec	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Novigrad Podravski	1	0	0	3	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Kalnik	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Kloštar Podravski	0	1	0	4	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (26 JLPS)			14	28	69	153	29	13	306	srpska	0	0	1	1	0	0	2	0,65	+1

VII BJELOVARSKO-BILOGORSKA

1	Županija	VII BJELOVARSKO-BILOGORSKA*	3	2	24	45	5	3	82	srpska	1	0	1	0	0	0	2	2,44	0
										češka	0	1	0	2	0	0	3	3,66	-1
										(austrijanci)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
2	Grad	Bjelovar	2	4	20	48	3	4	81	srpska	0	0	1	0	0	0	1	1,23	-1
										mađarska	0	0	0	1	0	0	1	1,23	-1
										(slovenska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
3	Grad	Garešnica	1	1	6	9	1	2	20	srpska	0	0	1	0	0	0	1	5,00	0
4	Grad	Čazma	0	3	4	6	1	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Grubišno Polje*	2	1	5	5	0	1	14	češka	0	1	1	1	0	0	3	21,43	-1
										srpska	0	0	1	0	0	0	1	7,14	0
6	Grad	Daruvar*	1	2	5	11	3	1	23	srpska	0	1	1	1	0	0	3	13,04	0
										češka	0	0	0	2	1	0	3	13,04	-1
										mađarska	0	0	0	1	0	0	1	4,35	-1
7	Općina	Hercegovac	0	1	0	2	1	1	5	češka	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
8	Općina	Šandrovac	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Kapela	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Velika Trnovitica	0	2	0	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

11	Općina	Velika Pisanica	0	1	1	2	0	0	4	mađarska	0	1	0	0	0	0	1	25,00	0
12	Općina	Končanica*	1	0	1	1	3	0	6	češka	0	0	0	1	3	0	4	66,67	0
13	Općina	Đulovac	1	0	4	1	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Berek	0	1	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Rovišće	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Ivanska	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Dežanovac**	0	0	0	2	3	1	6	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	16,67	0
										(češka)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
18	Općina	Štefanje	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Veliko Trojstvo	1	0	1	2	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Severin	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Sirač	0	1	0	3	4	1	9	češka	0	0	0	0	1	0	1	11,11	-1
22	Općina	Nova Rača	0	0	0	4	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Zrinski Topolovac	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Veliki Grđevac	1	0	3	1	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (24 JLPS)			14	23	78	150	30	16	311	srpska	1	1	5	1	0	0	8	2,57	-1
										češka	0	2	1	7	5	0	15	4,82	-4
										mađarska	0	1	0	3	0	0	4	1,29	-2
										(austrijska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										(slovenska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1

VIII PRIMORSKO-GORANSKA

1	Županija	VIII PRIMORSKO- GORANSKA*	4	8	54	119	3	2	190	srpska	0	0	0	10	0	0	10	5,26	0
										slovenska	0	0	0	2	0	0	2	1,05	0
										bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	0,53	0
										rusini	0	0	0	1	0	0	1	0,53	0
										<i>neopredijeljeni</i>	0	0	2	2	0	0	4	2,10	+2
2	Grad	Cres	1	4	4	6	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
3	Grad	Delnice	3	3	3	9	0	0	18	bošnjačka	1	0	0	0	0	0	1	5,56	0

4	Grad	Kraljevica	1	2	5	5	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Rijeka	15	37	121	291	13	6	483	srpska	0	0	4	10	1	0	15	3,11	+2
										muslimanska	0	0	1	1	1	0	3	0,62	0
										slovenska	0	0	1	2	0	0	3	0,62	-1
										talijanska	0	1	0	0	0	0	1	0,21	0
										crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	0,21	0
neopredijeljeni	1	1	1	9	0	0	12	2,49	+1										
6	Grad	Kastav	1	3	7	10	3	0	24	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	4,16	0
7	Grad	Opatija	3	2	14	32	2	2	55	(muslimanska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
8	Grad	Vrbovsko*	3	1	4	5	3	1	17	srpska	1	0	3	1	1	0	6	35,29	+1
9	Grad	Rab	2	2	6	16	0	1	27	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Grad	Čabar	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Grad	Krk	2	2	4	11	0	0	19	srpska	0	1	0	0	0	0	1	4,35	0
12	Grad	Mali Lošinj	0	3	13	20	1	3	40	(makedonska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
13	Grad	Novi Vinodolski	2	3	3	11	1	0	20	srpska	0	1	0	0	0	0	1	5,00	+1
14	Grad	Crikvenica	1	2	13	25	1	0	42	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Grad	Bakar	1	3	5	11	0	1	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Jelenje	0	1	2	5	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Kostrena	2	2	4	9	0	0	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Mrkopalj	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Malinska-Dubašnica	1	0	5	8	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Lovran	0	4	2	6	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Ravna Gora	0	1	2	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Matulji	1	3	5	11	0	0	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Mošćenička Draga	0	2	2	1	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Lopar	0	1	3	1	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

25	Općina	Omišalj	0	1	3	10	0	0	14	(crnogorska)	0	0	0	0	0	0	0,00	-1	
26	Općina	Skrad	0	1	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
27	Općina	Fužine	1	0	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
28	Općina	Punat	1	2	3	7	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
29	Općina	Čavle	0	1	4	5	1	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
30	Općina	Klana	0	3	0	5	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
31	Općina	Viškovo	2	2	6	14	0	0	24	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
32	Općina	Baška	2	1	3	4	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
33	Općina	Brod Moravice	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
34	Općina	Vinodolska Općina	3	0	4	4	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
35	Općina	Lokve	1	1	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
36	Općina	Vrbnik	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
37	Općina	Dobrinj	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (37 JLPS)			54	105	311	683	33	23	1209	srpska	1	2	7	21	2	0	33	2,73	+4
										slovenska	0	0	1	5	0	0	6	0,49	-1
										bošnjačka	1	0	0	1	0	0	2	0,16	-1
										ruska	0	0	0	1	0	0	1	0,08	0
										talijanska	0	1	0	0	0	0	1	0,08	0
										(makedonska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										<i>muslimanska</i>	0	0	1	1	1	0	3	0,24	0
										crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	0,08	-1
<i>neopredijeljeni</i>	1	1	3	11	0	0	16	1,32	+1										

IX LIČKO-SENJSKA

1	Županija	IX LIČKO-SENJSKA**	4	16	9	35	3	2	69		0	0	0	0	0	0	0,00	0	
2	Grad	Otočac	1	2	3	13	4	3	26	srpska	0	0	0	1	0	0	1	3,85	0
3	Grad	Senj	1	0	8	23	0	3	35	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
4	Grad	Novalja	0	2	8	19	3	3	35	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	

5	Grad	Gospić	4	8	13	21	4	1	51	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Općina	Brinje	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Perušić	2	1	1	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Lovnac*	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
										(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
9	Općina	Donji Lapac***	1	0	2	2	0	1	6	srpska	1	0	2	1	0	1	5	83,33	-2
10	Općina	Vrhovine**	0	1	0	0	0	0	1	srpska	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Udbina***	0	1	2	5	0	1	9	srpska	0	1	1	2	0	0	4	44,44	0
12	Općina	Plitvička Jezera*	0	2	3	7	1	1	14	srpska	0	0	1	0	0	0	1	7,14	+1
13	Općina	Karlobag	1	0	5	4	0	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (13 JLPS)			15	34	56	141	15	17	278	srpska	0	1	2	3	0	0	11	3,96	-1

X VIROVITIČKO-PODRAVSKA

1	Županija	X VIROVITIČKO- PODRAVSKA*	2	5	13	24	1	1	46	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,17	0
2	Grad	Slatina	2	0	9	15	7	2	35	srpska	0	0	0	2	0	0	2	5,71	0
3	Grad	Orahovica	0	1	7	9	0	1	18	(rusinska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
4	Grad	Virovitica	4	8	17	17	1	0	47	srpska	0	1	2	0	0	0	3	6,38	+3
5	Općina	Čačinci	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Općina	Pitomača	3	2	2	7	1	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Špišić Bukovica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Voćin	1	0	1	2	0	1	5	srpska	0	0	0	0	0	1	1	20	0
9	Općina	Čađavica	1	0	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Lukač	1	0	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Mikleuš	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Sopje	0	0	2	1	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Nova Bukovica	0	0	0	4	1	0	5	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	20	0
14	Općina	Suhopolje	1	0	2	5	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Crnac	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16	Općina	Gradina	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
17	Općina	Zdenci	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (17 JLPS)			18	18	57	101	16	13	223	srpska	0	1	3	2	0	1	7	3,14	0
										slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,45	0
										(rusinska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
XI POŽEŠKO-SLAVONSKA																			
1	Županija	XI POŽEŠKO-SLAVONSKA*	2	4	8	20	3	2	39	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,56	0
2	Grad	Pakrac**	3	1	4	7	7	0	22	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Kutjevo	1	0	3	2	0	1	7		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Lipik	1	4	6	10	0	2	23		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Grad	Požega	1	5	10	21	2	0	39		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Grad	Pleternica	1	0	1	4	0	1	7		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Brestovac	1	1	0	0	3	1	6		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Jakšić	0	1	1	1	1	0	4		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Kaptol	0	0	1	1	2	1	5	češka	0	0	0	1	0	0	1	20	0
10	Općina	Čaglin	0	0	1	2	0	0	3		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Velika	0	0	1	3	3	1	8		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (11 JLPS)			10	16	36	71	21	9	163	srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,61	0
										češka	0	0	0	1	0	0	1	0,61	0
XII BRODSKO-POSAVSKA																			
1	Županija	XII BRODSKO-POSAVSKA	3	8	21	56	6	6	100	srpska	0	1	0	2	0	0	3	3	-1
										crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	1	0
2	Grad	Slavonski Brod	2	6	21	48	2	5	84	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Nova Gradiška	3	6	7	15	2	3	36	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,78	0
4	Općina	Stara Gradiška	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Općina	Donji Andrijevići	1	2	1	1	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Općina	Dragalić**	0	0	0	1	0	0	1	(srpska)									0
7	Općina	Podcrkavlje	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

8	Općina	Vrbje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Okučani**	0	1	0	3	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Gornji Bogičevci	0	1	0	1	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Brodski Stupnik	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Gundinci	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Nova Kapela	0	1	0	2	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Oprisavci	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Vrpolje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Sikirevci	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Slavonski Šamac	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Oriovac	0	2	0	3	5	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Bebrina	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Sibinj	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Velika Kопanica	0	1	1	0	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Garčin	1	0	4	2	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Bukovlje	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Davor	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Staro Petrovo Selo	0	1	1	2	4	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Cernik	1	2	1	2	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Rešetari	0	0	1	3	7	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Klakar	1	0	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Gornja Vrba	0	1	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (29 JLPS)			13	38	62	154	41	22	330	srpska	0	1	1	2	0	0	4	1,21	-1
										crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	0,30	0
XIII ZADARSKA																			
1	Županija	XIII ZADARSKA	8	3	34	83	3	4	135	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,74	0
2	Grad	Obrovac	1	1	5	7	0	1	15	srpska	0	0	2	0	0	0	2	13,33	+1

3	Grad	Benkovac	3	1	7	11	0	2	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Nin	2	1	7	8	1	3	22	srpska	0	1	0	0	0	0	1	4,55	0
5	Grad	Zadar	11	2	49	96	6	8	172	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,58	0
6	Grad	Pag	1	2	3	11	1	1	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Grad	Biograd na Moru	0	1	8	12	0	1	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Sveti Filip i Jakov	1	1	2	9	16	4	33	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Kukljica	1	1	0	5	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Posedarje	2	0	0	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Lišane Ostrovičke	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Stankovci	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Starigrad	0	1	3	4	6	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Poličnik	1	0	4	5	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Gračac*	0	1	3	5	0	0	9	srpska	0	0	1	1	0	0	2	22,22	0
16	Općina	Novigrad	1	0	1	4	6	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Preko	0	2	4	6	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Tkon	0	1	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Galovac	2	0	3	2	2	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Jasenice	1	0	2	1	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Sali	1	0	2	3	0	2	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Vrsi	1	0	3	0	4	0	8	srpska	0	0	0	0	1	0	1	12,50	+1
23	Općina	Kali	1	1	2	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Vir	0	5	7	14	2	0	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Ražanac	0	1	2	4	3	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Škabrnja	1	0	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Bibinje	2	1	1	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Pakoštane	0	1	1	3	2	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Sukošan	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Kolan	1	1	3	2	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

31	Općina	Zemunik Donji	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
32	Općina	Povljana	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
33	Općina	Polača	1	0	2	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
34	Općina	Pašman	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
35	Općina	Privlaka (Zadarska županija)	1	0	1	3	2	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (35 JLPS)			47	31	169	331	57	36	671	srpska	0	1	4	3	1	0	7	1,04	+2	
										slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,15	0	
XIV OSJEČKO-BARANJSKA																				
1	Županija	XIV OSJEČKO- BARANJSKA*	5	9	52	108	11	10	195	srpska	0	0	1	1	0	0	2	1,03	-1	
											židovska	0	0	1	0	0	0	1	0,51	0
2	Grad	Đakovo	3	2	10	16	1	0	32	srpska	0	0	0	1	0	0	1	3,13	-1	
3	Grad	Našice	3	1	6	12	1	1	24	slovačka	0	0	0	1	0	1	2	8,33	0	
4	Grad	Beli Manastir*	1	5	10	5	0	1	22	srpska	0	1	1	3	0	0	5	22,73	0	
5	Grad	Donji Miholjac	1	1	4	8	2	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
6	Grad	Belišće	1	4	6	13	0	0	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
7	Grad	Valpovo	2	2	7	5	1	2	19	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,26	0	
8	Grad	Osijek	18	19	40	118	11	14	220	srpska	0	3	1	7	2	1	14	6,36	+1	
										bošnjačka	1	0	0	0	0	1	2	0,90	0	
										mađarska	0	0	0	2	0	0	2	0,90	0	
										njemačka	2	0	0	1	0	0	3	1,36	+1	
9	Općina	Popovac**	0	1	0	2	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
10	Općina	Čepin	2	1	4	8	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
11	Općina	Jagodnjak***	1	0	1	2	0	0	4	srpska	1	0	1	1	0	0	3	75,00	-1	
12	Općina	Semeljci	0	1	2	4	0	0	7										0	
13	Općina	Kneževi Vinogradi**	0	0	1	7	0	1	9	mađarska	0	0	0	4	0	0	4	44,44	0	
										srpska	0	0	1	1	0	0	2	22,22	-1	
14	Općina	Levanjska Varoš	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	

15	Općina	Koška	1	0	1	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Vuka	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Đurdenovac	1	0	3	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Bizovac	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Erduť***	1	0	3	6	0	1	11	srpska	1	0	3	3	0	1	8	72,73	+1
20	Općina	Satnica Đakovačka	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Draž*	0	0	0	4	1	0	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
22	Općina	Magadenovac	0	1	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Strizivojna	1	0	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Antunovac	1	0	3	4	6	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Petlovac	1	0	1	3	4	1	10	srpska	0	0	0	0	1	0	1	10,00	+1
26	Općina	Gorjani	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Punitovci**	1	0	1	0	0	0	2	(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Marijanci	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Petrijevci	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Viljevo**	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Općina	Čeminac	0	1	1	3	11	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32	Općina	Feričanci	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33	Općina	Viškovci	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34	Općina	Bilje*	0	1	2	7	0	0	10	mađarska	0	0	1	1	0	0	2	20,00	+1
										(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
35	Općina	Drenje	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36	Općina	Trnava	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37	Općina	Darda*	3	0	2	5	8	1	19	srpska	1	0	0	0	1	0	2	10,53	0
										(makedonska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
38	Općina	Donja Motičina	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39	Općina	Podgorač**	1	0	1	1	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40	Općina	Šodolovci***	0	1	0	2	0	0	3	srpska	0	1	0	2	0	0	3	100,00	0

41	Općina	Vladislavci	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42	Općina	Ernestinovo*	0	1	0	3	0	1	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
43	Općina	Podravska Moslavina	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (43 JLPS)			55	57	170	377	80	41	780	srpska	4	5	8	20	4	2	42	5,39	-2
										židovska	0	0	1	0	0	0	1	0,13	0
										slovačka	0	0	0	1	0	1	2	0,26	0
										bošnjačka	1	0	0	0	0	1	2	0,26	0
										mađarska	1	0	1	9	0	0	10	1,28	+1
										(makedonska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										njemačka	2	0	0	1	0	0	3	0,38	+1

XV ŠIBENSKO-KNINSKA

1	Županija	XV ŠIBENSKO-KNINSKA**	2	8	16	47	1	2	76	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2	Grad	Drnjaci	0	2	3	11	1	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Šibenik	11	10	31	40	2	3	97	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
4	Grad	Knin*	3	5	10	16	3	2	39	srpska	0	2	1	1	0	0	4	10,26	-1
5	Grad	Skradin*	1	0	2	7	1	1	12	srpska	0	0	0	0	0	1	1	8,33	+1
6	Grad	Vodice	2	2	9	16	1	2	32	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Pirovac	1	2	1	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Promina	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Rogoznica	1	1	3	4	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Biskupija***	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	1	1	0	1	4	80,00	0
11	Općina	Kijevo	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Murter-Kornati	0	1	2	6	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Primošten	0	1	3	5	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Ružić	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Tisno	1	2	5	2	2	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16	Općina	Civljane***	0	0	0	2	1	0	3	srpska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
17	Općina	Kistanje***	1	0	1	4	0	1	7	srpska	0	0	1	3	0	0	4	57,14	0
18	Općina	Tribunj	0	1	0	6	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Ervenik***	1	0	1	0	0	1	3	srpska	1	0	1	0	0	1	3	100,00	-1
20	Općina	Unešić	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Bilice	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (21 JLPS)			27	38	88	173	14	17	357	srpska	2	2	4	5	1	3	17	4,76	-1
										(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1

XVI VUKOVARSKO-SRIJEMSKA

1	Županija	XVI VUKOVARSKO- SRIJEMSKA*	6	6	39	54	4	2	111	srpska	0	0	4	3	0	1	8	7,21	-3
										njemačka	0	0	1	0	0	0	1	0,90	0
2	Grad	Otok	2	0	3	6	1	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Županja	3	0	3	9	2	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Ilok	0	2	5	4	0	2	13	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	7,69	0
5	Grad	Vukovar*	2	7	29	31	4	3	76	srpska	0	0	11	5	0	2	18	23,68	+2
										(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
										(rusina)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
6	Grad	Vinkovci	9	4	29	50	6	1	99	(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
7	Općina	Cerna	0	0	1	3	1	3	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Nuštar	0	1	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Jarmina	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Babina Greda	1	0	3	2	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Borovo***	0	1	1	2	0	0	4	srpska	0	1	1	2	0	0	4	100,00	-2
12	Općina	Bošnjaci	0	1	3	1	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Drenovci	1	0	3	5	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Negoslavci***	1	0	1	0	1	1	4	srpska	1	0	1	0	1	0	3	75,00	0
15	Općina	Tompojevci*	0	1	0	2	0	0	3	rusinska	0	0	0	1	0	0	1	33,33	0
16	Općina	Vrbanja	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

17	Općina	Stari Mikanovci	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Gradište	0	0	2	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Tovarnik	0	1	1	2	4	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Vodinci	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Lovas	0	1	0	2	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Ivankovo	1	0	3	2	2	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Bogdanovci*	1	0	0	1	0	1	3	rusinska	0	0	0	0	0	1	1	33,33	0
24	Općina	Nijemci	0	3	1	6	2	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Privlaka (Vukovarsko- srijemska županija)	1	1	1	3	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Markušica***	0	0	1	1	0	0	2	srpska	0	0	1	1	0	0	2	100,00	0
27	Općina	Andrijaševci	0	1	1	2	0	0	4										0
28	Općina	Stari Jankovci*	0	1	2	2	5	1	11	srpska	0	0	0	0	2	0	2	18,18	+2
29	Općina	Gunja*	0	1	3	2	1	5	12	bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	16,67	0
30	Općina	Štitar	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31	Općina	Trpinja***	0	1	2	1	0	1	5	srpska	0	1	2	1	0	1	5	100,00	+1
32	Općina	Tordinci*	0	1	1	3	1	1	7	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	14,29	0
UKUPNO (32 JLPS)			28	38	143	205	48	28	490	srpska	1	2	20	12	3	4	42	8,57	0
										njemačka	0	0	1	0	0	0	1	0,20	0
										mađarska	0	0	0	2	0	0	2	0,41	0
										rusinska	0	0	0	1	0	1	2	0,41	-1
										(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-2
										bošnjačka	0	0	0	0	0	0	2	2	0,41
XVII SPLITSKO-DALMATINSKA																			
1	Županija	XVII SPLITSKO- DALMATINSKA	21	26	58	136	4	4	249	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,4	0
										slovenska	0	0	1	0	0	0	1	0,4	+1
2	Grad	Vis	0	1	3	3	0	0	7	makedonska	0	0	1	0	0	0	1	14,29	0

3	Grad	Supetar	1	0	10	5	0	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Hvar	0	2	13	7	0	0	22	bošnjačka	0	0	1	0	0	0	1	4,55	+1
										(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
5	Grad	Sinj	2	1	11	20	5	1	40	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Grad	Stari Grad	0	2	5	4	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Grad	Komiža	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Grad	Omiš	4	4	12	12	18	3	53	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Grad	Vrgorac	3	2	7	7	0	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Grad	Kaštela	2	4	34	54	47	8	149	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Grad	Vrlika	0	1	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Grad	Makarska	6	3	19	22	5	1	56	muslimanska	0	0	0	1	0	0	1	1,79	0
										srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,79	0
13	Grad	Trilj	2	1	5	2	5	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Grad	Trogir	5	6	19	38	1	2	71	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Grad	Split	3	9	131	261	16	20	440	srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,23	0
										crnogorska	0	0	1	0	0	0	1	0,23	0
16	Grad	Solin	3	2	14	34	36	9	98	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,02	0
17	Grad	Imotski	3	1	26	4	4	11	49	srpska	0	0	0	0	1	0	1	2,04	0
18	Općina	Lovreć	1	1	1	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Hrvace	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Primorski Dolac	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Jelsa	1	0	3	9	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Runovići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Seget	1	0	1	10	1	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Prgomet	0	1	1	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Zmijavci	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Šolta	0	1	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27	Općina	Zagvozd	0	0	0	3	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

28	Općina	Dicmo	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Podstrana	3	1	10	12	9	1	36	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Zadvarje	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31	Općina	Dugi Rat	0	1	3	4	4	2	14	srpska	0	0	0	1	0	0	1	7,14	0
32	Općina	Marina	0	1	5	4	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33	Općina	Šestanovac	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34	Općina	Otok	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35	Općina	Okrug	0	2	2	14	3	1	22	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	4,55	0
36	Općina	Dugopolje	0	1	2	7	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37	Općina	Cista Provo	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38	Općina	Klis	1	0	3	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39	Općina	Baška Voda	2	1	3	6	1	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40	Općina	Nerežišća	0	1	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41	Općina	Sutivan	0	1	2	4	6	1	14	(crnogorska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
42	Općina	Bol	1	0	2	5	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43	Općina	Lokvičići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
44	Općina	Tučepi	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
45	Općina	Proložac	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
46	Općina	Lećevica	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
47	Općina	Selca	1	0	3	2	4	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
48	Općina	Pučišća	0	1	1	3	2	0	7	albanska	0	0	1	0	0	0	1	14,29	0
49	Općina	Gradac	0	1	1	4	6	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
50	Općina	Brela	1	1	6	2	0	2	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
51	Općina	Sućuraj	0	0	1	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
52	Općina	Podgora	0	1	5	2	1	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
53	Općina	Postira	1	0	4	2	3	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
54	Općina	Muč	0	1	1	3	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
55	Općina	Podbablje	0	0	2	0	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

56	Općina	Milna	1	0	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (56 JLPS)			77	88	443	741	196	82	1627	srpska	0	1	0	4	1	0	6	0,37	-1
										slovenska	0	0	1	0	0	0	1	0,06	+1
										makedonska	0	0	1	0	0	0	1	0,06	0
										bošnjačka	0	0	1	0	0	0	1	0,06	+1
										muslimanska	0	0	0	1	0	0	1	0,06	0
										crnogorska	0	0	1	1	0	0	2	0,12	-1
										albanska	0	0	1	0	0	0	1	0,06	0

XVIII ISTARSKA

1	Županija	XVIII ISTARSKA*	15	22	22	101	5	4	169	talijanska	0	1	1	10	1	0	13	7,69	+2
										bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	1,18	0
										srpska	0	0	0	2	0	0	2	1,18	+1
2	Grad	Umag-Umago	7	7	24	35	1	0	74	talijanska	0	0	4	2	1	0	7	9,46	-1
										srpska	0	0	0	3	0	0	3	4,05	0
										muslimanska	0	1	0	1	0	0	2	2,7	+2
										(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0		-1
										neopredijeljeni	0	0	1	0	0	0	1	1,35	+1
3	Grad	Vodnjan-Dignano*	3	2	9	11	0	2	27	talijanska	0	1	7	2	0	1	11	40,74	+2
4	Grad	Pazin	3	2	6	25	1	1	38	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
5	Grad	Novigrad-Cittanova	1	0	10	18	0	1	30	talijanska	1	0	0	3	0	1	5	16,67	-1
6	Grad	Buje-Buie*	1	2	6	10	0	1	20	talijanska	0	0	3	5	0	1	9	45	+1
7	Grad	Buzet	1	2	6	11	1	2	23	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
8	Grad	Rovinj-Rovigno	8	10	14	42	1	4	79	talijanska	1	1	0	5	0	0	7	8,86	-3
										bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	1,27	0
										rumunjska	0	0	0	2	0	0	2	2,53	+1
										crnogorska	0	1	0	0	0	0	1	1,27	0
9	Grad	Pula-Pola ¹	2	5	45	127	2	7	188	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	

10	Grad	Labin	1	5	7	25	1	0	39	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,56	0
11	Grad	Poreč-Parenzo	5	2	21	34	2	2	66	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	1,52	0
12	Općina	Oprtalj-Portole	1	0	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Brtonigla-Verteneglio*	0	1	2	6	4	0	13	talijanska	0	0	0	3	2	0	5	38,46	0
14	Općina	Žminj	1	0	1	3	4	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Ližnjan-Lisignano	1	2	1	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Bale-Valle*	0	1	1	2	3	1	8	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	12,5	0
17	Općina	Cerovlje	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Gračišće	0	1	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Lanišće	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Raša	1	0	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Tar-Vabriga-Torre-Abrega	0	0	0	1	0	0	1	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	100	0
22	Općina	Vižinada-Visinada	0	1	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Fažana-Fasana	3	1	4	4	0	1	13	bošnjačka	0	0	0	0	0	1	1	7,69	0
										(srpska)	0	0	0	0	0	0	0		-1
24	Općina	Funtana-Fontane	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Motovun-Montona	1	0	2	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
26	Općina	Grožnjan-Grisignana*	1	1	0	4	1	0	7	talijanska	1	0	0	2	1	0	4	57,14	0
27	Općina	Karojba	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28	Općina	Kršan	0	4	2	6	0	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29	Općina	Lupoglav	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30	Općina	Vrsar-Orsera	1	0	6	7	0	2	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31	Općina	Barban	0	1	1	3	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32	Općina	Marčana	1	1	1	5	0	1	9	slovenska	0	0	0	0	0	1	1	11,11	0
33	Općina	Višnjan-Visignano	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

34	Općina	Sveti Lovreč	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35	Općina	Kaštelir-Labinci-Castelliere-S. Domenica	1	0	0	2	0	1	4	talijanska	1	0	0	0	0	0	1	25	0
36	Općina	Tinjan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
37	Općina	Svetvinčenat	2	0	1	3	2	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
38	Općina	Medulin	1	4	8	23	1	1	38	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
39	Općina	Pićan	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
40	Općina	Kanfanar	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
41	Općina	Sveta Nedelja	1	0	1	4	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
42	Općina	Sveti Petar u Šumi	1	0	0	0	1	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (42 JLPS)			68	83	205	553	40	39	988	talijanska	4	3	16	34	5	3	65	6,59	-6
										bošnjačka	0	0	0	2	0	3	5	0,51	-3
										srpska	0	0	0	5	0	0	5	0,51	-8
										muslimanska	0	1	0	1	0	0	2	0,20	+2
										neopredijeljeni	0	0	1	0	0	0	1	0,10	+1
										rumunjska	0	0	0	2	0	0	2	0,20	+1
										crnogorska	0	1	0	0	0	0	1	0,10	-2
										slovenska	0	0	0	0	0	1	1	0,10	-6
XIX DUBROVAČKO-NERETVANSKA																			
1	Županija	XIX DUBROVAČKO-NERETVANSKA	8	4	26	61	1	3	103	srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,97	0
										bošnjačka	0	0	0	0	1	0	1	0,97	0
2	Grad	Metković	1	3	6	12	0	2	24	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
3	Grad	Korčula	2	2	5	5	1	1	16	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,00	0
4	Grad	Opuzen	0	1	4	4	2	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
5	Grad	Ploče	4	3	5	10	3	1	26	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
6	Grad	Dubrovnik	7	7	85	115	7	11	232	bošnjačka	0	0	2	1	0	0	3	1,29	0

7	Općina	Dubrovačko primorje	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	Općina	Janjina	0	1	1	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Orebić	0	1	3	6	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Kula Norinska	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Vela Luka	2	2	5	6	0	1	16	srpska	0	0	0	1	0	0	1	6,25	0
12	Općina	Slivno	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Ston	0	1	1	4	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Zažablje	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Smokvica	0	1	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	Općina	Lastovo	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Mljet	1	0	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Lumbarda	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Pojezerje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Blato	0	3	3	5	1	2	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Trpanj	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Konavle	4	1	11	8	0	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23	Općina	Župa dubrovačka	1	0	7	10	0	0	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (23 JLPS)			33	34	166	267	20	29	549	srpska	0	0	0	3	0	0	3	0,55	0
										bošnjačka	0	0	2	1	1	0	4	0,73	0

XX MEĐIMURSKA

1	Županija	XX MEĐIMURSKA	4	11	6	33	4	0	58	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2	Grad	Čakovec	8	4	21	17	0	0	50	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	Grad	Mursko Središće	1	0	4	5	2	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4	Grad	Prelog	1	1	7	7	0	0	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5	Općina	Donji Vidovec	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6	Općina	Vratišinec	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7	Općina	Štrigova	0	0	0	2	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

8	Općina	Sveti Martin na Muri	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	Općina	Domašinec	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	Općina	Strahoninec	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11	Općina	Mala Subotica	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12	Općina	Goričan	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13	Općina	Dekanovec	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14	Općina	Pribislavec**	1	0	1	1	1	0	4		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15	Općina	Nedelišće	1	2	4	6	3	1	17	romska	0	0	0	0	1	0	1	5,88	-3
16	Općina	Donji Kraljevec	0	1	1	2	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	Općina	Donja Dubrava	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	Općina	Podturen	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19	Općina	Belica	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20	Općina	Šenkovec	1	0	0	2	1	2	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21	Općina	Sveta Marija	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22	Općina	Orehovica**	1	0	0	2	1	0	4		0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Općina	Gornji Mihaljevec	1	0	0	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24	Općina	Sveti Juraj na Bregu	0	0	2	3	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25	Općina	Selnica	0	0	1	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26	Općina	Kotoriba	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (26 JLPS)			20	26	53	101	27	11	238	romska	0	0	0	0	1	0	1	0,42	-3
Zagreb																			
1	Grad	Zagreb	37	67	791	1738	204	99	2936	albanska	0	0	1	0	0	0	1	0,03	-1
										bošnjačka	0	0	5	10	2	2	19	0,65	+2
										bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
										crnogorska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	0
										češka	0	0	2	3	0	0	5	0,17	+1

									mađarska	0	0	1	2	0	0	3	0,10	0
									makedonska	0	0	2	4	0	0	6	0,20	0
									njemačka	0	0	1	1	0	0	2	0,07	0
									slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
									slovenska	0	0	2	2	0	0	4	0,14	-1
									srpska	2	3	8	14	2	2	31	1,06	-2
									<i>neopredijeljen i</i>	3	6	70	148	6	2	235	8,00	+113
UKUPNO (1 JLPS)									albanska	0	0	1	0	0	0	1	0,03	-1
									bošnjačka	0	0	5	10	2	2	19	0,65	+2
									bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
									crnogorska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	0
									češka	0	0	2	3	0	0	5	0,17	+1
									mađarska	0	0	1	2	0	0	3	0,10	0
									makedonska	0	0	2	4	0	0	6	0,20	0
									njemačka	0	0	1	1	0	0	2	0,07	0
									slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
									slovenska	0	0	2	2	0	0	4	0,14	-1
									srpska	2	3	8	14	2	2	31	1,06	-2
									<i>neopredijeljen i</i>	3	6	70	148	6	2	235	8	+113
UKUPNO (576 JLPS)									srpska	14	23	72	118	17	13	257	1,87	-14
									bošnjačka	2	1	10	15	3	8	39	0,3	-1
									albanska	0	0	2	0	0	1	3	0,02	-1
									slovenska	0	0	4	9	0	1	14	0,12	-9
									ruska	0	0	0	1	0	0	1	0,01	0
									talijanska	4	4	16	34	5	3	66	0,47	-6
									crnogorska	0	1	3	6	0	0	10	0,07	-4
									slovačka	0	0	0	4	0	1	5	0,04	-2

						češka	0	2	3	11	5	0	21	0,15	-4
						židovska	0	0	1	0	0	0	1	0,01	0
						mađarska	0	1	2	16	0	0	19	0,14	-1
						njemačka	2	0	2	2	0	0	6	0,04	0
						rusinska	0	0	0	1	0	1	2	0,01	-2
						makedonska	0	0	3	4	0	0	7	0,05	-2
						muslimanska	0	1	1	3	1	0	6	0,02	+1
						neopredijeljeni	4	7	74	159	6	2	252	1,83	+115
						rumunjska	0	0	0	2	0	0	2	0,01	+1
						romska	0	0	0	0	1	0	1	0,01	-3
						(austrijska)	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
						bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,01	0
						UKUPNO manjine²	22	32	118	224	31	28			
1568	10558	1618	13744				54		342		59		455	3,31	-49

NAPOMENE

* JLP(R)S u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i to pravo ostvaruju

** JLP(R)S u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i to pravo ne ostvaruju

*** JLS u kojima pripadnici nacionalne manjine čine apsolutnu većinu biračkog tijela jedinice (>50%)

¹ U Gradu Puli-Pola nije za 2017. godinu evidentirana nacionalna pripadnost zaposlenih službenika i namještenika. Naime, zbog nepostojanja obveze izjašnjavanja o nacionalnih pripadnosti nema uvida u stanje zaposlenih po navedenom kriteriju.

² U ukupni broj zaposlenih nacionalnih manjina nisu uračunati neopredijeljeni i Muslimani.

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika+/-):

Prema podacima Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2017. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 118 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima.

Broj jedinica samouprave u kojima je potrebno, sukladno odredbama Ustavnog zakona, osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 58 (dvije više nego prethodne 2016. godine), dok u 20 jedinica nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Na dan 31. prosinca 2017. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.744 službenika i namještenika, od čega 455 ili 3,31% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 252 ili 1,83% neopredijeljenih te 6 ili 0,042% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2016. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika povećan je za 136, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 49.

Od 455 zaposlenih službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba – 257, zatim Talijana – 66, Bošnjaka – 39, Čeha – 21, Slovenaca – 14, Mađara – 19, Crnogoraca – 10, Makedonaca – 7, Nijemaca – 6, Slovaka – 5, Albanaca - 3, Rusina i Rumunja po - 2, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika bugarske, romske, ruske i židovske nacionalne manjine.

Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (s danom 31.12.2017.)

a) Pravosuđe – dužnosnici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2017.

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2016. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	40	2,24		0,00	11	2,84	18	2,30		0,00	1	2,13	10	3,02	-4,76
Bošnjaci	3	0,17		0,00	1	0,26	1	0,13		0,00		0,00	1	0,30	0,00
Talijani	2	0,11		0,00		0,00	2	0,26		0,00		0,00		0,00	0,00
Mađari	2	0,11		0,00		0,00	1	0,13		0,00		0,00	1	0,30	0,00
Slovenci	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Albanci	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Česi	1	0,06		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	1	0,30	0,00
Romi	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Ostali	10	0,56	2	1,57	3	0,77	3	0,38		0,00		0,00	2	0,60	-16,67
Ukupno	1.788		127		388		782		113		47		331		-2,30
od toga PNM	58	3,24	2	1,57	15	3,87	25	3,20	0	0,00	1	2,13	15	4,53	-6,45

Napomena:

* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* Ostali – kratko obrazloženje (3-Crnogorac, 1-Makedonac, 2-Neopredijeljen, 2-Rusin, 1-Slovak, 1-Židov)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika +/-):

Smanjen je ukupan broj dužnosnika u sudovima sa 1830 na 1788, a broj PNM je smanjen sa 62 na 58. Broj dužnosnika na republičkim sudovima smanjen je sa 129 na 127, a broj PNM je ostao isti. Broj dužnosnika na županijskim sudovima je smanjen sa 395 na 388, a broj PNM smanjen je sa 16 na 15. Broj dužnosnika na općinskim sudovima je smanjen sa 805 na 782, a broj PNM smanjen je sa 27 na 25. Broj dužnosnika na trgovačkim sudovima je smanjen sa 117 na 113, a broj PNM je ostao isti. Broj dužnosnika na upravnim sudovima povećan je sa 45 na 47, a broj PNM je ostao isti. Na prekršajnim sudovima broj dužnosnika je smanjen sa 339 na 331, a broj PNM je smanjen sa 16 na 15.

b) **Pravosuđe – dužnosnici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2017.**

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2016. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	18	2,94		0,00	1	2,94	9	5,56	8	2,03	0,00
Bošnjaci	1	0,16	1	4,55		0,00		0,00		0,00	0,00
Talijani	2	0,33		0,00		0,00	1	0,62	1	0,25	0,00
Mađari	1	0,16		0,00		0,00		0,00	1	0,25	0,00
Slovenci	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	-100,00
Albanci	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Česi	1	0,16		0,00		0,00		0,00	1	0,25	0,00
Romi	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Ostali	4	0,65		0,00		0,00	1	0,62	3	0,76	0,00
Ukupno	613		22		34		162		395		-1,29
od toga PNM	27	4,40	1	4,55	1	2,94	11	6,79	14	3,54	-3,57

Napomena:

* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

Ostali – kratko obrazloženje (2-Crnogorac, 1-Makedonac, 1-Ukrajina)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika +/-):

Smanjen je ukupan broj dužnosnika u državnim odvjetništvima sa 621 na 613, a broj pripadnika nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: PNM) je smanjen je sa 28 na 27. U DORH-u je broj dužnosnika s 24 smanjen na 22 dok je broj PNM ostao isti. U USKOK-u je broj dužnosnika povećan s 32 na 34, dok je broj PNM ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj dužnosnika je povećan sa 157 na 162, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj dužnosnika je smanjen sa 408 na 395, a broj PNM je također smanjen sa 15 na 14.

c) **Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2017.**

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2016. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	118	1,79		0,00	18	2,27	78	1,98	6	1,08	1	1,12	15	1,53	-4,84
Bošnjaci	19	0,29		0,00		0,00	16	0,41	1	0,18		0,00	2	0,20	-5,00
Talijani	15	0,23		0,00		0,00	12	0,30		0,00		0,00	3	0,31	-6,25
Mađari	10	0,15		0,00		0,00	6	0,15	2	0,36		0,00	2	0,20	0,00
Slovenci	3	0,05		0,00		0,00	2	0,05		0,00	1	1,12		0,00	0,00
Albanci	4	0,06		0,00		0,00	4	0,10		0,00		0,00		0,00	33,33
Česi	15	0,23		0,00		0,00	8	0,20		0,00		0,00	7	0,72	-11,76
Romi	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Ostali	87	1,32	2	0,85	7	0,88	67	1,70	2	0,36	4	4,49	5	0,51	16,00
Ukupno	6.604		235		794		3.949		558		89		979		-0,36
od toga PNM	271	4,10	2	0,85	25	3,15	193	4,89	11	1,97	6	6,74	34	3,47	1,12

Napomena:

* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme

* Ostali – kratko obrazloženje (9-Crnogorac, 3-Makedonac, 2-Musliman, 60-Neopredijeljen, 4-Nijemac, 1-Rusin, 5-Slovak, 3-Ukrajina)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika na sudovima smanjen je sa 6628 na 6604, a broj PNM je povećan sa 268 na 271. Broj službenika, namještenika i vježbenika na republičkim sudovima je smanjen sa 237 na 235, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na županijskim sudovima je povećan s 793 na 794, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na općinskim sudovima je smanjen sa 3963 na 3949, a broj PNM je povećan sa 189 na 193. Broj službenika, namještenika i vježbenika na trgovačkim sudovima je povećan sa 552 na 558, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na upravnim sudovima je povećan sa 80 na 89, a broj PNM je povećan s 5 na 6. Na prekršajnim sudovima je broj smanjen sa 1003 na 979, a broj PNM je smanjen sa 36 na 34.

d) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2017.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2016. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	27	2,35	1	2,13		0,00	10	3,36	16	2,10	8,00
Bošnjaci	4	0,35		0,00		0,00	1	0,34	3	0,39	0,00
Talijani	1	0,09		0,00		0,00	1	0,34		0,00	-50,00
Mađari	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Slovenci	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Albanci	1	0,09		0,00		0,00	1	0,34		0,00	0,00
Česi	1	0,09		0,00		0,00	1	0,34		0,00	0,00
Romi	0	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00
Ostali	15	1,31		0,00	1	2,44	3	1,01	11	1,45	7,14
Ukupno	1.147		47		41		298		761		3,43
od toga PNM	49	4,27	1	2,13	1	2,44	17	5,70	30	3,94	4,26

Napomena:

* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme

* Ostali – kratko obrazloženje (1-Crnogorac, 1-Makedonac, 2-Musliman, 8-Neopredijeljen, 1-Slovak, 1-Tatar, 1-Ukrajinci)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2016. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika u državnim odvjetništvima povećan je sa 1109 na 1147, a broj PNM povećan je sa 47 na 49. U DORH-u je broj službenika, namještenika i vježbenika smanjen sa 49 na 47, a broj PNM je ostao isti. U USKOK-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 38 na 41, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj službenika, namještenika i vježbenika povećan je sa 277 na 298, a broj PNM je smanjen sa 18 na 17. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika je povećan sa 745 na 761, a broj PNM je povećan sa 27 na 30.

